

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun
Ljubljana številka
10,650 in 10,349 za
inserate.

Uprava
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Pariško pismo

Pariz, ob koncu januarja.

Te dni se je govorilo po Parizu, da je neko nemško letalo odvrlo nad francoskim glavnim mestom vrečko kave. Novica je seveda bila vzeta čisto »iz zraka«. Kaže pa vendar na dober humor, s katerim sprejema prebivalstvo male prehodne odpovedi v prehrani. Kave v trgovinah res ni preveč. Toda tisti, ki so iz quartiera, kjer se stalno drže istih trgovcev, jo že lahko dobe za potrebo, in drugi, ki to vidijo, pomenljivo mežikajo z očmi, češ: »Se je zaloga in tudi mi ne bomo pozabljeni.« V decembru se je res polastila prebivalstva precejšna vznemirjenost v skrbi, da bi moglo priti do pomanjkanja življenjskih potrebščin. Toda to je bila le bolj umetna zadrega, ki pa se je hitro razblinila, čim je prebivalstvo videlo, da je še vseh živih dovolj, za katerega so nekateri govorili, da jih je že popolnoma zmanjkalo. Počasi se je javnost zopet umirila, ko je videla, da v resnici ničesar ne manjka in tudi ne bo ničesar primanjkovalo. Tu v Parizu ni še nobenih živilskih nakaznic. Le za bencin je treba ob pričetku vsakega meseca napraviti prijavo, koliko ga bo kdo za trideset dni potreboval in ga tudi privatnik dobi, če želi tudi 400 litrov na mesec. Kdor pa prijavo zamudi, se pa dogovori s kakim svojim sosedom ali pa s svojim garažistom. Sicer so napovedane hude kazni za prenos nakaznic ali za nakazovanje bencina brez kart. Toda ker je bencina v resnici dovolj, nihče ne ve, čemu te kazni in se tudi nihče zanje ne briga. Te odredbe bodo morda kdaj pozneje potrebne in se jih bodo Parižani tudi držali, pozneje, ko pride velika ofenziva. Toda za enkrat živimo kakor sredi najlepšega miru.

Ali bo prišla, ali ne bo prišla? Ofenziva namreč! To je nekako vsebina pre mnogih dnevnih razgovorov in s tem se najraje pečajo tudi napovedovalci v radiu. Dnevno pride to vprašanje večkrat v razgovor in znani vojaški strokovnjaki izven službe, ki so avtoritete na tem polju, nam na vse mogoče načine dokazujejo, da pride do nemškega napada jutri, pojutrišnjem ali pozneje. To so nam dokazovali že v septembru in se še niso naveličali z novimi prerokbami. Toda doslej se jim godi še prav tako kakor črnogledom, ki so napovedovali, da bo zmanjkalo prehrane. Nič se ni zgodilo. In javnost se je spremenjenim, ali boljše, nespremenjenim razmeram že davno privadila in opravlja svoja dnevna opravila, ne glede na to, kaj pišejo listi, kaj pripoveduje radio in kaj prerokujejo razni gostilniški vojaški strategji. Promet v Parizu je zopet prav tako živahen kot je bil kdaj prej. Samo letošnji zimski mrz ga mimogrede nekoliko ovira. Mleko se je nekoliko podražilo, toda to se je že v mirnem času navadno vsako zimo zgodilo. Liter stane dva franka trideset centimov. Toda lansko zimo smo ga plačevali po dva franka dvajset centimov, in to tedaj, ko je bila vrednost franka višja. Zato je torej mleko v resnici letos celo cenejše. Isto velja tudi za vsa druga živila. Cene so ostale skoraj iste ali pa so v zlati veljavi celo padle. Zato je finančni minister lahko s ponosom izjavil, da je od septembra dalje na splošno draginja v Franciji porasla samo za en odstotek. Srečna vojskujoča se Francija! Menda bo precej res, kar je hotela povedati neka karikatura v švicarskem listu, da so v sedanji vojski nevtalci tisti, ki nosijo težino vojskega bremena. Res je pa, da so tudi v Franciji trije dnevi v tednu, ko so mesnice zaprte. To pa ne pomenja, da smo brez mesa. Skoraj bi mogel reči: Nasprotno! Kajti v dneh, ko se meso razprodaja, se lahko založite tudi za ostale dneve. Razen tega lahko dobite v velikih magazinih dovolj perutnine. Le restavracije se morajo držati predpisov in smejo dajati mesne porcije 150 gr s kostmi in 100 gramov brez kosti. Toda kdor dnevno dobi svojo porcijo 100 gramov mesa, ni ravno pomilovanja vreden.

Kar človeku v podzemski železnici in na cesti pade v oči, so vojaki, ki imajo res izvrsten izraz. Njihove ženičke so naravnost v zadregi. Kajti vojaki, ki prihajajo s fronte, so se v odsotnosti od doma popravili in poredili. Prej so se z njimi doma trudili, da jih nasitijo. Toda večkrat ni bilo pravega apetita. In sedaj so jim pošiljali na fronto darove in jim pisali ganljiva pisma, naenkrat pa prihajajo domov, tako neverjetno svežih lic, da domači ne vedo ne kako in kaj. Torej je res, da oblasti in prvi vrsti skrbe za vojaštvo na fronti in da je najboljša hrana zanje odločena. Tudi vina jim ne manjka. Zaradi teh pojavov se je morala v zaledju, posebno pa razpokoženje v ženskem svetu, ki je za Francijo važno, zelo važno, izredno dvignilo, posebno odkar je vojaška oblast tako uredila, da možje in fantje od časa do časa prihajajo domov in širijo svoj zdravi humor, ki ga ima francoski vojak.

Parlament je obračunal s komunizmom v zbornici in v senatu. Od 73 komunističnih poslancev v zbornici jih je 60 izgubilo mandat. In od dveh senatorjev je moral oditi stari Cachin. V pariški okolici je oblast razpustila enajst občinskih svetov. To so vsi tisti, ki še po 26. oktobru niso odpovedali svoje vdanosti in službe Moskvi. Kajti odkar je Nemčija sklenila zvezo s Sovjetijo, se v francoski javnosti s komunisti postopa kakor z zavajniki Nemčije. Njihovo nadaljno rovarjenje so oblasti, pa tudi javnost sprejele kot izdajstvo nad domovino. Mnogi se čudijo, zakaj komunistične voditelje, ki so po večini že tri mesece v ječi, kolikor jih ni pobegnilo iz države, niso postavili že pred sodišče. Toda notranja politika in bramba dežele imajo svoje zahteve, ki ne tečejo vedno vzporedno z zunanjo politiko. Brali ste, da je več poslancev v zbornici zahtevalo prelom s Sovjetijo. Celo večina zbornice je bila za takšen korak. Toda odgovoril jim je notranji minister Chaumet: »Prelom s Sovjetsko Rusijo bi imel za posledico daljnosežne diplomatske in vojaške posledice, o katerih sodi, da bi trenutno ne bilo koristno razpravljati.« Pierre Cot, ki ga v ostalem poznamo kot znanega zagovornika francoskega prijateljstva s Sovjetijo, piše v svojem glasilu »Oeuvre«, da bi Hitler hotel vse svet potegniti v križarsko vojsko proti Sovjetiji, da bi tako dokazal, da je Evropa brez nemške pomoči brez moči in brambe proti komunizmu. Nekako tako danes Sovjetom dokazuje, da brez nemške pomoči niti male Finske ne bodo mogli zmagati. Na ta način bi se Hitlerjeva Nemčija zopet rehabilitirala, odšla kazni in v nekaj letih obvladala vse svet. To past pa je treba

Štiri balkanske države na važnem posvetu v Belgradu

Balkanska konferenca bo ugotovila miroljubnost in nevtralnost južnovzhodne Evrope

Turško-bolgarski sestanek v Sofiji

Danes se začnejo v Belgradu posveti med štirimi zunanjimi ministri Jugoslavije, Grčije, Rumunije in Turčije, ki tvorijo stalni svet Balkanske zveze. Posveti bodo trajali dva dni in bodo imeli velik odmev po vsej Evropi.

Iz vseh štirih držav so bili že v naprej objavljena poluradna tolmačenja o pomenu te konference, ki da ne bo rodila nobenih senzacij, ki so jih nekateri napovedovali, ampak, ki bo samo zelo glasno in slišno podčrtala voljo zaveznic, da ostanejo v sedanji vojni strogo nevtralne, da bodo storile vse, kar je v njihovih močeh, da se vojni požar ne razširi na Balkan, da se ne bodo vdajale nobenim ideološkim taborom in da bodo sporazumno uredile nekatera gospodarska vprašanja, ki jih je vojna postavila v ospredje.

Od zunanjih držav najbolj pazljivo in s prijateljskimi čustvi sledijo posvetom v Belgradu vse evropske države brez izjeme. Madžarska, Bolgarija in Italija pa, ki so se zadnje tedne hudo prizadevale za mirne rešitve, bodo na posvetih moralno prisotne, da pomagajo belgrajski konferenci do polnega uspeha.

Zunanji ministri Balkanske zveze prihajajo

Dr. Aleksander Cincar-Marković

Metaksas

Solun, 1. februarja. AA. Havas: Grški ministri predsednik Metaxas je prisel s člani grškega zastopstva, ki se bo udeležilo konference stalnega sveta Balkanske zveze v Belgradu, snoči v Solun. V pristanišču ga je pozdravil generalni guverner solunske pokrajine Kirilis z ostalimi zastopniki oblasti in tujimi konzuli. Metaxas je odpohtoval dopoldne z ekspresnim vlakom v Belgrad. V Nisu se je sestel s turškim zunanjim ministrom Saradžoglu ter bo skupno z njim nadaljeval pot v jugoslovansko prestolnico.

Saradžoglu

Carigrad, 1. februarja. AA. Anatolska agencija. Zunanji minister Saradžoglu je sprejel v Carigradu novinarje ter jim dal tole izjavo:

Potujem v Belgrad, da se udeležim rednega letnega zasedanja stalnega sveta Balkanskega sporazuma. Upoštevati morate, da naša država napram sedanjim vojniam ni nevtralna temveč je samo izven vojnega spopada. Upoštevati morate, da ne pomeni ohraniti nevtralnosti ali biti izven vojnega spopada, mirno čakati, da se izpolni to, kar je sojeno. Varovati nevtralnosti ali biti izven vojnega spopada pomeni podvzeti vse potrebne ukrepe, da se prepreči, da plamen vojne ne zažge lastne strehe. Samo s pomočjo takih ukrepov se lahko reši mir. Naša politika je zelo jasna in zelo določena. Mi nimamo nobenega tajnega sporazuma ter ga tudi ne moremo imeti. Naše obstoječe obveznosti so tako jasne, odločne in določene kot so meje naše države. Ako ne bomo predmet napada

obiti in zaradi komunistične nevarnosti ne prezreti nemške nevarnosti, ki je za Francijo mnogo bolj pereča. Poudarjam pa še enkrat, da je to mnenje Cota, ki je znan levičar in ki svojih simpatij do komunizma tudi še sedaj ne more prav zakriti.

Posebno ostro borbo proti Nemčiji vodi glavni urednik »Epoque« Henri de Kerillis, ki je pariški poslanec in v svojem listu neprestano opozarja na nemško delovanje v Franciji. Zaradi njega se je prav za prav debata v parlamentu bolj sukala okrog narodnega socializma kakor pa okrog komunizma. Kerillis namreč trdi, da so med francoskimi intelektualci še vedno skrivni simpatizerji z Nemčijo, ki da imajo kaznive odnose do nemških agentov. Na ta njegova izjava so socialisti zahtevali parlamentarno preiskavo. Toda vojaško sodišče najprvo zahteva, da dobi samo vpogled v material, o katerem govori Kerillis. To je verjetno tudi prava pot, kajti z raznimi preiskavami se bo javnost le razburjala. Po mnenju treznih poznavalcev položaja pa gre v tem primeru najbrž le za razne francoske intelektualce, ki so se mnogo let trudili, kako bi mogli zbližati Francijo

in ako ne bi nastali dogodki, ki bi nas prisilili izvajati naše obveznosti, smo odločeni do kraja iti po poti miru, ki smo si jo izbrali.

Gafencu

Bukarešta, 1. februarja. AA. Havas: Danes dopoldne ob 10 se je rumunski zunanji minister Gafencu odpeljal iz Bukarešte s simplonom v Belgrad. Jutri bo prisel v jugoslovansko prestolnico, kjer bo zastopal Rumunijo na konferenci stalnega sveta Balkanske zveze.

Kako so sestavljena zastopstva zaveznic

Belgrad, 1. februarja. I. Jugoslovansko delegacijo na belgrajski konferenci vodi zunanji minister dr. Aleksander Cincar-Marković. Njemu so dodeljeni kot delegati pomočnik zunanjega ministra Miloje Smiljanić, načelnik političnega oddelka Radovan Petrović, šef balkanskega oddelka Jakov Ljotić, pomočnik v političnem oddelku Ilija Militić, svetnik zunanjega ministarstva dr. Stojan Gavrilović in šef kabineta zunanjega ministra Vuksašin Sečerović.

Rumunsko odposlanstvo vodi zunanji minister Grigorije Gafencu. Njemu so dodeljeni: šef kabineta zunanjega ministra Ciciu Pop, pomočnik zunanjega ministra minister Crecianu, njegov tajnik Popescu.

Grško odposlanstvo vodi ministrski predsednik grške vlade general Metaksas. Njemu so dodeljeni načelnik političnega oddelka Leon Malasa, načelnik oddelka za študije minister Papadakis, šef balkanskega oddelka Grafos, načelnik predsednikovega kabineta Andralis in pribočnik predsednika vlade polkovnik Nobelis.

Turško odposlanstvo vodi zunanji minister Saradžoglu, ki so mu dodeljeni načelnik političnega oddelka Čevad Erkin, šef balkanskega oddelka Reşad Eerhan, šef kabineta zunanjega ministra Zeki Polar.

Časnikarji

Z vsemi inozemskimi delegacijami potujejo številni zastopniki tiska, ki bodo za časa trajanja konference gosti jugoslovanske vlade. Med njimi so vsi najbolj vidni časnikarji vodilnih časopisov Turčije, Grčije in Rumunije. Časnikarji bodo imeli za časa konference svoje lastne posvete in bodo v stalnem stiku s svojimi delegacijami. Jugoslovanski presbiri bo ukinil vse potrebno za čim lažjo informativno službo in imajo časnikarji na razpolago zadostno število telefonskih linij za poročanje svojim listom.

Saradžoglu pri Kuseivanovu

Sofija, 1. februarja, t. Reuter. Na svojem potovanju v Belgrad se je turški zunanji minister Saradžoglu ustavil v Sofiji, kjer je imel daljši razgovor s predsednikom vlade Kuseivanovim. Časnikarjem ni bilo dano nobeno sporočilo o vsebini razgovorov. Nekateri menijo, da je turški zunanji minister še enkrat napravil poskus, da bi Bolgarijo pridobil za vstop v Balkansko zvezo, ali pa vsaj sprejeti bolj tesno sode-

lovanje z njimi. Od tega razgovora bo tudi odvisno, kakšne predloge bo na konferenci stavil Saradžoglu za čim bolj učinkovito mirovno organizacijo Balkana.

Prvi sestanek danes dopoldne

Belgrad, 1. febr. m. Nocoj ob 10 bosta prispela na konferenco stalnega sveta balkanskega sporazuma predesdnik grške vlade Metaxas in turški zunanji minister g. Saradžoglu. Na železniški postaji v Skoplju, ki je bila okrašena z grškimi, romunskimi, turškimi in jugoslovanskimi zastavami sta pozdravila g. Metaxasa ban vardarske banovine Aleksander Andrejević in poveljnik 3. armijske oblasti, diviz. general Ilija Brašić. Predsednik grške vlade se je zahvalil za lep sprejem, na kar je godba zaigrala najprej grško, potem pa jugoslovansko državno himno. Med viharimi vzkliki ogromnega ljudstva, ki se je zbralo na kolodvoru, se je nato odpeljal naprej proti Belgradu. Predsednik Metaxas je v Nisu potem počakal na brzovlak iz Sofije, s katerim se je pripeljal turški zunanji minister Saradžoglu. Oba državnika sta se nato z istim brzovlakom odpeljala na belgrajski postaji, ki je okrašena z romunskimi, turškimi, grškimi in jugoslovanskimi zastavami, sta bila zastopnika Grčije in Turčije sprejeta z vsemi vojaškimi in civilnimi častmi. V imenu kraljevske vlade ju je pozdravil zunanji minister dr. Cincar-Marković.

Tokratni predsednik stalnega sveta balkanskega sporazuma rumunski zunanji minister Grigorije Gafencu bo prisel v Belgrad jutri ob 9 dop. Zastopniki balkanskega sporazuma se bodo jutri dopoldne najprej vrtali v dvorske knjige.

(Nadaljevanje na 2. strani)

Predsednik grške vlade Metaksas

Turški zunanji minister Saradžoglu (na desni).

Rumunski zunanji minister Gafencu

Politični zapiski

„Jutro“ dalje intrigira

Ze ob sami misli, da bi Slovenci dobili samoupravo ali avtonomijo, je jutrovska klika kar ob pamet in napenja vse sile, da ne bi enkrat tudi Slovenci postali v tej državi enakopravni, kajti potem bi »Jutrovske spletke« ne mogle nikjer več vžigati. Zato pa sedaj še intrigira ljubljanski Živkovičev organ proti slovenski samoupravi kar le more. Po Belgradu letajo njegovi agenti in dopovedujejo slehernemu, kdor jih hoče poslušati, da slovenska samouprava pomenja separatizem in razpad države, za katero je edina rešitev centralizem Živkovič-Kramerjevega kova. v Zagrebu skušajo po svojih prijateljih vplivati, da bi Mačkova skupina brezpogojno vztrajala pri zahtevi po takojšnjih volitvah, s čimer bi se ustvarile slovenske in srbske banovine zavlekla ali morda sploh preprečila, nasprotno pa v Sloveniji, kjer vedo, da je ves narod za samoupravo, njihovi ljudje agitirajo in hujskajo s tem, da očito da J. Korošcu, da še do sedaj nismo dobili avtonomije in da se naša stranka premalo odločno bori za samoupravne pravice Slovenije. Ta dvočlenost in nepoštenost jutrovske politične klike je itak znana — hvala Bogu, ne le v Ljubljani, ampak tudi v Belgradu in Zagrebu. Tako je te dni »Jutro« napisalo članice, v katerem pravi, da se »Slovenec« ni vedno dovolj odločno zavzemal za slovensko avtonomijo. — Menda pričakuje Živkovičev organ, da mu bomo sedaj dokazovali, ali smo bili vedno za avtonomijo ali ne in z njim o tej stvari polemizirali! Dvajset let je »Slovenec« in politiko, ki jo je zastopal, »Jutro« proglasilo za separatizem in protidržavno delo! Dvajset let je Slovenec v Belgradu črnilo in obrekovalo, da so politično nezanesljivi, ker ne trobijo v Kramerjev centralistični rog. Zaradi zahtev po samoupravi, ali kakor je »Jutro« reklo, zaradi punkcij so morali naši vodilni politiki v intervencijo in »Slovenec« je bil tedaj, ko so jutrovi imeli vso politično oblast v Sloveniji plenjen samo zato, ker je zapisal besedo »slovenski narod«. To in še marsikaj drugega ni pozabljeno, kljub res znani pozabljenosti »klerikalcev«, ki še danes na važnih upravnih mestih gledajo ljudi, ki so zelo aktivno pomagali ustvarjati in vzdrževati tedanji valpetski režim v Sloveniji. Zato s centralističnim »Jutrom« ne bomo razpravljali o tem, kdo je bil in kdo je se proti samoupravi Slovenije, tembolj, ker njegova politična klika ni le nemoralna in načinu politične borbe, ampak je tudi bojazljiva, ker bi hotela utajiti vso svojo politično preteklost.

»Novi list« o radikalih

Niški »Novi list«, ki je zelo blizu politiki predsednika vlade g. Cvetkoviča, je objavil članek o reorganizaciji radikalne stranke, v katerem pravi med drugim: Večina Hrvatov je kompaktna v HSS pod vodstvom dr. Mačka. Večina Slovencev je združena pod dr. Korošcem, ki je v JRZ, glede vprašanja bodoče ureditve države pa more iti dr. Korošec samostojno, lahko pa je tudi v spornem primeru razsodni. Nasproti temu dvema kompaktnima strankama stojijo Srbi razdeljeni v mnoge frakcije z različnimi pogledi. Najmočnejša je JRZ, česar ne smemo pozabiti. V prvi vrsti se teži za tem, da se bodoča stranka okrepí v smislu jugoslovanskega značaja države in jugoslovanskega značaja radikalne stranke. Radikalna stranka bi stopila v novo državno življenje kot enotna državna stranka, kar je jako važno. Vse te okolnosti silijo vse pametne ljudi bivše narodne radikalne stranke, da se pripravijo tla za zedinjenje, tako da ostane organična zveza s Slovenci in muslimani. To je važna in delikatna zadeva, ki tudi ni tako enostavna, da bi se mogla prelomiti preko kolena, ampak je treba mirnega razpoloženja, potrpljenja in pripravljenosti za kompromise, da se taka velika stvar usrešči.

Hrvatski rdeči križ

Hrvatski listi poročajo, da se bo v hrvatski banovini preuredil tudi Rdeči križ, ki tudi na hrvatskem ozemlju predstavlja važno organizacijo. V kratkem bo objavljena uredba o Hrvatskem rdečem križu, ki bo imel svoje središče v Zagrebu in pododsek v Splitu ter svoje odbore po vseh večjih mestih hrvatske banovine. Zveza Hrvatskega rdečega križa z belgrajskim bo samo reprezentativne prirode. Denar, ki se bo zbiral za rdeči križ na hrvatskem, se mora tudi trošiti samo na hrvatskem, oziroma za Hrvate. Razume se pa, da grede za primer vojne vsa sredstva Rdečega križa za oskrbo ranjenecv in skupni državni fond.

Izprememba šolskih knjig na hrvatskem

Zveza hrvatskih učiteljev je pozvala vse šole in učitelje, da sodelujejo pri anketi o šolskih knjigah. Gre za sledeča vprašanja: Katere od dosedanjih šolskih knjig za ljudske šole se morejo še nadalje uporabljati? Katere so potrebne poplave? Katere knjige je treba sestaviti čisto na novo? Na ta način se začenja počasi likvidirati tudi šolski sistem, ki ga je uvedel bivši centralizem.

Dne 3. februarja bo v Zagrebu skupščina, ki bo likvidirala JUJ za bivšo savsko in primorsko banovino. Prav za prav je JUJ v hrvatski banovini dejansko že likvidirano in gre samo za pravno formalnost. Ko pride čas za to, se bodo mogle posamezne učiteljske organizacije na srbskih, hrvatskih in slovenskih tleh zopet med seboj sporazumeti o skupnih zadevah in interesih.

H kulturnim zadevam spada tudi vprašanje reorganizacije zagrebskega tiskovnega urada. To delo je poverjeno novo imenovanemu šefu tega urada g. Krešimiru Devčiču, ki je bil glavni so-trudnik »Seljaškega doma«.

Mnenje »Hrvatskega dnevnika«

Glasilo dr. Mačka »Hrvatski dnevnik« zopet uvodoma polemizira proti mnenju, da se mora preureditev celokupne države izvesti še pred skupščinskimi volitvami. »Hrvatskemu dnevniku« so poseben napotil tehnični razlogi, ki jih je navedel za to belgrajski »Napred«. Pošleha jih obismo pobijati, toda to se mu gotovo ni posrečilo, da bi bila stvar jasna v tem smislu, kakor to trdi to glasilo. »Hrvatski dnevnik« med drugim pravi: »Hrvatsko stališče za časa razgovorov lanskega leta je bilo, da bi se morala razveljaviti sedanja ustava in razpisati volitve za konstituantno. Ker to stališče ni bilo sprejeto, pomeni sporazum od 26. avgusta kompromis. Hrvati so pristali na kompromis, toda vprašanje se bo moralo rešiti v celoti, ko bo sporazum končnoveljav. Taka rešitev pa ni mogoča, če se izvede ravno to, česar Hrvati niso hoteli, to je, da bi Hrvatska ostala taka, kakor je sedaj v svoji še nekončni obliki.« — Logike in voliti ni, ker preureditev države še pred skupščinskimi volitvami nikakor ne pomeni, da bi Hrvatska morala ostati taka, kakor je. Če je bil mogoč sporazum v drugih vprašanjih, bo pač mogoč tudi v tem.

Belgrajska konferenca

(Nadaljevanje s 1. strani)

nato pa bodo obiskali zunanjega ministra dr. Cincar Markoviča v njegovem kabinetu. Zatem bodo sprejeli pri predsedniku vlade Dragiši Cvetkoviču in pri podpredsedniku vlade dr. Vladku Mačku. Nato bodo imeli prvo sejo, na kateri bodo pričeli izmenjavati misli v vseh aktualnih zunanje-političnih in gospodarskih problemih, ki interesirajo države balkanskega sporazuma.

Mnenje v Italiji

Rim, 1. februarja. b. Zadnje izjave odgovornih balkanskih državnikov so pojasnile cilje konferenice balkanskega sporazuma, ki se v stvari, kakor trdijo dopisniki italijanskih listov iz Belgrada, popolnoma strinjajo z miroljubnimi napori italijanske politike. Italijanski tisk pripisuje velik pomen zlasti izjavi jugoslovanskega zunanjega ministra dr. Aleksandra Cincar-Markoviča, v kateri je poudaril, da bo na konferenci v Belgradu stalni svet balkanskega sporazuma nadaljeval svoje delo v smeri ohranitve miru in dobrega sosedstva.

Dobrudža dobi samoupravo?

Francoska Havas zanika angleška poročila o tem

London, 1. februarja. b. »New Chronicle« poroča iz Carigrada, da romunska vlada pripravlja zakon, s katerim bo dala Dobrudžo v avtonomijo. Novica izhaja iz virov, ki so blizu turški vladi. Bolgarija je izjavila, da je pripravljena to smatrati kot dokaz dobre volje Romunije. V tem smislu bo podana tudi izjava na konferenci balkanske zveze.

Bukarešta, 1. februarja. t. (Havas.) Londonski »News Chronicle« je v nekem svojem poročilu iz Sofije vedel poročati, da bodo na belgrajski konferenci balkanske države pritisnile na Romunijo, naj Bolgarom ostopi Dobrudžo, češ da bi bila Bolgarija pod tem pogojem voljna vstopiti kot članica v Balkansko zvezo in bi bil ves Balkan kolikor toliko strjen. Havasov dopisnik je na merodajnem mestu zvedel, da to poročilo ne odgovarja dejstvom. Balkanska konferenca ne bo stavila nobenih takšnih predlogov, ker bi ne spadali v okvir njenega dnevnega reda. V ostalem pa tudi Bolgarija ne pritiska na takojšnjo izročitev Dobrudže, ampak na mirno popravilo obstoječih nepravilnosti, kot se je izrazil sam Kjuzeivanov. Tudi vprašanje Transilvanije in Besarabije ne more biti postavljeno na belgrajski konferenci.

sta, da se tako dovede do popolnega izraza politika nevtiralnosti balkanskih držav do sedanjega evropskega spora.

Poziv Sv. Stolice

Vatikan, 1. februarja. b. Sveta stolica je poslala balkanskim katoličanom poziv, naj se trudijo za ohranitev miru. Poziv je bil poslan diplomatskim predstavnikom Svete stolice v vseh balkanskih državah.

Bolgarija-Nemčija

Amsterdam, 1. februarja. b. Danes je prispel v Berlin polkovnik Bojkev, šef bolgarskega letalstva. Imel je dveurni razgovor z maršalom Göringom. Bojkeva smatrajo kot zaupnika kralja Borisa. Njega so poslali v Moskvo, da vodi pogajanja za vzpostavitev letalske zveze Moskva-Sofija.

Šanje Transilvanije in Besarabije ne more biti postavljeno na belgrajski konferenci.

Sofija, 1. februarja. AA. (Stefani.) Predstavniku agencije Stefani je bilo na merodajnem mestu stališče Bolgarije v zvezi z belgrajsko sejo stalnega sveta Balkanskega sporazuma podčrtano takole:

Bolgarija bo nadaljevala s svojo politiko miru ter se pri tem držala striktno nevtiralnosti v sedanjem evropskem spopadu. Bolgarija ne odstopa od svojih nacionalnih zahtev, toda je navzlic temu pripravljena sodelovati s svojimi sosedi. Bolgarija ne namerava pristopiti k Balkanskemu sporazumu, dokler države, ki mu pripadajo, ne sklenejo, da se na zadovoljiv način rešijo vsa sporna vprašanja med balkanskimi državami. Bolgarija smatra, da bi rešitev teh vprašanj mnogo pripomogla k ohranitvi miru in nevtiralnosti na jugovzhodu Evrope. Bolgarija stremi, da svoje mednarodne odnose čim bolj razvije z vsemi državami na osnovi popolne enakosti.

Izpremembe načrta za volitve v narodno skupščino

Belgrad, 1. febr. m. Odbor ministrov je imel danes dopoldne sejo ter je predvsem razpravljal o novem volivnem zakonu ter o novi razdelitvi države na volivna okrožja. Na podlagi zadnjih sklepov političnega odbora ministrov je minister Konstantinović izdelal nov načrt volivnega zakona oziroma je v dosedaj že znanem načrtu spremenil tista določila, ki so v javnosti povzročila največ kritike. Te načrte ob predložitvi v razpravo in morebitno odobritev nocojsnje seje ministrskega sveta.

Po tem najnovejšem načrtu novega volivnega zakona bo prišel en poslanec na vsakih 40.000 prebivalcev. Če bo višek od 40.000 znašal več kot 25 tisoč, bodo dotična volivna okrožja dobila še po enega poslanca več. Izpadlo je tudi določilo, da vsučiliški profesorji lahko kandidirajo, ne da bi jim bilo treba zapustiti državne službe, tako da bodo tudi zanje veljali isti predpisi, kakor za vse državne uradnike. Volitve bodo potom okrožnih list, ki so zbrane v državni listi. Državno listo lahko predloži v potrditev samo stranka ali pa koalicija strank. V smislu odredbe tega volivnega reda se smatra za stranko vsaka politična skupina, ki se bo smatrala za stranko in ima svoje posebno ime. Državno listo kakor stranke ali koalicije strank poleg nosilca liste sestavljajo tudi vse njene okrožne liste, katere predstavljajo njihovi nosilci. V najnovejšem načrtu novega volivnega reda je ostala še nadalje določba, da bo državno listo lahko vložila samo tieta stranka ali koalicija strank, ki bo imela vsaj 15 volivnih okrožjih svojo okrožno listo.

Seja ministrskega sveta

Belgrad, 1. febr. m. Nocoj od 6 do 9 je bila pod predsedstvom g. Cvetkoviča seja ministrskega sveta, ki so ji prisostvovali vsi člani kr. vlade. Po seji so ministri časnikašem izjavili, da je bila današnja seja v glavnem posvečena resornim vprašanjem posameznih ministrstev. Dobršen del seje se je pečal tudi s preučevanjem načrtov političnih zakonov. Na vprašanje časnikarjev, če je vlada na današnji seji sprejela volivni zakon, je minister dr. Konstantinović izjavil, da je volivni zakon v podrobnostih tehnične narave pregledan in tudi zaključen.

Razgovori vladnega predsednika

Belgrad, 1. februarja. m. Predsednik vlade g. Cvetkovič je danes po sestanku političnega odbora ministrov imel daljši razgovor z ministrom za gozdove in rudnike ter voditeljem muslimanov dr. Kulenovićem. Nato je predsednik vlade Cvetkovič govoril del časa tudi s podpredsednikom vlade dr. Mačkom, zatem pa je sprejel francoskega poslanika Brugerea in turškega poslanika Keperlerja.

Zagreb zahteva finančno samostojnost

Prizadevanja hrvatskih političnih činiteľjev gredo sedaj v prvi vrsti za tem, da se čimprej ustvari finančna avtonomija Hrvatov. O tem piše »Hrvatski list«, rekoč, da dr. Laza Marković to vprašanje smatra za najtežje, razlogov za to pa da ni navedel. Hrvati so mnenja, da je to vprašanje težko samo v slučaju, ako ni prave volje, da bi se finančna avtonomija Hrvatske realizirala. Finančni odnosi banovine Hrvatske z Belgradom se morajo razčistiti prej, kakor se sestane narodno predstavništvo, o katerem nihče ne ve, kdaj se bo sestalo in če se bo sploh sestalo. Mora se pa ta avtonomija rešiti tako, da bo Hrvatska v tem pogledu zares avtonomna in da ji

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno in vetrovno.

Zemunska vremenska napoved: Na Primorju in v južnih krajih se bo temperatura dvignila. V ostalih predelih hladno. Prevladovalo bo oblačno vreme z dežjem in primorskimi kraji ter s snegom v ostalih pokrajinah.

Sv. oče je v radiu nagovoril katoličane Nove Zelandije

Vatikan, 1. febr. AA. Stefani: Sveti oče Pij XII. je imel danes dopoldne ob 10 po radiu govor v angleškem jeziku. Svojo poslanico je naslovil na katoličane Nove Zelandije. V tej poslanici je sv. oče med drugim dejal, da je evharistični kongres, ki so ga priredili v tej deželi, prva manifestacija katoličanstva v Novi Zelandiji po dveh stoletjih. Svoje poslanico je končal z željo, naj Vsemogoči reši Novo Zelandijo pred vojnimi strahotami nato pa je katoličanom Nove Zelandije podelil svoj apostolski blagoslov.

Položaj na Češkem

Baltiški Nemci se naselijo okrog in okrog Prage

Pariz, 1. febr. t. Havas. Iz Češko-Moravske poročajo, da so dobili prebivalci nekaterih okoliških krajev okrog Prage nalog, naj se preselijo drugam, ker bodo po teh okrajih naseljeni baltiški Nemci. Izpraznili bodo 11 okrajev okrog in okrog Prage, tako, da bo »ta nekdanja prestolnica rimsko-germanske imperije obdana od izklenegega obroča germanstva«.

Ameriški Rdeči križ na Poljskem

Krakov, 1. febr. AA. DNB. Predstavnika ameriškega Rdečega križa Nikolson in Gamble sta prispele v sredo dopoldne v Krakov, kjer sta jih sprejela predstavnik nemškega zunanjega ministrstva, ki je dodeljen generalnemu guvernerju, ter predstavnik nemškega Rdečega križa. Po obisku pri pristojnem uradu generalnega guvernerja sta oba ameriška predstavnika odšla na dvor, kjer sta bila predstavljena generalnemu guvernerju ministru dr. Franku. Nato je bil prirejen sprejem v toku katerega sta imela Nikolson in Gamble priliko razpravljati o načinu pomoči prebivalstvu teh nekdanjih poljskih krajev. Generalni guverner Frank je izjavil, da bodo oblastva povsod podprla delo ameriškega Rdečega križa.

Zadnji avstrijski kancler Seiss-Inquart hvali razmere na Poljskem

Berlin, 1. februarja. AA. DNB: Minister dr. Seiss Inquart je danes podal izjavo, v kateri se je dotaknil lažnivih vesti, ki se širijo na račun Nemčije in ki se v glavnem nanašajo na razmere na Poljskem. Dr. Seiss Inquart je predvsem poudaril, da duhovnikom niso bile storjene nobene krivice in da jih Nemci ne preganjajo. Del tujega časopisa je namreč trdil obratno. V izjavi je govoril tudi o delovnih pogojih za obnovo onih pokrajin, ki so prej pripadale Poljski. V nekaterih poljskih krajih — je dejal dr. Seiss Inquart — so še angleški agenti, ki skušajo ščuvati prebivalstvo k uporabi, ter je treba tudi v bodoče pričakovati gotovo sovražno stališče poljskega prebivalstva, predvsem izobraženih krogov. Čisto naravno je, da Nemčija v času vojne ne more trpeti takšnega dela. Nemčiji je bilo do tega, da vzpostavi popolno varnost in popolni red, da se ustvarijo enaki delovni pogoji za vse sloje. V nadaljnjem je Seiss Inquart omenjal vse, kar bi bilo treba storiti na Poljskem, ki je mnogo trpela za časa vojne. Posebno je poudaril, da se je večina v vseh industrijskih pokrajinah začelo normalno delo in da je nad 200.000 delavcev na Poljskem spet našlo zaposlitev.

Znižane vozne

Belgrad, 1. febr. AA. Prometni minister je dovolil polovično vozino na državnih železnicah: vsem zastopnikom avtomobilskega kluba kr. Jugoslavije, ki se bodo udeležili izrednega občnega zbora tega kluba 11. in 12. t. m. v Zagrebu Olajšava velja za odhod od 9. do 12., za povratek pa od 12. do 14. t. m.; udeležencem tekme za državno prvenstvo v smučanju mladine v Planici od 2. do 4. t. m., za tekme, ki jih prireja športni klub Ilirija Ljubljana. Olajšava velja za odhod do 4. febra, za povratek pa od 3. do 6. febr.

Osebnosti

Belgrad, 1. febr. m. Postavljeni so: za politično-upravna tajnika V. pol. skup. pri banski upravi drinske banovine Dominik Dereani; za okrajnega podnačelnika V. pol. skup. palanskega okraja Zdravko Kajnik, politično-upravni tajnik donjestubiškega okraja; za okrajnega načelnika 4-2 palškega okraja Anton Kapus, politično-upravni tajnik vardske banovine; za okrajnega podnačelnika VII. pol. skup. novomeškega okraja Karel Prah, politično-upravni tajnik banske uprave v Ljubljani; za glavnega arhivarja VII. pol. skup. pri komisariatu železniške obmejne policije na Rakeku Stevan Dželepdžić; za okrajnega načelnika VII. pol. skup. celjskega okraja dr. Jakob Otrin, politično-upravni tajnik istega okraja; za politično-upravnega tajnika VI. pol. skup. pri banski upravi vrbske banovine Alojz Juvan, okrajni načelnik iste skupine.

Belgrad, 1. febr. AA. Minister za trgovino in industrijo dr. Ivan Andres je danes dopoldne sprejel predstavnike zavarovalnih družb, ki jih je vodil dr. Dragutin Pečić in Božidar Brzaković. Delegacija je razložila ministru svoje stališče glede prispevkov za Feniksa. Minister dr. Andres je pozorno poslušal razlaganje delegacije in obljubil, da bo proučil predloge, ki so mu jih izročili.

Dotrpef nam je, naš dobri soprog, oče, stari oče, brat, gospod

Anžič Lovro

poštni brzojavni nadziralatelj v pokoju.

Nepozabnega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v nedeljo, dne 4. februarja 1940 ob 16, iz hiše žalosti Stari trg pri Trebnjem 23, na farno pokopališče v Trebnjem.

Trebnje, dne 1. februarja 1940.

ZALUJOČI OSTALI

INAŠE BELE DNEVE

Veliki vojaški posveti v Berlinu

Mnogo znamenj govori za to, da bo Nemčija začela z ofenzivo v kratkem času

Bern, 1. febr. t. Reuter: »Corriere Ticino«, ki je v nemških stvarih dobro poučen, objavlja iz Berlina poročilo, da so bili zadnje dni večji posveti poveljnikov vseh vrst orožja pri Hitlerju. Vesti o teh posvetih so prodrle tudi v berlinsko javnost in so tako med domačini, kakor med nevtalnimi diplomatičnimi krogi rodile spoznanje,

da pripravlja Nemčija svojo veliko ofenzivo na morju, v zraku in na suhem, ki naj bi se začela takoj, kakor hitro bo dopuščalo vreme.

Isti list objavlja tudi poročilo, vzeto iz poluradnega madžarskega lista »Pesti Ujsag«, ki pripominja k Hitlerjevemu govoru v Sportpalastu v Berlinu,

»da je zdaj jasno, da je tišina na zahodni fronti konec in da bo Nemčija sedaj napadla z vsem orožjem in na vseh močeh in nemogočih krajih. Na to naj se pripravijo ne samo nasprotniki Nemčije, ampak tudi nevtralne države.«

Pariz, 1. febr. t. Havas: Havasov poročevalec javlja iz Amsterdama, da so inozemski opazovalci v Nemčiji prepričani,

da Nemčija v najkrajšem času pripravlja poskus, da prederi obroč, ki jo obdaja. Vsi vojaški poveljniki se ne strinjajo glede načina, obsega in dneva te ofenzive, toda vsi so mnenja, da je treba seči po učinkovitih sredstvih, da se vojna konča pred prihodnjo zimo, ki bi odprla nove velike težave glede preskrbe s surovinami.

Inozemski opazovalci menijo, da je z vojaškega stališča Nemčija že vse pripravila za izvedbo svojega spomladanskega udara

Na morju

Oslo, 1. febr. AA. DNB: Grška ladja »Eli« (1000 ton) je zadel pri Lillsundu ob potopljeno ladjo ter obticala. Posadka 22 moških morala prestopiti v rešilne čolne. Pozneje jih je sprejela neka obalska ladja, ki jih je izkrcala v Kristijansundu.

London, 1. febr. t. Reuter: Iz Nizozemske javljajo, da je v bližini nizozemskih voda pri Flushingu neki nemški bombnik spustil 20 bomb na angleško ladjo »Highwaves«. Ladje se sicer ni zadel, toda dejstvo, da razpolaga Nemčija z bombniki, ki nosijo po 20 bomb, je presenečenje za angleške vojaške kroge. Nemški bombnik je imel štiri motorje.

Kopenhagen, 1. febr. t. Reuter: Danska ladja »Vidar« je zadel na mino in se potopila. Šest moških posadke je rešenih, 16 jih je utonilo.

London, 1. febr. t. Reuter: Na škotski obali je nemški bombnik napadel 5000 tonsko ladjo »City of Bath« ter vrgel na njo 6 bomb, nato pa jo napadel še s strojnico. Ladja ni bila poškodovana. Pregelala je bombnik s protiletalskimi topovi.

Nemška podmornica uničena

London, 1. jan. t. Reuter. Admiraliteta objavlja nekatere podrobnosti o potopitvi nemške podmornice, ki je napadla skupino angleških trgovskih ladij, ki so plule v spremstvu vojnih ladij. Podmornica je napadla transportni večeraj in je potopila 5000 tonsko ladjo »Vactitec«. Posadka je bila rešena. Vojne ladje iz spremstva so takoj začele lov na podmornico, toda podmornica jim je ušla. Šele popoldne so letala opazila nemško podmornico, ki se je pomikala na površini morja, kakor da bi ne mogla več pod vodo. Letalo je vrglo težko bombo. Podmornica je odgovorila s protiletalskim streljanjem, nakar je bombnik

odgovoril z ognjem iz strojnice. Potem je oblak zakril podmornico. Letalo je letelo k vojnim ladjam in jim sporočilo, kje se nahaja podmornica. Toda ko se je vrnilo, je bila podmornica že potopljena. Posadka je veslala v čolnu iz gumija. Angleške vojne ladje so jo rešile.

Na suhem

Berlin, 1. febr. AA. DNB: Vrhovno poveljstvo poroča: Na zahodnem bojišču malenkostno artilerijsko udejstvovanje. En naš ogledniški oddelek je uničil 30. januarja sovražno predstražo v obmejnem področju zahodno od Saarlauterna, sam pa ni imel nobenih izgub. Nemško letalstvo je nadaljevalo z ogledniškimi poletmi nad Anglijo.

Pariz, 1. febr. AA. Havas: Na treh raznih točkah bojišča so francoske patrle prodrle na nemško ozemlje. Posrečilo se jim je priti v globino 4 km za nekatere nemške postojanke. Dva takšna patrolna pohoda sta bila izvedena na področju gozda Warndt, tretji pa na Vogezih, kje je bilo ujetih nekaj nemških vojakov. Zaradi goste megle so letalci počivali.

Nemčija v boju za surovine

Na Balkanu – na zahodu – na Skandinavskem

Kaj hoče Nemčija od Romunije

Bukarešta, 1. febr. »Exchange Telegraph« poroča o trgovskih pogajanjih med Nemčijo in Romunijo naslednje:

V romunski prestolnici se nahajajo sedaj naslednji zastopniki nemškega gospodarstva: dr. Karl von Clodius — ki je šel za nekaj dni v Rim in se vrne spet v Bukarešto, bivši avstrijski zunanji minister Guido Schmidt, ki je generalni ravnatelj nemških železnar »Hermann Göring Werke«, oba ravnatelja »Dresdener Bank in Deutsche Bank«, dunajski župan »Neugebauer«, izvedenec »Neubacher« ter večje število uradnikov iz različnih nemških ministrstev.

Kaj počnejo ti zastopniki nemškega gospodarstva v Bukarešti? Pogajajo se z romunsko vlado za popolno preobnovo medsebojnih gospodarskih odnosov na ta način, da bi Romunija oddala Nemčiji čim več surovin in živeža, Nemčija pa bi vse plačala v blagu, ponajveč z orožjem. Pogajanja se razvijajo na več ločenih poljih.

Petrolej

1. Pogajanja za petrolej so bila najbolj opažena. V glavnem so zaključena in je Romunija dne 3. januarja podpisala sporazum, s katerim se obveže pošiljati vsak mesec več razpoložljivih petrolej — števil v javnosti ne imenujejo — v Nemčijo, kakor tudi prepustiti nemškim strokovnjakom, da pomagajo izkoristiti nekatere petrolejske vrelce. Sporazum je povzročil veliko razburjenje pri petrolejskih družbah, nakar je romunska vlada postavila vso petrolejsko industrijo pod državno nadzorstvo. Nato so prišli protesti Anglije in Francije, ki pa za enkrat niso zalegli in je položaj še popolnoma nejasen.

Železarska industrija

2. Pogajanja za prilagoditev romunske železarske industrije po-

smo na splošno željo podaljšali za kratek čas.

Pomislite torej, če Vam ni potrebno katerokoli belo ali drugo blago za dom. Sedaj imate še priliko za izredno ugoden nakup.

MANICA K. D.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 17

Pariz, 1. febr. b. Na vsej zahodni fronti je prišel kopneti sneg, zaradi česar pričakujejo povodnji. Zaradi blata ne bo mogoče storiti kakšnih večjih vojnih podvigov. Patrolje se zdaj še nekam gibljejo po zemljišču, ki ni od nikogar, vendar pa njihova aktivnost ne predstavlja pomembnejših dogodkov. Računajo, da bosta blato in voda vsi še mesec dni onemogočala večje operacije. Opažajo pa, da je pričelo nemško topništvo obstreljevati posamezne francoske postojanke in Nemci zlasti hočejo odstraniti ovire pred francoskimi utjenimi postojankami.

Poročajo, da so francoske patrolje na zahodnem bojišču uspešno predrele proti neka-

terim nemškim postojankam. Nemci so se morali umakniti ter so izgubili več vojakov.

Ameriške ladjedelnice grade 222 ladij z nad 1 milijon tonami

Newyork, 1. febr. AA. Havas: Predsednik ameriškega odbora za plovbo Louis Lakenback je izjavil, da bo v letu 1940 zgrajenih za 100% več ladij kot v minulem letu. V teku tega leta bo v Ameriki zgrajenih najmanj 52 novih ladij s skupno 450.000 tonami. Leta 1939 je bilo zgrajenih 28 ladij s skupno 239.858 ton. Sedaj gradijo v ladjedelnicah 222 ladij s skupno 1.157.365 tonami.

trebam Nemčije. Nemčija ponuja, da prevzame vso oskrbo Romunije z orožjem, ki je potrebno za hitro, bliskovito vojno, zato naj bi se po največji romunski železarni, ona v Rešici in ona druga okrog Brašova, lepo prilagodili nemški železarski industriji, združeni v »Herman Göring Werke« ter delali po skupnem načrtu z nemško industrijo. Ta predlog od romunske strani še ni bil sprejet, a tudi ne odklonjen, izvedbi kolikor tiče dobavljanja čim več orožja v Romunijo.

Les

3. Pogajanja za izvoz romunskega lesa zanimajo obe banki: Dresdener in Deutsche Bank. Vojna na Finskem je preprečila izvoz finskega lesa v Nemčijo, zato bi ga Nemčija rada nadomestila z romunskim. Pogajanja dobro uspevajo in je Nemčija že dobila romunski pristanež na ustanovitve večjega nemškega lesnega podjetja v Romuniji, ki bi les samo nakupovalo, ga prežagalo in odpravilo v Nemčijo po Donavi ali pa po treh železniških progah, glede katerih so pogajanja tudi v teku.

Žito

4. Pogajanja za izvoz romunskega žita, o katerem ni res, da bi bilo vse pokupljeno. V Braili leži še danes 30.000 ton neprodanega dobrega romunskega žita. Nemci so ponudili, da kupijo ves žitni odvešek, toda pri pogajanjih so nastopile težave predvsem glede prevoza in prevoznih sredstev, kar je umljivo, ko bi se prevoz petroleja zaposlil vse na razpolago stoječe železniške proge, pot po Donavi pa je odvisna od različnih okoliščin.

Nemoten prevoz

5. Pogajanja za tranzitni tovarni promet iz Romunije skozi Bukovino in sovjetsko Galicijo do Nemčije, to rej na železniški progi Bukarešta, Černovice, Orašeni, Kolomea, Stanislavov, Przemysl, Krakov. Ta prog aje dolga 328 km in teče večidel po sovjetskem ozemlju. Nemčija in Sovjetija sta se glede te proge sporazumeli, da je Sovjetija ne bo razširjevala na svojo sovjetsko širino tirov, ampak, da ohranijo doseženo evropsko normalno širino. Med Nemčijo in Romunijo je bil dosežen sporazum, da bo po tej progi vozilo vsak dan najmanj 5 vlakov, vsak po 60 vagonov. Nemčija se je tudi ponudila, da sama prezida in preuredi romunsko obmejno postajo Orašeni ter jo tako izpopolni, da bo zmožna za največji železniški promet. Nemčija ima sedaj tri železniške zveze z Romunijo, od katerih gre ena skozi sovjetsko ozemlje, drugi dve pa skozi Madžarsko. Nemčija bi rada, da bi po vseh treh progah vozilo vsak dan najmanj 25 tovornih vlakov, ali skupno dnevno 1000 do 1500 vagonov.

Politične protiponudbe

V zadnjih tednih, posebno pa po konferenci v Benetkah, se je v Romuniji močno spravilo v ospredje, da ne bo preostalo nič drugega, kakor da Romunija ugodni nemškim težnjam, posebno, ker bi Nemčija v tem primeru gotovo obljubila Romuniji, da se ne bo dotikala romunske neodvisnosti ter držala nazaj tudi Madžare in Sovjete, da ne bi Romunije napadli. Romunija bi v tem primeru sicer ostala še nevtralna, toda oslabil bi se na Nemčijo, češ, da ji tako narakujejo stvarne koristi. Ker pa imata Anglija in

Francija v Romuniji zelo močne prijeme — ne glede na to, da sta Romuniji že zajamčili njeno nedotakljivost — ni verjetno, da bi se iz Romunije kar tako umaknili. — Borba za Romunijo bo šla dalje. — J. D.

Nemške zahteve do Belgije

Bruselj, 1. febr. t. Informations de Presse: V zvezi z nedavnimi razburljivimi dnevi, ko je belgijska vlada mobilizirala, češ, da ji grozi neposredni napad od strani Nemčije, izjavljajo na poučenih mestih, da kriza še ni mimo, kajti Nemčija da je stavila Belgiji nekatere izredno hude zahteve, ki njihova izpolnitev naj dokaže, da je Belgija zares nevtralna. Tako je Nemčija zahtevala od belgijske industrije, naj ji dobavi čim prej 1000 železniških vagonov. Belgijska industrija bi ne mogla dobaviti več kakor 250 vagonov, ker potrebuje za gradnjo mnogo materiala, ki ji prihaja samo iz Anglije in Francije. Toda če bi tudi sprejela naročilo 250 vagonov, jih ne more izdelati pred 4 meseci. Zato je Nemčija svojo zahtevo spremenila v toliko, da se do prihoda novih vagonov zadovolji s takojšnjim izposojilom 2000 vagonov. Belgija tudi tej želji ne more ustreči in je vprašanje, kaj se bo iz vsega tega razvilo.

Skandinavsko železo

»Informations de Presse« objavljajo tudi poročila o zbiranju nemških čet na vsej baltičski obali od Kiela do Königsberga, iz česar sklepajo, da hoče imeti Nemčija tudi tamkaj pripravljeno vojaško silo za primer, če bi bilo treba izvajati pritisk na skandinavske države, kjer je domovina železne rude, ki se ji Nemčija ne bo odpovedala.

Propaganda

Pariz, 1. febr. t. Havas: Na merodajnih mestih trdijo, da je nemška vlada dovolila, da na radiu v Stuttgartu nastopajo govorniki komunistične internacionale, ki imajo nalogo, delati propagando med francoskim ljudstvom v smislu komunističnih ciljev. Stuttgartska postaja je imela že več takšnih oddaj, kjer so se vrstili napadi na Daladiera s pozivi na »francoske delavce in kmete«, naj se otresejo jarma, ki jih sedaj opriema. Predavatelji so izbrani in so prišli baje iz Moskve. Menda imajo še eno postajo, ki stoji na vzhodnem Bavarskem na razpolago za svoja početja. Postaja se predstavlja z naslovom »Glas svobode«. Kominterni je dobila na razpolago tudi neko poljsko postajo na ozemlju, ki je sedaj zasedeno po Sovjetih. Tudi ta postaja govori na ušesa francoskemu ljudstvu. Na merodajnih francoskih mestih pravijo, da so točno poučeni o tem, da pripravljajo v Nemčiji in v Sovjetiji posebne oddajne postaje, na katerih bodo preizkušeni komunisti naslavljali govore na »delavce, mornarje in kmete Anglije« ter jih pozivali, naj »zrušijo sedanji režim ter pomagajo Nemcem in Sovjetom, da ustanovijo režim svobode v Evropi.«

Vatikan, 1. febr. AA. Stefani: Sv. oče Pij XII. je danes dopoldne sprejel v avdienco španskega generala Queipa de Llano.

Sovjetske izgube na Finskem znašajo četrto milijona ljudi

Barbarski napadi sovjetskih bombnikov

Helsinki, 1. febr. b. Danes stopa Finska v tretji mesec svoje obrambe proti sovjetskemu napadu. Po sovjetskem razumevanju med Sovjetsko Rusijo in Finsko ni vojne, kar ni bila objavljena. Sovjetsko uradno tolmačenje pa je označilo vojno proti Finski kot kazensko odpravo, ki bo trajala samo par dni. Uradni pregled o vojnem položaju kaže, da je ta »kazenska odprava« prinesla Sovjetski Rusiji skoraj četrto milijona mrtvih, ranjenih in ujetih vojakov. Visoka številka izgub je izračunana na podlagi podatkov o stanju v sovjetskih lazaretnih in bolnišnicah. Uradno poročilo dalje trdi, da so Sovjeti izgubili doslej v borbah 270 letal, če pa k temu prištejemo še izgube, ki so nastale zaradi drugih okoliščin, pa so Sovjeti izgubili najmanj 350 letal.

Iz osrednjega finskega bojišča poročajo, da so se danes razvlele na najožjem delu Finske hude borbe. Topniški dvoboj je bil izredno močan. Od 300 članov smučarske posadke, ki so jo Sovjeti vrgli proti Fincem, so Finci ujeli 50 moških, mnogo so jih pobili, nekaj pa jih je ušlo.

Poročila iz odseka Kuhna in Raasti potrjujejo, da so Finske čete v protinapadu na tem sektorju popravile svoje položaje. Do odločilne bitke še ni prišlo. Ves večerajnji dan so z obeh strani gromeli topovi. Finci so napadli sovjetske postojanke s topovi, da bi preprečili prevoz rezerv in materiala. Z močnim topovskim obstreljevanjem pa so Sovjete prisilili tudi na nepredvidene manevre. Mesto Kuhna je popolnoma uničeno. Sovjeti so izvršili napad na sami cesti, ki vodi proti Kuhni z namenom, da bi čimprej prodrli do Botniškega zaliva in presekali Finsko v dva dela. Uradno poročajo, da so imeli Sovjeti okoli 2500 do 3000 mrtvih in ranjenih.

Pri letalskem napadu na Rovenien pa je bilo ubitih 12, 55 pa ranjenih. Največje so bile izgube v nekem bombnem zavetišču, v katerega je bomba padla direktno in eksplozivirala v njem. Hud sovjetski napad pa je bil izvršen večeraj v ameri Tangenhosa, ki pa so ga Finci strli. Finske čete so nato izvedle oster protinapad in vrgle Sovjete v njihove izhodne postojanke severno od Hjemjerviija.

Na odseku pri Raasti, Suomisalmi, Rovenien so Finci v zadnjih dneh ujeli 7.000 sovjetskih ujetnikov. Eden na tisoč je komaj član komunistične stranke. Med njimi jih je mnogo, ki so sami prostovoljno pribežali na finsko stran. Med njimi je en sovjetski pisatelj, ki se je takoj ponudil Fincem, da jim bo »stavil letake v rušitini, da jih bodo metali za fronto med sovjetske vojaške. Mnogo ujetnikov ima rane, ki so si jih sami prizadejali, da bi mogli s fronte.

Finsko službeno poročilo o borbah se glasi: Na suhem so bili dne 31. januarja severno od jezera Ladoga hudi sovjetski napadi, ki pa so bili odbiti z velikimi izgubami za Sovjete. Na Laponskem so Finci odbili vse sovjetske napade pri Salli in Raasti. Opazili smo sovjetski namen, preiti v napad pri Pečengi (Petsamo). Vsi napadi so bili zavrnjeni. Sovjetski bombniki so bombardirali Rovenien in je pri tem nekaj desetih civilnih ljudi izgubilo življenje, 40 pa jih je bilo ranjenih. Dva sovražna bombnika sta bila sestreljena.

Sovjetska poročila

Moskva, 1. febr. AA. Havas: Agencija Tass objavlja poročilo vrhovnega poveljstva, ki pravi: Ogledniška delavnost in ogledniški poleti našega letalstva.

Nenaden odstop načelnika belgijskega generalnega štaba

Bruselj, 1. febr. AA. DNB: Snoči se je vršila seja ministrskega sveta pod predsedništvom Pierlota. Po seji je bilo izdano uradno sporočilo, ki pravi, da je vojni minister obvestil vlado, da je šef generalnega štaba Deem Bergen zaprosil razločilo, da ga razreši njegove dolžnosti in da ga dodeli poveljništvu kake vojne edinice. Vojni minister general Denis je obvestil ministrski svet, da namerava predlagati kralju imenovanje generala Mikielsa za šefa generalnega štaba. Ministrski svet je soglasno odobril ta predlog vojnega ministra.

Odstop načelnika glavnega generalnega štaba je dal »Agenciji Belga« povod za objavo sledečega sporočila:

Odstop načelnika generalnega štaba je povzročil splošno presenečenje, ker tega odstopa ni bilo pričakovati. Ni bilo dano nobeno pojasnilo in se tudi ne pričakuje. Obveščeni krogi potrjujejo, da general Bergen ni odstopil na neki pritisk ter med njim in drugimi merodajnimi činitelji tudi ni bilo nobenih sporov.

Gospodarstvo

Načrt nove uredbe o kontroli cen

Na zadnji seji odbora ministrov za gospodarstvo in socialna vprašanja je bil sprejet nov načrt uredbe o kontroli cen. Ta novi načrt se v mnogočem razlikuje od prejšnjega načrta, zlasti pa glede uspešne kontrole.

Prvi načrt je bil izdelan po posebnem odboru v ministru socialne politike in ljudskega zdravja, v katerem so bili tudi zastopniki industrijskih, trgovskih, obrtnih, zadružnih in delavskih organizacij in delegati zainteresiranih ministrstev.

Po prvem načrtu je bila osnova uredbe v tem, da ne bi smel nikdo brez opravičenih razlogov prodajati blaga dražje kot po onih cenah, ki so veljale pred 1. septembrom. Vsako novo povišanje cen predmetov, najvažnejših za življenje, bi moralo biti najprej preiskano glede razlogov, nato bi se ugotovilo odstotek podražitve in končno bi se odobrila prodaja teh predmetov po zvišani ceni. Uredbodatelji so smatrali, da bi bila uspešnost kontrole zagotovljena tako, da bi se vsila pri velikih proizvajalcih in veletrgovcih, nato pa bi povišanje, ki bi ga odobril komisar za cene, avtomatično veljalo za celo vrsto prodajalcev in drugih posred-

nikov med proizvajalci in konzumenti. Pod uredbo o kontroli cen bi spadali vsi predmeti, ki so naštet v uredbi o pobijanju druginje in brezvestne spekulacije. Po novem načrtu pa bi spadala pod uredbo o kontroli cen samo manjša vrsta predmetov, okoli 25 do 30.

Po novem načrtu trgovci in industrija sploh niso obvezani zahtevati dovoljenja za povišanje cen, ampak morajo samo obvestiti upravno oblast, katerim proizvodom in za koliko so povišali ceno, upravna oblast pa lahko (ne mora) prekontrolirati povišanje cene. Po novem načrtu morajo prijavljati zvišanje cen tudi najmanjši trgovci in obrtniki. To praktično pomeni preobremenitev upravnih oblastev. Z novo uredbo se ustanavlja pri ministru trgovine in industrije urad za kontrolo cen, ki bo po svojem namenu paralelen s onim odborom, ki že obstaja pri ministru socialne politike in ljudskega zdravja s to razliko, da dolžnost tega urada ne bo pobijanje druginje in preprečevanje povišanja cen, ampak mora preiskovati razloge za povišanje cen in da študira vprašanje oskrbe države s surovinami in drugimi proizvodi.

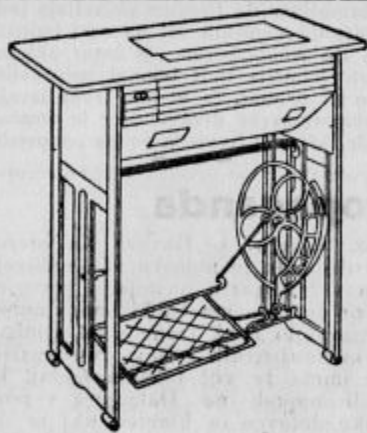
Izvoz surovin

Iz statistike naše zunanje trgovine za lansko leto posnemamo v primeri s prejšnjimi leti naslednje podatke o uvozu raznih surovin in industrijskih izdelkov naslednje podatke (v tonah, ker vrednosti zaradi različnosti cen zelo variirajo):

	1937	1938	1939
surov bombaž	20.815	21.635	18.066
bomb. predivo	18.289	13.972	12.175
surova volna	3.235	4.761	3.708
volnena prediva	1.785	1.515	1.794
svilena prediva	2.728	2.247	3.040
petrolej	13.122	9.412	2.504
bencin	1.327	4.749	1.148
nafta	94.521	132.195	142.100
parafin	2.514	2.211	1.787
kože	5.502	8.613	1.529
pregom in koks	412.640	497.778	305.591
cin	331	355	484
loj	6.510	6.506	4.706
izdelki iz gume	912	1.097	938
bakr. galica	262	741	493
kava	6.441	7.159	7.169
čokolada	1.138	1.335	1.246
čaj	198	206	167
riž	23.008	22.239	17.886
sladkor	105	96	4.869
sol	25.117	60.845	58.122

Iz tega seznama je razvidno, katerih predmetov uvoz je v lanskem letu najbolj nazadoval. Najznatnejši je padec pri uvozu surovin, kar je občutno za usnjarsko in čevljarstvo. Med ostalimi predmeti izkazuje znatnejši padec še uvoz riža, dočim se je uvoz drugih surovin in predmetov bolj držal. Glavni padec uvoza pri skoraj vseh predmetih je nastopil šele v zadnjih štirih mesecih leta.

Na listi pa je mnogo predmetov, ki smo jih uvažali samo prehodno. To je na primer sladkor, katerega smo uvozili skoraj 5000 vagonov, da premostimo primanjkljaj od ene kampanje do druge kampanje. Tudi naša proizvodnja soli bi se dala povečati, tako da ne bi bil skoraj več potreben uvoz iz inozemstva. To velja tudi za mnoge druge predmete, katerih domača proizvodnja bi se dala povečati in bi se v veliki meri lahko znebili odvisnosti od inozemstva. Za organiziranje domače proizvodnje pa je treba mnogo časa in tudi mnogo organizatornih sposobnosti, da bi nam prineslo to trajne uspehe.

Takle prvovrsten šivalni stroj, ki ga bo dobavila

tvrdka Ign. Vok, Ljubljana

Tavčarjeva ulica

e določen za prvo nagrado naročnikom »Bogoljubac«. — Prepričajte se pri poverjeniku, če ste uvrščeni med one, ki so poravnali naročnino!

Označevanje cen

Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je poslala banki upravi posebno predstavko, v kateri je opozorila banko upravo, da zahtevajo policijske oblasti, da se označijo s cenami tudi luksuzni predmeti, katere jasno izvezmajo določila čl. 1 točke uredbe o pobijanju druginje in brezvestne spekulacije. Po teh določilih so predmeti nujne potrebe, če so v seznamu luksuznih predmetov po zakonu o skupnem davku na poslovni promet.

Banka uprava je v zvezi s to predstavko poslala vsem okrajnim načelstvom, predstojništvom mestnih občin in mestnih policij dne 4. januarja naslednje okrožnico.

»Po določbi čl. 1 alineja 1 točka 6 uredbe o pobijanju druginje in brezvestne spekulacije ne spadajo pod določbe navedene uredbe predmeti nujne potrebe, če so v seznamu luksuznih predmetov po zakonu o skupnem davku na poslovni promet.

Glede na to se označevanja cen posameznih predmetov, ki je odredeno po čl. 6 navedene uredbe pri prodaji življenjskih potrebščin in ostalega blaga v prodajalni (obratovalnici) na trgu ali v drugem kraju, ne nanaša na predmete o skupnem davku na poslovni promet ter v takih primerih odpada preiskovanje in sojenje.

Naša trgovina z Romunijo

Konec decembra je bila zaključena med našo državo in Romunijo trgovinska in plačilna pogodba. Te dni je to pogodbo ratificirala romunska vlada in je že objavljena v romunskem uradnem listu, dočim pri nas še ni bil objavljen tekst pogodbe. Obe državi sta se po besedilu pogodbe pogodili, da bosta druga napram drugi postopali ugodno, da se omogoči normalni razvoj trgovinskih odnosov. Jugoslavija bo dala interesom na njih prošnjo izvozna dovoljenja za zadostne količine strojil, rafiniranega aluminija, železnih spojin (ferosilicij), krom, mangan, živo srebro in železne rude za izvoz v Romunijo. Na drugi strani pa bo romunska vlada dala izvozna dovoljenja za izvoz nafte in proizvodov v Jugoslavijo. Med predmeti, ki jih bo naša država izvažala v Romunijo, so naštet naslednji: brusilni kamni, morij, zdravila in mlinski kamni, na drugi strani pa bomo uvažali iz Romunije še izdelke iz stekla, mineralno vodo, sol in kemične proizvode. Ves trgovinski promet med obema državama po novi pogodbi bo moral biti plačan v devizah. Obstoječi klirinški saldo bo likvidiran na dosednji način vplačil, oz. izplačil. Pogodba velja do 29. februarja 1940. Še pred potekom pogodbe se bodo začela še nova pogajanja o podaljšanju obstoječe pogodbe.

K vprašanju nostrifikacije zunanjih posojil, o čemur smo prinesli pred dnevi poziv na prijavo, nas naproša g. dr. Černe Ivan, Gajeva 3, v imenu pripravljalnega odbora, da lahko oni lastniki, ki se še niso prijavili, to store potom svojih bančnih zvez, ki naj sporoče sumarično na gornji naslov zneske in vrste posojil, da se tako omogoči pregled vseh vsot, za katere tukaj gre. Morebiti bi bilo najbolje, da banke in dmnari zavodi sami prijavijo svoje oziroma svojih klientov obveznice, saj gre za korist vseh priizadetih.

Zvišanje cen železarski stroki. Iz strokovnih listov posnemamo, da je kartel ključavničarske stroke in črne pločevine sklenil povišati ceno za ključavničarsko blago za 8%, za izdelke iz črne pločevine pa za 14,5%, ambalažo bo zaračunal z 2,5% vrednosti blaga. Nove cene so stopile v veljavo dne 30. jan. 1940. Nadalje so povišane cene vijakov od 20—29%. Nadalje so se podražili žebelji za približno 65 par, trgovski liv za 1,60 din, osovine so dobile izpremenjen odstotek od 11,8 na 15%, podkve so poskočile za nadaljnjih 50 par in je to že njih tretja podražitev, pile so narasle v ceni za okoli 15%.

Naša produkcija sladkorja. Po podatkih mednarodnega združenja za sladkorno statistiko je znašala letošnja proizvodnja sladkorja (v kampanji 1939—1940) v naši državi 119.391 ton, dočim je znašala v prejšnji kampanji samo 85.659 ton.

Poseben tečaj za uvoz kave, začimb, banan in pomaranč. Na osnovi odloka deviznega odbora je uvedlo devizno ravnanje pri Narodni banki poseben obračunski tečaj za uvoz kave, začimb, banan in pomaranč. Dosedaj so uvozniki tega blaga plačevali dolar po 60 din, od 30. januarja 1940 dalje pa bodo morali plačevati dolar po 75 dinarjev, to je za 25% več kot prej. To se bo kmalu poznalo tudi v cenah kave in navedenih predmetov na debelo in potem tudi na drobno.

Devize za plačilo uvoza strojilnih ekstraktov. Iz Belgrada poročajo, da je devizno ravnanje Narodne banke ukinilo predpis, po katerem so lahko uvozniki za uvoz ekstraktov za strojenje kože iz neklirinških držav kupovali devize po posebnem tečaju, ki je znašal 60 din za dolar. V bodoče bodo morali uvozniki kupovati devize za plačilo uvoženih ekstraktov za strojenje po svobodnem tečaju.

Podaljšujemo!

rok za nabiranje novih naročnikov »Domoljubac« do

12. februarja 1940

Žrebanje pa prestavljamo na 26. februar 1940

Do 12. februarja 1940

si vsak, dosednji in novi naročnik, lahko pridobi pravico do žrebanja, pa tudi do požarne podpore 1000 din, ako plača naročnino za »Domoljubac« za celo leto 1940, bodisi pri poverjeniku ali pa direktno pri upravi »Domoljubac« v Ljubljani — lahko pa kar po položnici na naslov ček. računa: »Domoljubac« — upravništvo, Ljubljana. Štev. ček. računa 10.652. — Vsak dobi »Domoljubac« za sto j s pravico do žrebanja in do požarne podpore, ako pridobi pet novih naročnikov.

Vseh nagrad je 700

Prvi dve nagradi po 5000 din v gotovini!

ostale pa: radijski aparati, šivalni stroj, harmonike, dvokolesa, brzoparilniki, kuhinjska posoda, razno blago, ure, knjige itd. itd. — Žrebanje bo pred komisijo naročnikov, in sicer bo tako izvedeno, da bodo naročniki razdeljeni na več sto skupin. — Tako bodo nagrade lahko razdeljene po vseh farah.

Naročite takoj »Domoljub« - Sreča vas čaka!

Nakup dolarjev za uvoz avtomobilov in drugih predmetov iz USA. Devizno ravnanje Narodne banke je izpremenilo okrožnico št. 40 z dne 9. marca 1940, s katero je bil določen nakup deviz po posebnem tečaju za plačilo uvoza iz Severnoameriških Zedinjenih držav za tele predmete: avtomobili, cevi in omotači za pnevmatike, radijski aparati, dvokolesa, motocikli in njih priklopni vozovi in deli za motocikle. Na osnovi omenjene okrožnice so bile devize za uvoz omenjenega blaga kupovane pri Narodni banki po posebnem tečaju, ki je znašal 60 din za dolar. Sedaj je ta predpis ukinjen in se bodo morale devize za plačilo tega uvoza nabavljati po svobodnem borznem tečaju. Z ukinitvijo tega predpisa preneha tudi premijiranje izvoza naslednjih predmetov v Severnoameriške Zedinjene države: fižol, hmelj, predelano meso, kozje in jareče kože, kože divjačine in predelane kože vseh vrst kakor tudi za druge predmete, katere je Narodna banka kasneje, v teku leta, premijirala.

— Korpulentnim in mišičastim, pri katerih se kažejo znaki raznih težav sled nezadostnega izločevanja sokov, izborna pomaga večtedensko pitje naravne »Franz-Josefove« grenke vode. Taki ljudje se morejo tudi doma — seveda pod nadzorom zdravnika — zdraviti za shujšanje. Reg. po min. soc. pol. in v. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Kaj bo z deviznimi odbori? Nedavno se je pojavila zamisel priključiti devizni odbor, uvozni in izvozni komite, ki so sedaj pri Narodni banki, ravnanju za zunanjo trgovino. Sedaj poročajo iz Belgrada, da ostanejo vsi devizni posli še nadalje pri Narodni banki, ravnotako seveda tudi omenjeni trije odbori. Ravnanje za zunanjo trgovino pa bo vseeno ustanovljeno. Ustanovitve je pričakovati za konec februarja ali začetek marca.

Industrija in rudarstvo Južne Srbije. »Industrijski kurir«, ki izhaja v Belgradu je izdal kot prvo knjigo svoje industrijske biblioteke pregled industrije in rudarstva Južne Srbije izpod peresa gosp. Zdravka M. Petrovića. Knjiga vsebuje nekaj splošnih člankov o industriji v Južni Srbiji, o predpogojih za gospodarski razvoj Južne Srbije, nadalje pa prinaša opise posameznih podjetij, zlasti so obsežni popisi rudnikov in nekaterih večjih podjetij. Cena knjige, ki ima 108 strani osmerke, je 50 din.

Borze

Dne 1. februarja:

Denar

Ameriški dolar 55.—

Nemška marka 14.70—14.90

Devizni promet na zagrebški borzi je znašal 7.049.035 din, na belgrajski borzi 8.75 milij. din. V efektih je bilo prometa na belgrajski borzi 200.000 dinarjev.

Ljubljana — uradni tečaj

London 1 funt	176.42—179.62
Pariz 100 frankov	99.70—102.—
Newyork 100 dolarjev	4425.—4485.—
Zeneva 100 frankov	995.00—1005.—
Amsterdam 100 gold.	2348.75—1386.75

Ljubljana — svobodno tržišče

London 1 funt	217.93—221.13
Pariz 100 frankov	123.21—125.51
Newyork 100 dolarjev	5480.00—5520.—
Zeneva 100 frankov	1228.18—1238.18
Amsterdam 100 gold.	2900.86—2938.86
Bruselj 100 belg.	927.20—939.20

Ljubljana — zasebni kliring

Berlin 1 marka 14.70—14.90.

Zagreb — zasebni kliring

Zagreb—Solun za 100 draham 29.65—30.35.
Zagreb—Sofija 100 dina 94 blago.

Belgrad — zasebni kliring

Belgrad—Solun 100 draham 30.50 blago.

Curih. Belgrad 10, Pariz 10.085, London 1780.5, Newyork 446, Bruselj 75.70, Mialan 22.51, Amsterdam 236.775, Berlin 178.75, Stockholm 106.175, Oslo 101.35, Kopenhagen 86.10, Sofija 530, Budimpešta 87, Atene 3.30 ponudba, Carigard 3.55 ponudba, Bukarešta 3.30 ponudba, Helsingfors 7.75 ponudba, Buenos-Aires 101.75.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 423 —425

v Zagrebu 421.50 blago

v Belgradu 422 —423

Ljubljana. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 98—99, agrarji 50—52, vojna škoda promptna 423—425, begluške obveznice 74—76, dal. agrarji 70—71, 8% Bler. pos. 96—98, 7% Bler. pos. 100 do 101, 7% stab. pos. 98—100, — Delnice Narodna banka 7350—7500, Trboveljska 240—250.

Zagreb. Državni papirji: 7% invest. posojilo 98.50 denar, vojna škoda promptna 421.50 blago, begluške obveznice 74 denar, 4% severni agrarji 50 denar, 8% Blerovo posojilo 96 denar, 7% Blerovo posojilo 87.50 denar. — Delnice: Trboveljska 245 do 250 (245), Gutman 56—62 (60), Sladk. tov. Osijek 140 denar, Osj. livarna 160 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% inv. pos. 98 blago, vojna škoda promptna 422—423 (422.75), begluške obveznice 76.50 denar, dalm. agrarji 70.25—71.25 (71), 4% severni agrarji 50.50 denar, 6% šumske obveznice 67.50—68.75, 8% Blerovo posojilo 95 den., 7% Blerovo posojilo 88 denar, 7% posojilo Drž. hip. banke 101 denar. — Delnice: Narodna banka 7400 denar, Priv. agrarna banka 190 denar (drobni komadi).

2itni trg

Novi Sad. Pšenica: bač okolica Novi Sad 198—200, srem. 195—197, slav. 196—198, gornja bač. 199—201, bač. ladja Tisa 202—204. — Oves: bač., srem., slav. 151—153. — Jčmen: bač., srem. 64/65 kg 172.50—175. — Koruza: bač., ban., etara, neizprem., bač nova 122—123, bač nova pariteta, Indija 121—122. — Otrrobi: bač., srem. 125—127.50, ban. 122.50—125. — Tendence stala. Promet srednji.

UMRL JE NAŠ NAJBOLJSI SOPROG, OČE, DEDEK, TAST, GOSPOD

DR. BELA ŠTUHEC

BANOVINSKI ZDRAVNIK V PTUJU

POGREB NEPOZABNEGA POKOJNIKA BO V SOBOTO OB 4. POPOLDNE
IZ HISE ŽALOSTI ASKERCEVA ULICA 18.

PTUJ, CELJE, CRNA PRI PREVALJAH, DNE 1. FEBRUARJA 1940.

RODBINE: ŠTUHEC, RAMŠAK, VIDMAR

Novo otroško zavetišče v Ljubljani

V Trnovem je bilo včeraj blagoslovljeno veliko novo mestno otroško zavetišče 900 letnica prvega zavoda za mladinsko skrbstvo v Ljubljani

Novo mestno otroško zavetišče v Trnovem

Včeraj je bilo v Ljubljani slovesno blagoslovljeno in izročeno svojemu plemenitemu namenu veliko mestno otroško zavetišče v Trnovem z internatom, dnevnim zavetiščem in otroškim vrtcem. S tem velikim zavodom za mladinsko skrb se Ljubljana prične pripravljati na praznovanje najlepšega jubileja svoje srčne kulture. Prihodnje leto bo namreč dopolnjenih že 900 let, odkar je naše mesto dobilo prvi zavod za mladinsko skrbstvo. Valvasor in Dolničar ter drugi kronisti našega mesta nam namreč poročajo, da je leta 1041 bogati meščan in trgovec Peter Brljak (Berlack), ker ni imel v sorodstvu dedičev, v našem mestu ustanovil **pupilno hišo ali sirotišnico** in zanjo zapustil ves svoj imetek in posestva. Valvasor nato nadaljuje do besedno: »Take otroke so v tej hiši vzgajali k dobremu in vsakega otroka, ko je nekoliko dorasel, dali učiti rokodelstva, če je pokazal veselje zanj.«

Skrb za mladino v preteklosti

Z mladinskim skrbstvom so se pozneje v našem mestu pečale predvsem razne bratovščine in skrbne v prvi vrsti za tako imenovane najdenčke. Silovito se je razpaslo beraštvo. Med berači je bilo tudi polno otrok, da so se tudi najvišje oblasti zavedle nevarnosti, če ti zanemarjeni in zapušteni otroci dorastejo brez vzgoje. Že 13. februarja l. 1757 je v Ljubljani izšel letak kot predhodnik današnjih časnikov, ki jih tedaj niso imeli. Ta priložnostni časnik je objavil ljubljanskemu meščanstvu »Kratko poročilo zaradi ustanovitve sirotišnice v Ljubljani v vojvodini Kranjski, hkrati je bila pa v njem prav topla prošnja za prispevke. Natanko pred 183 leti je torej Ljubljana poznala že tudi zimsko pomoč in pa boj proti beraštvu. Na povelje cesarice Marije Terezije je bila l. 1857 sirotišnica res ustanovljena.

In spet se je našel meščan dobrega srca, ko je l. 1761 reprezentacijski in komorni svetnik Josip Janez pl. Hoffmann ustanovil novo sirotišnico, ki so jo ljubljanci tako bogato podpirali, da je že l. 1780 imela 58.000 goldinarjev premoženja in na leto 3920 goldinarjev dohodkov, da je lahko dajala 38 otrokom popolno oskrbo.

Meščanstvo je ustanovila komisija za zavode za reveže — Armen-Institut-Commission, ki je razdelila mesto na več delov in vpeljala ubožne očetje, že prej smo pa poznali beraške valpte, ki so preganjali berače.

Ljubljanski tednik »Laibacher Wochenblatt« je 19. decembra 1817 objavil »poročilo človekoljubnim novoletnim gratulantom v Ljubljani« ter jih povabil, naj se odkupijo od novoletnih voščil v korist ubožne komisije. Odkupnina za osebo je znašala 20 krajcarjev. Od tedaj so današnje odkupnine zlasti vsem akcijam za mestne reveže prav velike dohodke, ki so jih posebno pomnožili čisti dobički raznih sijajnih plesov, koncertov, predstav in tudi maskarad v dobrodelne namene.

Posebno je ljubljanska dobrodelnost spet oživel po prizadevanju in dobrem zgledu slavnega župana Janeza Hradeckega. Z njegovim sodelovanjem je bilo 4. novembra 1835 odprto spet prvo otroško dnevno zavetišče v šentjakobskem okraju, kjer je še sedaj.

To prvo pravo ljubljansko otroško dnevno zavetišče je bilo ustanovljeno popolnoma po načelih kneginje Pavline Lippe-Deimoldske in zanimivo je, da so tudi že tedanji ljubljanski ustanovitelji podarjali, kako je »ustanovitev otroškega zavetišča s prihrankom velikih denarnih sredstev, ker tisočaki, porabljeni za smotno ureditev in vestno vodstvo takih zavodov, ne morejo prihajati v poštev napram tisočakom in milijonom, ki bi jih morali v prihodnosti izdati za kaznilnice, jetnišnice, popljujevalnice, bolnišnice in norišnice,« če bi ne skrbeli za rešitev zanemarnjenih otrok s krivih potov.

Osem otroških zavetišč in prehodni otroški dom

Sedanja mestna uprava je poleg tega zavetišča pri sv. Florijanu pred štirimi leti prevzela še dvojico otroških dnevnih zavetišč, odslej bomo imeli že sedem dobro urejenih otroških zavetišč s 450 otroki. Na svoje majhne prebivalce čaka še otroško zavetišče v posebnem poslopju delavske kolonije za Bežigradom, kjer bodo varno spravljani dojenčki in otroci do 7 let tamšnjih stanovalcev. Posebej pa moramo omeniti še prehodni otroški dom v stari cukrarni, kjer imajo otroci, ki so prej beračili, svo vzgojo in oskrbo. Ta prepotrebni mladinski zavod naj čim prej dobi svoje lastno poslopje. Poleg tega pa dobimo tudi pri šoli na Ledini dnevno otroško zavetišče, da bomo imeli v kratkem osem otroških zavetišč in še posebej prehodni otroški dom.

Sedaj skrbimo v dnevnih otroških zavetiščih za 450 otrok in bomo imeli v svojem varstvu 500 otrok, ko dobe tudi otroci stanovalcev delavske stanovaljske kolonije za Bežigradom svoj drugi topli dom v tamošnjem zavetišču.

Prej v Ljubljani nismo poznali šolskih kuhinj, sedanja mestna uprava jih je ustanovila 17, kjer dobiva vsak dan čez 800 revnih šolskih otrok tople zajtrke.

V 5 letih 18 milijonov za mladinsko skrb

Če računamo, da nam samo proračuni minulih štirih let izkazujejo 9,922.034 din izdatkov za mladinsko skrbstvo ter k tem stroškom računamo tudi novo poslopje velikega trnovskega zavetišča in pa poslopje ter opremo zavetišča pri delavski stanovaljski koloniji za Bežigradom, nadalje prispevke za privatna otroška zavetišča, naposled pa še nad 3 milijone izdatkov v prihodnjem proračunskem letu, dobimo okroglih 18 milijonov za mladinsko skrb v petih letih.

Novo zavetišče v Trnovem

V velikem poslopju novega otroškega zavetišča je na prvem mestu internat za 36 revnih otrok, poleg teh otrok bo hodilo v dnevno zavetišče 150 otrok in v otroškem vrtcu bo 40 otrok. Novo poslopje stoji na zemljišču, ki meri precej nad 12 tisoč kv. metrov. Večji del zemljišča je podarila Vincencijeva konferenca mestni občini s pogojem, da na njem sežida dnevno zavetišče, nekaj sveta pa je občina še prikupila, da je zemljišče lepo zaokroženo in povečano. Vse to veliko zemljišče je namenjeno otrokom, saj bo takoj ob poslopju s peskom posuto igrišče, ob njem pa velika trata za igranje. Na zapadu ob vhodu v otroški vrt bo posebno igrišče za majhne otroke z gugalnicami, vrtiljaki in bazenom, a na jugu bodo večji otroci lahko igrali odbojko. Na severni strani bo zrasel mičen park, da bo nežni drobiž v zavetišču varoval pred mrzlimi vetrovi. Seveda bo pri zavetišču tudi velik vrt, da bodo otroci spoznali obdelovanje zemlje in se spet navezali nanjo.

Poslopje ima dva trakta. V prvem ob name-ranavi Jadranski cesti so zvečne gospodarski in stanovaljski prostori ter je deloma dvonadstropno, v drugem enonadstropnem traktu so pa dnevni prostori za učilnicami in rajalnicami.

Pri glavnem vhodu pridemo v prostorno vežo, ki je s stekleno steno ločena od velike obednice. Iz veže pridemo še v otroški vrt, ki ima tudi svoj poseben vhod z zahodne strani pod pokritim hodnikom. V pritličju je tudi slačilnica in na najmodernejša kopalnica v Ljubljani, razen tega pa še prehod na igrišče in vrt. Ta prehod je opremljen za odlaganje obutve in mokre obleke. Na levi strani je pisarna uprave, toalete in dohod v veliko kuhinjo. Poleg kuhinje so na severni strani potrebne shrambe, pisarna za sprejemanje dobaviteljev, ki ima tudi poseben dohod s ceste, in pa prostori za centralno kurjavo, takoj od glavnega vhoda pa vodijo na desni stopnice v l. nadstropje.

Kuhinja ima direktno zvezo s stranskim stopniščem. Razen štedilnika ima kuhinja tudi tri velike in dva mala brzoparilnika. Z velikim oknom je kuhinja zvezana z jedilnico, kjer je prostora za 100 otrok. Otroški vrt ima tudi obiskovalcem primerna stranišča, lastno garderobo, a v kopalnici je zanje namenjena posebna prha in nizki krožni umivalnik. Poleg tega umivalnika je v kopalnici še višji umivalnik za večje otroke, štiri prhe in korito za pranje nog z osmimi iztoki.

V l. nadstropju so predvsem dnevni in spalniki prostori otrok. Po vrsti je 5 učilnic. Vse so obrnjene proti jugu in je v vsaki prostora za 34 otrok. Velika veža je namenjena rajanju otrok, na kraju jo pa zložljiva vrata ločijo od majhne kapelice, da bo v veži tudi služba božja ali tudi druge prireditve. Ožja veža vodi k spalnicami. V vsaki je prostora za 18 dečkov in 18 deklic.

Kopalnica s krožnim umivalnikom

V II. nadstropju so nad ambulanto enaki prostori namenjeni za klavzuro sester, na severni strani pa so pralnice, sušilnica, šivalnica in soba za hišne pomočnice, ki imajo tudi svojo kopalnico. V mezzaninu je dvosobno stanovanje za duhovnika s stranskimi prostori.

Zazidana ploskev meri okrog 950 kv. metrov, zazidana prostornina znaša okrog 900 kub. metrov. Vsi gradbeni stroški z raznimi manjšimi deli znašajo 3,420.000 din. Če to vsoto razdelimo na število obiskovalcev, dobimo za vsakega otroka po 17.000 din stroškov.

Poslopje popolnoma ustreza sodobnim vzgojnim in življenjskim potrebam, saj so vsi prostori zračni in sončni ter z večino obrnjeni na prisojno stran, spalnice so pa proti vzhodu.

Z novim velikim otroškim zavetiščem je mestna občina spet pokazala svoja skrbna prizadevanja za manj premožne sloje in svojo veliko ljubezen do otrok, ki je njih zdravje in dobra vzgoja temelj srečne bodočnosti Ljubljane.

Zastopnikom »Bogoljuba«

Pošljite nemudoma sezname naročnikov in pa denar zanje, sicer ne bodo uvrščeni med one naročnike, ki imajo pravico do žrebanja!

Uprava »Bogoljuba«

Zavetišče blagoslovljeno

Ljubljana, 1. februarja.

Danes popoldne ob 16 je bilo novo najlepše ljubljansko zavetišče za mladino blagoslovljeno. V lepo novo moderno poslopje se je danes zbrala cela vrsta odličnih zastopnikov, prihitela pa je tudi mladina, da se ob ostali mladini vesel nove pridobitve.

Na prvo svečano prireditev v zavetišču so po-hiteli mestni župan dr. Jure Adlešič s soprogo, poveljnik dravske divizijske oblasti in poveljnik mesta Ljubljane divizijski general g. Stefanovič, bana dravske banovine je zastopal načelnik gosp. Kosi, prosvetni oddelek banske uprave inšpektor g. Silvo Kravjenc, ravnatelj mestnih »šol« gosp. Jančigaj z načelnikom tehničnega oddelka inž. Poženelom. Občinski svet je zastopala cela vrsta mestnih svetnikov, odbor Vincencijeve konference pa sta zastopala minister g. dr. Leonid Pitamie in g. dr. Levičnik.

Po lepi pozdravni pesmi, ki jo je zapel de-klški zbor šentjakobske ljudske šole, si je sledilo več otroških deklamacij, nato pa je g. župan dr. Adlešič nagovoril vse in očetil pomen novega za-vetišča. V svojem govoru se je zahvalil vsem, ki so sodelovali pri pripravi za novi otroški dom in odločilno podprli vse delo.

Po njegovem govoru je arhidiakon in občinski svetnik g. stolni župnik dr. Klinar novo svetišče blagoslovil. V imenu varovancev in tistih, ki jim je poverjena skrb za novo zavetišče se je zahvalil za vse upravitelj zavetišča g. Stular, mestni svet-nik za trnovski okraj g. Pavlin pa se je v imenu krajevnih činiteljev zahvalil za vso skrb in delo mestni občini Ljubljanski.

Kuhinja v novem zavetišču

Izšla je 2. številka ilustriranega družinskega mesečnika »OBISK« Celoletna naročnina 72 dinarjev

poklanja v dar leposlovne

Vsak naročnik lahko dobi za nagrado knjigo po izbiri zastoj! Seznam knjig in pogoji so objavljeni v 2. številki »Obiska«

»OBISK« razpisuje veliko nagradno tekmovanje!

Uprava: »Obisk« - Ljubljana

knjige

Boguslav Kuczyński:

Beg iz Varšave

Zvedel je še, da ji je telefonirala prijateljica, s katero sta se v drugič dogovorili za sestanek ob eni. In še to, da pride tja znana inozemka, ki si je že zdavnaj zaželela svidenja z njo.

Stachowiak je romal po trgovinah. Kupil je nekoliko olja in sadja. Potem je šel na dogovorjeno mesto. V kavarni je bilo prazno. Na vrtu je sedel general Zamorski, komandant policije. Pogovarjal se je z dvema moškima, ki sta bila videti inozemca. Stachowiak je še enkrat pregledal znane revije. Čakal je dolgo. Izpil je kavo, plačal in stopil na ulico. Telefoniral je Mariji, ki je pa ni bilo več doma. Nato še njeni prijateljici, ki bi morala biti tu že pred uro. Pa tudi tam ni telefon od-govoril. Začel je hoditi sem in tja pred kavarno in čakal. Neprestano so hodili mimo njega tuji ljudje. Včasih so bili tu le znanci. Ura je odbila še dve.

Hipoma je zagledal Marijo. Razveselil se je, kakor da je ni videl že dolgo, in stopil z njo nazaj v kavarno.

»Ali ni nikogar?« je vprašala Marija. Ka-varna se je že nekoliko napolnila. Toda no-benega znanca. General Zamorski je že odšel. Sedla sta k mizici.

»Ali ona dama pozna tebe?« je vprašal Stachowiak. Odgovorila je, da ne in da se nista še nikdar videli.

»Samo od znancev s popotovanj mi pri-naša pozdrave.«

Stachowiak je stopil k vratarju in mu naročil, koga čakajo. Kmalu nato pa je vstopila tudi ona. Ni bila sama, temveč z nekim tujcem, ki je slabo govoril francosko.

Zraven, takoj za ograjo, je bilo slišati iz revnega prizemelskega stanovanja cvileč žen-ski glas. Stachowiaka je bilo sram zaradi tuj-cjev. Čez hip pa mu je pomen teh krikov postal jase, ter jih je začel tolmačiti. Mož da ji je odšel v vojno, brat pa še prej in, je ona ostala sama. In tako je zdaj kričala:

»Če tako hočejo, pa se bomo tolkli. Bili se bomo, in se bomo! Bili!«

Slišati je bilo še udarec s pestmi ob vrata. Tedaj pa je ženska prišla v vežo. Obstala je. Lepa, srednje velika, z razpletenimi lasmi. Oči je imela kot odsonce. Še druge ženske so prišle iz stanovanja in jo pomirjale. In neka starka jo je božala po rokah. V radiu so medtem peli pesem o fantih, ki trenirajo z orožjem, in o dekletih, ki šivajo obveze.

»Kaj naj storim, kaj naj storim?« je po-navljala nervozno inozemka. »Kako pridem domov?«

Pomirili so jo, da lahko takoj dobi pre-hodnico. Plačali so in stopili na ulico. Ino-zemka je sedla v avtobus. Stachowiak ji je razložil, kje naj prestopi in zaprosil tudi spre-vodnika.

Ostali so samo trije. Inozemec ni hotel biti sam. Imel pa je še četrto ure časa do drugega sestanka. Stopali so počasi, da jim mine ta četrta ure. Pogovor se ni razvil. Na ulici je bilo polno ljudi, ki so vsak čas pričakovali letalskega napada.

»Prosim, kar telefonsko se obrnite,« mu je rekla Marija ob slovesu. Ostala sta sama in odšla na kosilo v majhno restavracijo.

»Torej ostaneva v Varšavi,« je rekla Ma-rija. »Kam pa naj tudi greva?«

»Da, v Varšavi,« ji je pritrdil Stachowiak. »Vsaj toliko časa, dokler bom jaz tu. Če bom pa odšel drugam, bi te pa ne hotel pustiti same tukaj.«

Toda sedaj nista mislila na to. Se enkrat, sta prebrala vse časopise.

Treba je bilo iti.

»Ko sem v mestu,« je rekla Marija, »se bojim iti domov; če sem pa doma, me je strah stopiti na ulico.«

Šla sta nekaj časa peš. V Alejah sta po-čakala na avtobus. Ker ga pa od nikoder ni bilo, sta šla dalje. Tako sta šla mimo zadnje tramvajske postaje. Takoj v prihodnji ulici so ljudje tekali pod zidove. Visoko nad njimi so leteli aeroplani v strnjeni skupini. Videti je bilo, da merijo prav na to točko. Nista se imela kam skriti. Stala sta pod zidom in gle-dala. V zraku so pokali šrapneli, na Stacho-wiaka in Marijo pa so streljali iz strojníc. Prvo letalo se je nenadoma nagnilo in začelo padati, drugi pa so še neprestano krožili nad glavami. Prav blizu nekje je bilo slišati deto-nacije bomb.

»Tam so vrata,« je rekel Stachowiak in potegnil Marijo za roko. »Morda nas skri-vajo vsaj pred drobič.«

Bila je res velika nevarnost, da ju ranijo šrapneli, ki se razletavajo v zraku.

Stopila sta na dvorišče za vrtni zid. Hiša ni bila velika in se je v veži trlo ljudi. Mariji so ponudili stol. Bilo je tu še več žensk iz tega dela mesta. Otroci so tekali po hodniku. Nekatere ženske so jokale. Prišla je tuja ženska:

»Jaz nadziram hiše,« je rekla, »in pazim na otroke. Prosim vas, prišijte vsakemu otroku na obleko listek z njegovim imenom. Ena izmed gospa naj napravi seznam vseh otrok v hiši.«

Potrebno je bilo varstvo nad otroci ter njih zaznavanje. Ženske so začele klicati svoje deklice in fantke. Neka gospa je pri-nesla pero, papir in črnilo.

»Kako je na ulici?« je vprašala Marija in zvedela, da je mirno. Nato sta stopila iz veže in se podala domov. Nista imela določil. Nista še napravila par korakov, ko so se letala naglo vrnila. Tu blizu je stala vila njunih znancev. Zatekla sta se tja obenem z drugimi ljudmi. Sprejela jih je služkinja.

»Kaj, so se vsi že izselili?« je vprašal Stachowiak. Služkinja je pritrdila. Takoj pa jih je opravičevala:

»Mati na vasi je bolna. Tako so torej šli k njej.«

Tam sta čakala skoraj celo uro. Ko pa se je na nebu spet pomirilo, sta šla domov. Pre-mikala sta se tesno ob zidovih, kajti alarm še ni bil preklakan in nekje blizu so bile v zraku hude bitke.

»Težko mi bo izseliti se odtod,« je rekla Marija, ko sta bila v stanovanju. V to stano-vanje sta namreč vložila veliko truda in lju-bezni. Marija je obstala pred omaro z doku-mentni in družinskimi spomini. »Zapuščena stanovanja so najbolj izpostavljena nevarnostim,« je rekla še enkrat. Toda oba sta mislila, da Varšave ne morejo nikdar zavzeti. Sedaj sta sklenila, da dokler bosta skupaj, ne bosta šla odtod.

»Tako prazno je,« se je pritožila Marija. »Nihče ne pride, nihče ne telefonira.«

Droline novice

Koledar

Petek, 2. februarja: Svečnica. Darovanje Gospodovo.

Sobota, 3. februarja: Blaž, škof, mučenec; Oskar, škof.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v 73. letu svojega življenja mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Grobelnik, mati gospe Minke dr. Tomincve. Na zadnji poti jo bomo spremlili danes ob štiri popoldne iz hiše žalosti, Čojzova cesta št. 1, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica bo v soboto zjutraj ob 7 v trnovski župni cerkvi. — 88. letu starosti je za vedno zatihnila svoje oči gospa Ivana Rebek roj. Ahčin, vdova po višjem davčnem inšpektorju. Pogreb bo danes popoldne ob dveh iz mrtvašnice Jožefišča na Poljanski cesti št. 16 na pokopališču k Sv. Križu. Sv. maša zadušnica bo v soboto ob sedmih zjutraj v stolnici sv. Nikolaja. Naj jima sveti večna luč! Žalujemo naše globoko sožalje!

† V Radomlji je umrl in bil ob veliki udeležbi ljudstva pokopan posestnik in bivši trgovec g. Janez Hribar. Dosegel je starost 72 let. Med svetovno vojno je bil delj časa tudi v Judenburgu; morda bi bila tudi njega zadela ena izmed krogel, ki so bile namenjene določeni številki slovenskih vojakov, če ne bi bil takrat slučajno na dopustu. Veselil se je zlate poroke, ki bi jo obhajal čez pet let s svojo dobro ženo Marijo iz znane Cerarjeve družine. Znan je bil pod imenom Anzeljev stric. Svojih otrok namreč ni imel in je zato tem raje zbiral okrog sebe nečake in nečakinje, s katerimi je ob nedeljskih popoldnevih navadno prebiral »Slovenca«, pozimi pa tudi Mohorjeve knjige. Vedno je bil vedrega duha, s vojo dobrohotno, pa tudi duhovito šaljavostjo je znal vsakogar razveseliti. Naj blagi, vedno delavni, po resničnem napredku stremeči mož v miru počival!

† V Rušah je umrla gospa Jožeta Šinko, so-proga orož. narednika v pokopu. Pogreb bo danes ob 15.15. Naj ji sveti večna luč! Žalujemo naše iskreno sožalje!

† Franc Trost

Kdo bi verjel, da je danes mrtev on, ki je še pred dnevi bil čil in živahen. ki se je pred dnevi z mladeniško živahnostjo zanimal za vse in sledil vsem domačim in svetovnim dogodkom s tako natančnostjo, kakor da bi stal v sredi javnega življenja. Pa je užival le svoj zaslužen pokoj po 46 letih vestne aktivne učiteljske službe. Včeraj mu je pretrgala neizprosna smrt nit življenja in njegovo mirno smehljajoče obličje kaže, da je imel pred sodnim stolom lahek obračun. Knjiga njegovega življenja je debela, popisana vsa z neštevilnimi dobrimi deli v poklicu in izven njega...

Rodil se je 25. septembra 1857 v Benetkah. Ko pa je leta 1859 izbruhnila vojna, se je s svojimi starši preselil v njihovo ožjo domovino v Vipavo. Tu je začel hoditi najprej v šolo, pozneje pa je končal v Ljubljani realko z maturi in došel temu se 4. letnik učiteljskega z maturo, da je mogel postati učitelj, kamor ga je vlekel srce. Že v mladih letih je bil tako dober risar, da je šel nekaj njegovih šolskih risb na razstavo na Dunaj. In malo je manjkalo, da ga ni to izvabilo v inženirski poklic.

Služboval je 3 leta v Ihanu, 15 let v Vodichah, 28 pa v Ljubljani, dokler ni bil upokojen.

Franc Trost je bil učitelj po poklicu: v šoli izvrsten pedagog, ki je svoje izkušnje ponudil v pisanih člankih »Učiteljskega tovariša« tudi drugim. A zaklenil se ni samo v šolo, temveč se je ves čas vsega posvetil ljudstvu in njegovemu gospodarskemu in prosvetnemu napredku. Ni delal z uro v roki, ni ločil dneva od noči, vse življenje mu je bilo samo en dan nepretrganega dela. V tem oziru niti njegova upokojitev ni bila izjema.

Ko je po treh začetnih letih službe prišel v Vodice, si je ondi takoj uredil vzoren šolski vrt in ga zasadil z najzlahtnejšim sadjem, da so se hodili k njemu učiti vrtnarstva in sadjarje iz bližnje in daljne okolice. Za zaslugi na tem polju je dobil ponovno priznanje in pohvalo. Tu je kmalu postal najvažnejša osebnost vsega javnega življenja. Izvolili so ga v občinski odbor in izbrali za tajnika. Ni je bilo javne ustanove, kjer ne bi bil on najdelavnejši delavec. Ves se je predal narodu in se zrasel z njim, kakor se more le mož takega značaja, kot je bil on.

V šoli je manjkalo več učil. Sam jih je izdeloval in tudi drugim tovarišem dajal v tem ustna in pisnena navodila. Manjkajoče zemljevid je kar sam narisal. Vodice, na katere ga je vezala tudi življenjska družica, je posebno ljubil.

Posebej pa je treba poudariti njegovo delo na polju glasbe. Glasbeno nadarjenost mu je zapustila že njegova mati, izvrstna klaviristka. Sam je vodil cerkveno petje 25 let in orgel v Vodichah, na Šmarini gori in v Ljubljani v Trnovem. Nabiral je tudi stare cerkvene, posebno Marijine in božične pesmi in jih prirejal za zbor. Kar čuda, da si je izbral za ženo izvrstno pevko. Čudno tudi ni, da so njegovi otroci vsi glasbeno nadarjeni, dobro izšolani in na vidnih mestih med našim glasbenim svetom. Töne je znani umetnik klavirist, sedaj redni profesor nove Glasbene akademije; Ivan koncertni violinist v naši operi, Mirko učitelj v Kočevju, Franc izborni violinist v Ljubljani in Angela priznana pedagoginja na naši Glasbeni akademiji.

Njegovo dobro srce dokazuje tudi dejstvo, da je imel vedno svojo domačo lekarno, ki je bila vsem potrebnim na razpolago. Učitelj Trost ni imel nobenega nasprotnika, kaj šele sovražnika. Njegovim domačim se v žalosti pridružuje neštevilno njegovih hvaležnih učencev in iskrenih prijateljev. Blag mu spomin!

žena gospa Jožeta Pikelj roj. Kukovica. Naše iskrene čestitke!

— Iz vojaške službe. Postavljen je za zdravnika VI. pol. skup. dr. Franc Kleinapl, kontrakturni zdravnik pri vojski. — Prevedeni so v aktivno službo v letalstvo rezervni pehotni poročniki Peter Zlatar, Rudolf Papist, Maksimilijan Klobovec, Milan Vasič, rezervni letalski poročnik Zvonimir Šimunc, rezervni pehotni podporočniki Božidar Tomič, Josip Mutimir Kelez, Dragutin Kapun, Franc Lončar, Milan Kastel, inženirski podporočnik Anton Sič, pehotni podporočniki Marko Zupan, Ljudevit Hodak, Branimir Ličen, Anton Kastelic, Ivan Slade, Milorad Stanar. — Upokojena sta orožniški kapetan I. razreda Dušan Komadina in orožniški poročnik Ilija Babovič in prevedena v rezervno. — Razrešeni so službe rezervnega častika pehotni poročniki Ivan Zegažen, Koloman Seko, Oto Čerje, Andrej Lichtenberger, pehotni podporočniki Boltenk Hönigman, Henrik Lam, Edmund Denert, Martin Braun, Jakob Elker, Anton Sauer, topniški podporočnik Rihard Wagner, Stojan Cirk. Upokojena sta pehotni narednik-vodnik I. razreda Ivan Konjarek po službeni potrebi in pehotni narednik-vodnik I. razreda Julij Novajovič.

— Poročila sta se pri Sv. Barbari v Slov. goricah posestniški sin Srečko Weingerl, član Fantovskega odseka, in Amalija Mandl. Mlademu paru želimo mnogo sreče.

— Poročila sta se včeraj v župni cerkvi na Breznici g. Slamnik Viktor, meh. ključavničar pri KID, in ga. Černilec Marija, gostilničarka pri »Copac« v Zirovnici. Iskreno čestitamo!

Lep življenjski jubilej

V Laškem je 31. jan. praznovala 80-letnico svojega življenja gđe. Marija Krener. Osem križev prenaša v vsej dušni svežosti, pa tudi v vsej telesni moči, visoka leta za njo še niso postala težko, neprijetno breme. Svoj poklic opravlja v družbi svojih sester še vedno s polnim veseljem. Rojena je bila 31. jan. 1860.

»Slovenec« svoji zvesti bralci k prelepemu jubileju najsrčnejše čestita z željo, da bi ji Bog dal dočakati v polnem telesnem in dušnem zdravju tudi devetdeseti življenjski jubilej in še čez.

— Podpore Delavske zbornice. Od Delavske zbornice v Ljubljani smo prejeli: Na seji upravnega odbora Delavske zbornice v Ljubljani, ki je bila dne 30. januarja 1940, so bili sprejeti naslednji važnejši sklepi: 1. Razdeljene so bile podpore strokovnim organizacijam in brezposelnim delavcem in sicer samskim po 100 din in poročenim po 150 dinarjev. Skupni znesek razdeljenih podpor znaša 83.000 dinarjev. Prej se je v namene brezposelnih podpor razdeljevalo mesečno po 5.000 din. Ta mesec pa se je razdelil večji znesek, ker so zaradi druginje in sezonskih okoliščin potrebe brezposelnega skrbstva večje. 2. Vincencijski konferenci Sreča Jezusovega se je odobrila subvencija 2.500 din za zidavo delavskega otroškega zavetišča. 3. Izseljeniški zbornici v Ljubljani se je podelila subvencija v znesku 2.500 din. 4. Socialno ekonomskemu institutu v Ljubljani se je podelila podpora v znesku 5.000 din. 5. Da ne bi nastali kakšni kompetenčni spori, je upravni odbor točno razmejil področje ekspozitive Delavske zbornice v Mariboru in Dopisništva Delavske zbornice v Celju. V območje ekspozitive Delavske zbornice v Mariboru spadajo: območje Borze dela Murska Sobota in območje Borze dela v Mariboru. V območje celjskega dopisništva pa spada območje Borze dela v Celju. Ostalo področje spada pod neposredno pristojnost centrale Delavske zbornice v Ljubljani. 6. Izvršile so se naslednje nastavitve: v uradu v Ljubljani je bil nastavljen kot referent g. Lombardo Peter, v ekspozituri v Mariboru je bila nastavljena gđe. Kravšice Danica, za poročevalca DZ sta bila imenovana za Dravsko dolino g. Peter Rozman in za radovljiški okraj g. Markič Matevž.

Ženski svet daje prednost našim elegantnim, lahkim, robuprodnim očalom, katere se nabavijo pri

Ljubljana PASAŽA NEBOTIČNIKA

— K volitvam obratnih zaupnikov. Kraljevska banska uprava odnosno inspekcija dela v Ljubljani nas je obvestila, da bo potrdila pravilnost izvoljenih delavskih zaupnikov za leto 1940 samo v onih podjetjih, kjer se je volivni postopek začel v mesecu januarju t. j. da so bili volivni odbori najpozneje do 31. januarja prijavljeni Inšpekciji dela. To velja tako za volitve po rednem, kakor tudi po skrajšanem volivnem postopku. Samobesbi pa se razume, da bo banska uprava potrdila volitve v onih podjetjih, ki so sezonskega značaja in ki se zaradi neobratovanja volitve v januarju ne morejo izvesti. V podjetjih, kjer se volitve iz kakršnega koli vzroka v zgoraj navedenem terminu niso započele in so dosedaj obstojali obratni zaupniki, bo kr. banska uprava na prošnjo teh zaupnikov njihove mandate podaljšala za nadaljnjo

Artin

sredstvo za prečiščevanje pri slabi prebavi
2 kom. Din 1,50, 12 kom. Din 8.—, 60 kom. Din 27.—
Reg. S. br. 31888/38.

— Avtobusno podjetje O. Žužek naznanja, da v petek 2. februarja ne bo moglo obratovati na progi Ljubljana-Vodice-Komenda-Cerklje-Kranj zaradi premočno zasneženih cest in zametov. Če bo mogoče, bo v soboto 3. t. m. zopet vzpostavljen redni promet.

— Gg. rezervni oficirji! Vse, kar potrebujete za Vašo uniformo, dobite najceneje pri trdku A. Kassig. Ljubljana, Miklošičeva cesta 17 — blizu glavnega kolodvora.

— Zavodu slepih otrok v Kočevju darujeta družini Poljšak-Aljančič din 100 mesto cvetja na grob blagopokojne gospe Kovač Marije.

— Licitacija za glavne tobačne zaloge. Uprava državnih monopolov je razpisala za 7. febr. oteratno licitacijo, na kateri bo oddan zakup prodaje tobačnih izdelkov na debelo za čas od 1. aprila 1940 do 31. marca 1945. Licitacija bo ob enem v tobačni tovarni v Ljubljani (za prodajne rajone št. 4 in 9), v Zagrebu, Sarajevu in v upravi drž. monopolov v Beogradu za vse druge rajone.

— Pri zaprtju motornj v prebavi, vzemite zjutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »Franz-Josefa« grenčice.

Obisk

Pravkar je izšla druga številka ilustriranega družinskega mesečnika »Obiska«. Na naslovi strani prinaša krasen posnetek naše visoke knežje dvojice, kneza namestnika Pavla in Nj. kr. Vis. kneginje Olge, ko sta bila na obisku v Zagrebu. Tudi posnetki na drugi strani so posvečeni temu obisku. Uvod v številko nam pripravi mesečni koledar z reprodukcijo Jakčevega »Prešerna« in z važnimi mesečnimi kulturnimi obletnicami. Sledi sestavek »Temne globine«, ki je vzet iz I. zvezka »Izbrani spisov« največjega slovenskega modroslovca, dr. Aleša Ušeničnika. Zgodbo pohabljenca nam na pretresljiv način prikaže mladi, nadarjeni Jože Krivec v svoji črtici »Invalid«. Kratka humoreska »Najtrše buče« nas povede v slovaško vas ter nam približa misljenje slovaškega človeka ter njegov smisel za dovtip. Roman »Juarez in Maksimilijan«, ki bo izhajal vse leto, je tudi tokrat opremljen z lepimi ilustracijami. Prav zanimiva je priobčitev slovenskim »šembiljnih bukev«. To stran je oskrbel in opremil s primernim komentarjem Niko Kuret, ilustriral pa na neprekosljiv način naš znani slikar Slavko Pengov. Priobčitev teh starih slovenskih ljudskih prerokb bo v sedanjem času nedvomno vzbudilo veliko zanimanja.

Poučen in izčrpen je sestavek »Slovenska slovnica v 350 letih«. Prav informativen je članek Janka Hafnerja, »Zgodovina tekočega zlata«, v velikih, pa jasnih obrisih podan pregled »petrolejske« zgodovine. Odlični, prav gotovo eden najpomembnejših člankov v reviji je »Svet v mesecu dni vojne«. Avtor, novinar in publicist Ruda Jurčec, nam na edinstven način razgrinja kronološki razvoj svetovnih dogodkov ter nam s svojim sočnim in jedratim komentarjem pojasnjuje z markantnimi črtami tudi razmerja sil in njihova prizadevanja iz najširše perspektive. Oddelek »Moda-Zena-Družina«, bogato opremljen z risbami, ustreza tudi najzahtevnejšim bralkam, prav tako njegovi pododdelki »Kuhinja in gospodinjstvo«, »Nekaj pletenja«, »Dve večerni obleki«, in drugi. Nekaj tehtnih misli o ravnanju z rastlinami v stanovanjih je prispeval Juvan Marjan. Tehten in zelo informativen je članek novinarja in publicista Draga Potočnika »Poseg države v zasebno gospodarstvo«. S krepkim akcentom nas avtor opozarja na gospodarske naloge, ki so bile postavljene pred nas, nevtalce. V »Obisku« pri knjigah nas Ivan Čampa seznani z novimi pridobitvami našega književnega trga. Ciril Šoukal zaključuje svoj zanimivi športni sestavek »O največji skalalnici sveta«. Sledita dve poučno-znanstveni kramljanji, »Knjiga narave govori« in »Skrivnost rasti, počitka in umiranja v rastlinju«. Najmlajšim prijateljem sta namenjeni »Dve pravljici«. Lepa, odlično komentirana partija in trije problemi izpolnjujejo tokrat šahovsko rubriko. Spretno sestavljene »Uganke prevejanke«, prvi sestavek iz slovitke knjige Georgeja Lafuméeja »Skrivnosti Scotland Yarda«, stran dobrih smešnic ter rubrika za fotoamaterje zaključujejo (50 strani) to številko, ki

Ljubljana, 2. februarja

Gledališče

Drama: Petek 2. februarja ob 15: »Kupčija s smrtjo«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20: »Profesor Klepec«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Sobota, 3. februarja: »Neopravičena ura«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 4. februarja ob 15: »Profesor Klepec«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Ob 20: »Na prisajni strani«. Izven. Znižane cene od 20 din.

Opera: Petek, 2. februarja ob pol 11: »Pri treh mladenkah«. Izven. Gostovanje Dečjega carstva iz Zagreba. Ob 15: »Pri belem konjiku«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Frasquita«. Izven. Gostovanje Zlate Gjunjenac. — Sobota, 3. februarja: »Lumpaci Vagabundus«. Izven. — Nedelja, 4. februarja ob 15: »Ero z onega sveta«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Lumpaci Vagabundus«. Izven.

Rokodelski oder

Danes popoldne ob petih bo v Rokodelskem domu premiera vlezabavne veselice »Dva para se ženita«. Toliko zanimanja ni bilo še za nobeno predstavo kot za današnjo. Vljudno vabimo občinstvo, da si oskrbi vstopnice v predprodaji, ki bo dopoldne od 10—12 in popoldne od 4—5 v Rokodelskem domu, Komenskega ulica, št. 12. Ker bo konec igre že ob sedmih, imajo ugodno priliko okoličani, da se udeležijo predstave v obilnem številu.

Radio Ljubljana

Petek, 2. febr.: 9 Jutranji pozdrav — 9.05 Napovedi, poročila — 9.15 Veseli utrinki (plošče) — 10 Verski govor (p. dr. Gvido Rant) — 10.15 Prenos cerkv. glasbe iz Zavoda sv. Stanislava v St. Vidu n. Lj. — 11.15 Schumannovi dvospevi (gđe. Poldka Zupanova in ga. Lida Kalin-Vedralova (ob spremlji klavirja - prof. Pavel Sivic) — 12 Naša pesem in glasba (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Pevski in orkestr. koncert. Sodelujejo: Vekoslav Janko, član ljublj. opere, in Radijski orkester; dirigent P. M. Šijanec — 16.30 Načela ZFO (dr. St. Žitko) — 16.40 Koroški pojo (plošče) — 17 Kmet. ura: Gospodarska navodila in tržna poročila — 17.30 Nastop otroške skupine »Dečje carstvo iz Zagreba« — 18 Venček plesne glasbe (plošče) — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Ob 100 letnici Muzejskega društva za Slovenijo (dr. R. Ložar, Lj.) — 19.40 Objave — 19.50 Božične legende (V. Rudolf) — 20.30 Koncert Radij. orkestra. Solist Filip Bernard (flavta) — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Lahkih nog naokrog (plošče).

Drugi programi

Petek, 2. februarja: Beograd: 20 Simfonični koncert — Zagreb: 20.30 Klavir — 21 Zbor in mandoline — Bratislava: 21 Ruska gl. — Sofija: 19.50 Opera — Angleske postaje: 21 Glasbena veselica — Irena: — Beromünster: 20.45 Duhovna glasba — Budimpešta: 19.30 Opera — Bukarešta 19.35 Opera — Trst-Milan: 17.15 Pl. gl. 22.35 Komorna gl. — Rim-Bari: 21.10 Simfonični konc. — Oslo: 22.15 Klasična gl. — Sottens: 21.30 Böllmannova sonata — Stockholm: 20 Čajkovskega opera »Evgenij Onjegin«.

Prireditve in zabave

Prosvetno društvo Trnovo priredi v soboto, dne 3. febr. od 20 naprej v društvenem domu družabni večer za člane in po njih vpleljane goste.

Ljubljanska filharmonija bo na svojem koncertu v petek 9. t. m. v Unionu izvajala Čajkovskega V. simfonijo v e-mollu v počastitev stoletnice rojstva slavnega ruskega skladatelja. Vstopnice za koncert bodo v prodaji pri blagajni kino Uniona.

Prosveta v Zeleni jami priredi v soboto večer ob 8 v Zavetiščni dvorani družabni večer z bogatim sporedom.

Spored violinskega koncerta, ki ga bo igrala v ponedeljek 5. t. m. ob 20 v mali Filharmonični dvorani sloveča italijanska violinistka Liliya d'Albore. 1. Vitali: Chaconna, Schubert: Sonatina v d duru, 2. Brahms: Sonata v d moll op. 108. Po odmoru Vercini: Largo viroco, Allegro, Sarasate Zingaresca. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: dr. Kmet, Tyrševa, 43; mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ustar, Selenburgova 7.

Poizvedovanja

»Na poti Vrtača«—glavni kolodvor, glavni kolodvor—Šiška sem izgubil polkrožno sivozeleno pleškano ploščo k blatniku osebnega avta. Najditelj naj jo odda na Vrtači št. 9 ali na policiji.

V nedeljo v Bohinju!

Prvič bo letos v Bohinju ZFO izvedla del svojega zimsko-sportnega programa, to je tekmovanje za prvenstvo zveze v alpski kombinaciji. Prav tako bo tudi ZDK izvedla tekme v smuku in teku v Bohinju.

FO Bohinjska Bistrica, ki je prevzel izvedbo teh tekem, se na ta dogodek z vso resnostjo pripravljajo. Proga, ki je določena za smuk, je dolga približno 4 km, z višinsko razliko razliko 450 m in poteka izpod Koble mimo Graničarskega doma v smeri proti Bohinjski Bistrici. Cilj bo oddaljen le 5 minut od vasi Bistrica.

Vso to progo so fantje že na široko pretlačili, tako da je že danes sposobna zadostiti željam tekmovalcev. Proga za slalom pa je pripravljena na pobočju Sela, ki je kot nalašč za tovrstno prireditve. Tudi za tekmovanje deklet, ki se bodo borile za prvenstvo ZDZ v smuku in teku, so izvršene vse predpriprave.

Bohinjci pravijo, da se hočejo ob tej priliki posebno izkazati s svojo gostoljubnostjo. Na razpolago bo dovolj prenočišč po zmerni ceni. Prav tako bo poskrbljeno za dobro in ceneno prehrano. Vse informacije, tako glede prenočišč kakor tudi glede prehrane, bo vsak udeleženec dobil v Prosvetnem domu na Bohinjski Bistrici, ki je oddaljen tri minute od postaje.

Pričakujemo, da se bo čim več fantov in deklet prijavilo za tekmovanje, pa tudi ostale, ki se nameravajo udeležiti tekem kot gledalci, prosimo, da po možnosti prijavijo svojo udeležbo ZFO, ali pa naravnost FO Bohinjska Bistrica, to predvsem zaradi prenočišč in prehrane.

ERROL FLYN in **Olivia de Havilland** v največjem barvasnem filmu

In nastalo je novo carstvo

Kino Matka tel. 21-24

Ob 10.30, 15., 17., 19. in 21. uri

Osebnosti

— Zlato poroko obhajata danes v Horjulu g. Korenčan Anton in njegova družica gospa Ivana roj. Malovrh. V zakonu se jima je rodilo 11 otrok, od katerih jih živi še šest in so vsi dobro preskrbljeni. Kljub visoki starosti sta naša slavljena čez zdrava in čvrsta. K redkemu slavu jima prav iskreno čestitamo!

— Šestdesetletnico svojega življenja obhajata danes v Zagorju ob Savi posestnikova

leto. Rok za vlaganje tozadevnih prošelj na Inšpekcijo dela v Ljubljani je določen do konca februarja t. l. in se pozneje predložene prošnje nikakor ne bodo upoštevale.

— Potniki v Italijo smejo po novih predpisih iz naše države vzeti s seboj v denarju samo 250 lir in to 200 lir v bankovcih a 10, 50, 100, 500 in 1000 lir; razen tega zneska si lahko potniki v Italijo nabavijo pri pooblaščenih zavodih in »Putniku« do 3000 lir v kreditnem pismu in 1000 v hotelskih bonih.

ima osem strani ilustracij v bakrotisku (Mešanska sola na Viču, Nepoznana Finska, V postu, Film, Gledališče in prelep motiv iz zimske prirode) ter krasno, mnogobavno prilogo. Posebna privlačnost te odlične nove revije so književne nagrade za tiste naročnike, ki bodo do konca februarja poravnali vsa naročila. Te književne nagrade niso paberk, ampak knjige, po katerih vlada na književnem trgu največje povpraševanje. Revija stane celoletno 72 dinarjev ter se naroča v upravi, trgovina Ničman v Ljubljani.

LJUBLJANA

70. letni občni zbor prostovoljnih gasilcev

Letos bodo praznovali 70 letnico te najstarejše gasilske čete v Ljubljani

V sredo zvečer je bil 70. redni občni zbor Društva prostovoljnih gasilcev v Mestnem domu. Zborovanje je začel predsednik gospod Leopold Zupančič, ki je najprej izrekel udanost Nj. Vel. kralju Petru II., pokrovitelju gasilcev kraljeviču Tomislavu in vsem kraljevskemu domu. Pozdravil je zastopnika župana mestnega svetnika g. Baša, zastopnika mestnega županstva g. fizika dr. Rusa, komisarja g. Freliha, zastopnika župe g. Erbežnika in jim izrekel za njihov trud iskreno zahvalo. Upravni odbor si je lani zadal nalogo, da četo čim bolj opremi, vendar pa v tem oziru ni popolnoma uspel. Nabavljene so bile delovne obleke, četa je dobila raztezno lestev, kupljene so bile nove pnevmatike, kar pomeni veliko finančno breme. Predsednik se je zahvalil gasilski zajednici, ki je finančno priskočila na pomoč, da je četa sploh mogla poravnati vsaj najnujnejše obveze. — Zavarovanje avtomobilov. Zahvalil se je tudi mestni občini za redno podporo. Ves trud je posvetila četa v preteklem letu gasilskemu kongresu, na katerem je bila častno zastopana. Sodelovala je pri vseh gasilskih slovesnostih in proslavah. Že v začetku svojega poročila se je g. predsednik Zupančič spominjal v preteklem letu umrlih podpornih članov Alojzija Vodnika, Viktorija Rohrmanna in Katarine Volkarjeve.

Poveljnik g. Pristovšek je poročal o vsem gasilskem delu in o vseh požarih, pri katerih je četa lani sodelovala. Tajnik g. Bahar je podal poročilo o notranjem delu gasilske čete, ki šteje danes 68 izvršujočih članov, 9 priprav-

nikov, 12 naraščajnikov in 156 podpornih članov.

Blagajnik g. Kopač je med drugim poudaril: Kakor vsa zadnja leta je bilo tudi v preteklem letu denarno gibanje zvezano z velikimi težavami. Dohodke ima četa vedno manjše, potrebe po novih nabavah pa so vedno večje. Proti koncu leta je nabiralna akcija dobro uspela. Darovali so g. župan dr. Adlešič 500 dinarjev, g. ban dr. Natlačen, TPD in trvdka Šarabon po 500 dinarjev, Colaričevi dediči 250 din, dalje po 200 din: Kreditni zavod, Kmetška posojilnica, Mestna hranilnica ljubljanska, francoski konzulat in drugi. Dalje so darovali po 150 din: dr. Savnik, trvdka Hrovat, Kolinška tovarna in trvdka Medič. Po 100 din je darovalo 63 darovalcev, 570 darovalcev pa manjše zneske.

Orodjar g. Vidmar Janko je kratko poročal o vseh nabavah, ki si jih je lani preskrbel četa. G. Anton Zajc pa je v imenu g. dr. Rusa poročal o delovanju samarijanskega odseka in njegovi organizaciji. G. Breskvar je v imenu nadzorstva naglasil, da je četa vzorno poslovala in so knjige v najlepšem redu. Zahvala gre predsedniku in tajniku za velik trud. Na njegov predlog je občni zbor dal upravi razrešnico s pohvalo.

Pri volitvah je bil z vzklikom izvoljen stari odbor s predsednikom g. Leopoldom Zupančičem na čelu. Občnega zbora so se udeležili tudi stari gasilski veterani gg. Ivan Perme, Ivan Breskvar in Fran Medic, ki je 1. novembra lani obhajal šestdesetletnico svojega gasilskega udejstvovanja.

I Križanska moška kongregacija ima danes zvečer ob šestih slovesen shod v proslavo Marijinega praznika. Člani Marijine družbe vabljeni k polnoštevilni udeležbi!

I Mesečna rekolekcija ljubljanskih duhovnikov je preložena na prihodnji četrtek, 8. februarja, ob običajni uri in na običajnem kraju.

I V cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku se danes obhajajo prazniki sv. Janeza Boske, ustanovnika Salezijanske družbe. Ob 10 bo slovesna sv. maša, popoldne ob pol 4 pa slavnostni govor, ki ga bo imel g. inšpektor Ivan Span, nato pete letnice Srca Jezusovega in blagoslov. Ob 5 bo v gledališki dvorani spevoigra »Kraljica ljubeznic«. — Na mirovno devetdnevno na Rakovniku, ki se je pričela predvčerajšnjim, prihaja kljub zimi izredno veliko vernikov. Verjetno predvsem zato, ker se pobožnost vrši v kripti pod cerkvijo, kjer je znatno topleje kot v cerkvi sami. Pobožnost je vsak večer ob pol 8.

Opozorilo!

Opozarjam moje cenj. odjemalce, da je bil g. Šlegel Karol odpuščen iz službe pri meni dne 1. januarja 1940 in iz tega razloga ni upravičen sprejemati naročil za mojo tvrtko in kasirati denar. »Staklo« B. Tober, Št. Vid nad Ljubljano. Tel. 734

I Redek jubilej. 35-letnico svojega službovanja pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani slavi g. Ivan Pavčnik, ki je nastopil službo dne 1. febr. 1905, ko je bil star 26 let. Ves ta čas je služboval nadvse marljivo in pošteno, zaradi česar je bil pri tovariših vedno zelo priljubljen in je še danes zvest pristaši njihove strokovne organizacije. Razmeroma še mlad se je poročil z gđ. Terzijo Koščak, s katero je vzgojil 3 otroke, ki so vsi po uglednih službah. S pridnostjo in varčnostjo mu je uspelo, da si je ustvaril pred nekaj leti svoj lastni dom. Želimu mu, da bi še dolgo vrsto let užival v krogu svoje rodbine, zdrav in vesel, nadvse srečno starost.

I Vodstvo po razstavi Edo Deržaja. Danes ob 11 ima slikar Edo Deržaj vodstvo po razstavi, na katero opozarjamo posebno zunanje obiskovalce. Ničje, ki ljubi lepo umetnost, naj ne zamudi prilike ogledati si razstavljenega olja, akvarele in grafike. Srednje in meščansko šolsko dijaštvo ima pri obisku v skupinah znaten popust na vstopnini.

I Opozorilo borcem za osvoboditev naše severne meje. Vsi oni, ki so mestnemu vojaškemu uradu v Ljubljani predložili vloge za podelitev spominske kolajne na borce za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije 1918-1919 in niso priložili nikakih dokazil, morajo dodatno k tem svojim vlogam najkasneje do 10. februarja 1940 predložiti še overjen prepis vojaške odpustnice ali vojaške knjižice, ker sicer njihovih prošenj ne bo mogoče vzeti v pretes.

I Filharmonična družba v Ljubljani ima svoj redni letni občni zbor v ponedeljek, dne 12. februarja 1940 ob 18 v Hubadovi dvorani Glasbene Maticе v Ljubljani, Vegova ulica. Poleg običajnih poročil so na dnevnem redu tudi volitve odbornikov.

I Trnovski dekliški krožek ima danes ob 3 popoldne v prosvetnem domu lepo slovesnost združeno z nastopom naraščaja. Vabimo zlasti vse starše, da se te prireditve polnoštevilno udeležijo. Vstop prost. Odbor.

I Dve nesreči. 52-letna vdova vlakovodje Eleonora Vodlak je na poledeneli cesti padla in si zlomila levo roko v rami. — Mizarkega pomočnika Ivana Matjašiča je pri delu zgrabil stol in mu hudo poškodoval levo roko.

I »Bohemski večer« na pustni torek pri Mikliču prinaša spored, ki bo zadovoljil vse

okuse. Nastopili bodo n. pr. gge: Vidaljeva, Heybalova, Ribičeva, Bašičeva, Spanova, Barbičeva, Kogejeva z g. M. Sancinom, ki se je razvil v prvovrstnega operetnega tenorja, bosta postregla z originalnimi duhovitostmi. GG. Kralj in Sever bosta vsak po svoje prispevala s komičnimi točkami. Nepogrešljivi konferant je g. Daneš, bo z neusahljivim humorjem vodil vso pisano družbo nastopajočih. Igral bo Odeon jazz. Mesta so na prodaj pri dnevnih blagajni v operi po cenah od 15—25 din.

I Gospodinje, neveste — ne pozabite, da se vršijo beli dnevi trvdke »Manica« k. d. na Mest-

MARIBOR

Zaslužni možje dobijo skupno grobnico na frančiškanskem pokopališču

Maribor, 1. februarja. V zvezi z opustitvijo in zatvoritvijo starega mestnega pokopališča se je pojavilo tudi vprašanje, kaj se naj zgodi z zemskimi ostaniki zaslužnih mož, ki počivajo na tem pokopališču. V zvezi s tem je bil na zadnji seji mestnega sveta sprejet sklep, po katerem naj mestni župan imenuje poseben odbor, ki naj reši to pereče vprašanje. Ta odbor je že sestavljen, načeljuje mu pa mestni župan dr. Juvan.

Naš urednik je danes obiskal prof. Franja Baša, ki je tudi član tega odbora in ga povprašal za njegovo mnenje o tem vprašanju. Prof. Baš mu je o tem razvil naslednje misli: »Namen odbora za prenos zemskih ostankov zaslužnih mož, ki so pokopani na starem pokopališču in vsega dela tega odbora je, da se mariborsko mesto primerno oddolži vsem tem možem, ki so kulturno, gospodarsko ali kakorkoli zaslužni ali za mesto eamo ali pa tudi za ves slovenski narod. V prvo skupino, t. j. tistih, ki so si pridobili zaslug za mesto, je šteti mariborske župane, ki so na tem pokopališču pokopani. To so O. Reiser, A. Tappeiner in A. Nagy. V to skupino je šteti tudi dobrotnika mesta J. Langerja, ki je mestni občini daroval zemljišče, ki je do nedavnega bilo znano pod imenom Ljudski vrt in pa mož, ki so v Mariboru kulturno, narodnostno in gospodarsko delovali kakor mestni svetnik in soustanovitelj Čitalnice J. Semec, čitalničar VI. Semec, znani organizator slovenskega petja v Mariboru I. Miklošič, mariborski zgodovinar R. G. Puff in M. Lešnik. V skupini za ves narod zaslužnih mož pa so častnikar A. Tomšič, mariborski Ilir in narodni buditelj Vogrin, zgodovinar I. Orožen,

politik in pisatelj Kosar, profesor učiteljskega J. Koprivnik, ki ima zasluge za narodnostno prebujo učiteljstva in prof. Blaž Matek, ki je spisal prve slovenske učne knjige za matematiko za višje razrede srednjih šol.

Za vse te zaslužne možje naj bi se na frančiškanskem pokopališču kupili dve grobnici in arkadah in jim postavila skupna spominska plošča. Stroške za izvršitev tega načrta naj bi nosila mestna občina in javnost. Zamišljal je tako, da bi stroške za prenos ostankov za mariborsko mesto zaslužnih mož nosila mestna občina, za ostale pa naj bi stroške prevzela javnost, na katero bi se bilo treba s posebnim pozivom obrniti.

Ker na starem pokopališču ni več spomenikov in ker ni seznama vseh na pokopališču pokopanih, je možno, da počiva na pokopališču še kak mož, ki zasluži, da bi mu ali mesto ali javnost preskrbela prenos ostankov v nov grob. Če bi kdo za takega moža vedel, naj bi to sporočil Muzejskemu društvu v Mariboru, ki bo poskrbelo, da bo tudi spomin tega moža primerno počaščen. Pomembno za delo tega odbora je tudi to, da doseže še ni bilo mogoče ugotoviti ali ima eventualno kdo od svojcev namen sam osekreti prenos in nov grob enemu izmed imenovanih zaslužnih mož.

Vsa mariborska javnost bo gotovo pozdravila tako zamišljal oddolžitve mariborskega mesta in javnosti možem, ki so v Mariboru v oretelosti ustvarjali in nam tako gradili edenstvo. Upamo, da se bodo mogli načrti kmalu do kraja izvesti in tako likvidirati vprašanje, ki se je z zatvoritvijo starega pokopališča pojavilo.

poročila šef zdravnika reševalnega oddelka dr. Bedjaniča posnemamo, da je imel oddelek lani 2200 prevozov ter so njegovi avtomobili napravili 22.481 km. Intervenal je oddelek v 56 primerih obratnih nezdov, v 49 primerih cestnih nesreč ter v 19 primerih samomora. Reševalec Drago Janžek je dosegel lani svoj 2000. reševalec Lojze Ivan pa 1000 prevoz. V ambulanci je bilo izvršenih lani 549 obvez. Iz poročila blagajnika Divjaka pa se vidi, kako obsejni so gospodarski posli čete, saj je promet dosegel lani skoraj 1 milijon dinarjev. Dohodkov je bilo 451.253, izdatkov 444.213 din. Pri volitvah je bil soglasno izvoljen v celoti dosedanji odbor z načelnikom ravnateljem Pogčnikom.

m Nežičeva stara mama obhaja 80-letnico. Danes obhaja 80-letnico svojega življenja gospa Marija Kalister, roj. Blažič, vdova po Janezu Kalistru, uradniku v Tržaški luki. Jubilarica se je rodila 2. februarja leta 1860. v Orehku pri Postojni. Do prvevrat je živila v Trstu, potem pa se je s svojo hčerko poročeno Nežič preselila v Maribor. Nežičeva stara mama je velika prijateljica našega lista, do nedavnega je naš list še sama z veseljem prebirala, sedaj pa so ji oči opešale in ji zato njeni svojci vsak dan na glas berejo iz »Slovenca«. Blagi mamički k 80-letnici iskreno čestitamo in ji želimo, da bi še mnogo let zadovoljno in srečno živila.

m Ljudski oder vzprizori danes ob petih popoldne v režiji g. Leskova najzabavnejšo Molierovo komedijo »Namišljeni bolnik«.

m Ruska Matica v Mariboru preuredi dne 6. februarja v prostorih Narodnega doma svoj VI. ruski večer. Pričetek ob 21.

m Smrtna nesreča na kolodvoru. Včeraj zjutraj je spet posegla smrt med železničarje, ko opravljajo svojo težko službo na kolodvoru. Žrtev nesreče je postal 30-letni premikač in zavrtač Anton Deutschman iz Fragerskega, oče dveh malih otrok. Deutschman je bil zapo-

Jarmila Kširova
izvrstna češka oper. diva prvič v filmu v zabavni filmski opereti mladosti, ljubezni, melodij in petja
Kino Union 22-21

Češka opereta — češki filmi — Ob 15., 17., 19. in 21. uri
VESELI BOHEMI
Vesela bida, veselo siromaštvo. Last Emona Film, Ljubljana
Ob 10.30 dop. matineja (nizke cene): PREMIERA MADAME BUTTERFLY

Samo še danes ob 10.30 (znižane cene) ter ob 15., 17., 19. in 21. uri
FERNANDEL
slavni francoski komik in humorist v sijajni filmski burki:
KINO SLOGA TEL. 27-30
Jutri premiera zabavne komedije **Bistre glave** s Stan Lavrelem in Oliver Hardyem

nem trgu 17, samo še kratek čas. Če jih zamudite se vam ne bo nudila kmalu zopet prilika za tako ugoden nakup. Preglejte torej takoj svoje perilo, posteljnino in drugo blago za dom, ter si manjkajoče stvari še pravočasno nabavite pri omenjeni trvdki.

I Ceste v mestu so postale spet vse spolzke. Včeraj so si kar trije zlomili noge, ko jim je spodrsnilo in so padli. Marinko Františiča je padla pred pivovarno »Union« na Celovski cesti in si zlomila nogo, ista nesreča je doletela Pahorja Josipa na Borštnikovem trgu, prav tako ključavničarskega vajenca Robiča Eduarda, ki je padel pred zavetiščem sv. Jožefa. V vseh treh primerih so mimogrede poklicali reševalno postajo, ki je takoj s svojim avtomobilom ponesrečence odpeljala v bolnišnico.

I Lopate za sneg izdeluje in poceni dobavlja domača trvdka Remec & Co. Duplica-Kamnik. Lopate priporočamo zasebnikom in prav posebno cestnim in občinskim oddelkom. Dobe se v Ljubljani, Kersnikova 7, tel. 22-66 in v Mariboru, Prešernova 4.

I Popis konj. Na uradni deski mestnega poglavarstva je razglas, s katerim se pozivajo vsi posestniki v območju mestne občine ljubljanske, da zaradi novega popisa prijavijo svoje konje in drugo vprežno živino ter vozove in vprežno opremo v mestnem vojaškemu uradu na Ambroževem trgu št. 7-I., soba št. 3. v naslednjem abecednem redu po začetnici rodbinskega imena: A—C dne 5. febr. 1940., D—J dne 6. febr. 1940., K—L dne 7. febr. 1940., M—P dne 8. febr. 1940., dne 9. febr. 1940., T—Z dne 10. febr. 1940. Kdor se razglasu ne bi odzval o pravem času, ali ne bi napovedal točnih podatkov, mu v smislu zakonskih določil preti najstrožja kazen.

slen s čiščenjem kretnice, ko je ob tričetrt na 9 popoldne pripeljal graški osebni vlak s precejšnjo zamudo v postajo. Lokomotiva je prevozila naravnost v Deutschmannu, ki se je prepozno umaknil ter je prišel pod kolesje. Izvlekli so ga izpod lokomotive mrtvega.

m Najstarejši mariborski fant je g. Blaž Zafošnik, ki je v četrtek obhajal svojo 80-letnico v popolni duševni in telesni čilosti. Želimo mu še mnogo let veselega in srečnega življenja.

Zeiss očala

samo pri
Dipl. optik E. PETELN
Maribor, Grajski trg 7

m Streljali so skozi okno. Na posestnika Franca Ornika v Zg. Koreni je bil izvršen divjaški napad, pri čemer so napadaleci streljali skozi okno v hišo ter se je več strelav zarilo v sobi v peč in v steno. V hiši je ležala njegova žena na porodu ter se je zaradi napada tako prestrašila, da ho imela od tega še hude posledice. Orožniki pri Sv. Barbari so štiri napadalec izsledili.

Slanikova pojedina

Sredo 7. II. ob 20. uri. Od 8. do 18. ure kulinarska razstava. — Pustni torek domača veselica. Razna razvedrila. — Zmerne cene. Hotel, kavarna in restavracija »OREL«.

m Zdravniško dežurno službo za člane OUZD in svoje opravljajo danes na svečnico dr. Stanko Pogruje, Tyrševa ulica 14-I. v nedeljo 4. februarja pa dr. Teobald Zirngast, Kralja Petra trg 3-I.

Gledališče

Petek, 2. februarja ob 15: »Vse za šaloc. Znižane cene. Zadržni.Ob 20: »Via Mala«. Znižane cene. — Sobota, 3. februarja ob 20: »Othello«. — Nedelja, 4. februarja ob 10: »Prodana nevesta. Znižane cene. Zadržni. Ob 20: »Konto X«. Znižane cene.

Celjske novice

c Pester družinski večer priredi Kat. prosv. društvo v ponedeljek 5. februarja v veliki dvorani Ljudske posojilnice. Ker je spored zelo lep in bo nastopila tudi godba, vabimo vse, da se tega večera zanesljivo udeležijo!

c Glavni turnir Celjskega šahovskega kluba. V sredo zvečer je bilo odigrano 5. kolo glavnega turnirja. Rezultati s onaslednji: prof. Tavčar: Marjanovič 1:0, dr. Cerin: Diehl VI. 0:1, Černež: Pešič 0:1, Grašar: inž. Sajovic 0:1. Druge partije so prekinjene. Po 5. kolu vodi g. Pešič s 4 in pol točke.

Opozarjamo na vsakoletno prireditve

Olepševalnega in tujskoprometnega društva, ki bo na pustni torek ob 8 zvečer v Narodnem domu

c Velike skakalne tekme bodo danes ob pol 3 popoldne na skakalnici v Lisah pri Celju za prvenstvo Mariborske župskosportne podzveze in prvenstvo Celja.

c Šolski pouk v prvem polletju na celjski gimnaziji. Na državni realni gimnaziji s klasičnimi vzporednicami v Celju je bilo ob prvem polletju 1306 učencev (428 učenk). Učni uspeh v prvem letanju je zadovoljiv. Na 31 oddelkih, od katerih jih ima 14 popoldanski pouk, je zdelo v prvem polletju 963 učencev (319 učenk) ali 66,08%; padlo je v prvem letanju: s slabo oceno v enem predmetu 225 (67) ali 17,24%; iz dveh predmetov 122 (30) ali 9,31%, s tremi ali več slabimi ocenami 92 (9) ali 7,04%. Zaradi boleznj niso bili ocenjeni 4 učenci ali 0,3%. Iz zavoda so bili odslovljeni zaradi preslabe ocene 4 učenci.

Vabimo na zabavno športno prireditev SK Celja, ki bo jutri v Narodnem domu

c Smrtna nesreča dveh delavcev v opekarni na Zg. Ložnici. V opekarni na Zg. Ložnici pri Zalcu se je zemlja vsula pri delu v opekarni in pokopala pod seboj opekarniška delavca Franca Verdeva s Plevne pri Zalcu in Pavla Malokrava s Polzele. Podkopavala sta zemljo v dolžini 6 m. Nad njima je bila poldrugi meter debela plast zemlje. Delavci so po enournem delu odkopali nesrečnega, ki pa sta bila že mrtva.

Fino čajno pecivo in bonboni!

Bonboniera Ruff, Prešernova ulica 1.

c Zborovanje skupnih obrtnih združenj bo danes ob pol 9 popoldne v hotelu »Pošta«.

c Hlod ubil 10 letnega dečka. O žalostnem dogodku blizu Luč, kjer je pri spravljanju lesa ubil hlod, ki je pridršel na cesto, 10 letnega Valentina Goloba, smo že poročali. O tej zadevi je obravnavalo celjsko sodišče, pred katerim se je moral zagovarjati dvor in delovodja v Lučah Klemen Planinšek. Obtožnica mu je očitala, da bi moral kot delovodja paziti pri spravljanju lesa na delavce in jih opozoriti na nevarnost dresanja hlobov na cesto. Sodišče se je postavilo na stališče, da pade krivda na Planinška in ga je obsodilo na 1 mesec in 15 dni strogega zapora.

c Celjska mestna občina razpisuje nabavo 800 komadov brezovih metel. Ponudbe je vložiti do 14. februarja.

c Na progi Celje-Sv. Peter pod Sv. gorami avtobus ne bo vozil, dokler ne bo očiščena snega cesta med Mestinjem in Sv. Petrom.

KINO KODELJEVO — Telefon 41-64

EROL FLYN, OLIVIA de HAVILLAND
ter 10.000 štatistov in barvanem vefilmu:

Robin Hood

Največje pustolovno in senzacionalno delo vseh časov z najprominentnejšimi igralci

Robin Hood — osvoboditelj svojega naroda
Robin Hood — borec za pravico in svobodo tlačanih
Robin Hood — legendarni junak naših sanj

Za dodatek: V Indijskih loviščih

Pomnožiti smo številni predstav: Na svečnico ob 1/11., 1/13., 1/15., 1/17. in 1/19., v soboto ob 4., 6. in 8., v nedeljo ob 1/11., 1/13., 1/15. in 1/19., v ponedeljek ob 8. uri.
Predprodaja: Ob delavnikih od 3. ure dalje, v nedeljo in praznik od 10. do 12 ure dop.

KULTURNI OBZORNIK

Razstava Eda Deržaja v Jakopičevem paviljonu

Razstavljene so oljnathe slike, akvareli, risbe in nekaj grafike.

Gora je v sodobni likovni umetnosti izredno težak problem. Pri nas se z redko izjemo impresionistov ne bavi z ajo kot edinim umetnostnim predmetom nihče. Edo Deržaj, ki je znan alpinist, pa se je, kakor je videti, povsem posvetil temu težavnemu predmetu, ki mu je očito zelo pri srcu. S stilističnega vidika nadaljuje tradicijo naših impresionistov z opaznimi naslonitvami in pridobitvami mlajše slikarske generacije. Kvalitetno razstavljena dela so zelo različne vrednosti. Poleg nekaterih dobrih akvarelov visijo prav slabe oljnathe podobe in še slabše risbe. Kar manjka Deržaju, je risba, ki je posebno v oljnatih slikah povsem zanemarljiva. Vendar pod pojmom risbe ne mislim zgolj čiste risbe, konture, marveč ono notranje ogrodje slike, ki bi mu tudi lahko rekli kompozicija ali struktura ali ravnotežje mas na poudirnih izrezih iz narave. Impresionistična tehnika — široka drzna poteza s čopičem ali lopatico, daje slikarskemu predmetu — če počiva za njo popolno obvladane forme in slikarskega materiala — gotovo silen in neposreden vtis in je

lastna velikim umetnostnim potencam. Če pa vsega tega ni, je le na škodo podobi in budi videz labilnosti in zrahljanosti slikarske kompozicije. Pri Deržaju ostane po vsem tem le še nekaj vrednote na podobah, to je nastrojenje, ki je gotovo iskreno in izvira iz neposredne in stalne zveze s predmetom. Ko bo po bolj deskriptivnem študiju prešel napake, ki so lastne nekaterim delom na tej razstavi, bo razpoloženo v njegovem delu gotovo prišlo do večje veljave — in, kar je glavno — tudi do estetske potence.

Od dobrih del bi omenil akvarele »Ob Scottovem spomeniku«, »Katedralo«, »Trafalgar square«, »Ljubljano«, »Komno iz Uskornice«, »Plazovine« itd. itd.

Glede organizacije same razstave bi omenil, da množica del, ki bi z malce avtokritike brez škode odpadla, prej znižuje višino razstave, kakor pa mu koristi. Tudi pregled razstave je na ta način otežkočen. Sicer pa je razstava zbudila med občinstvom, posebno goré ljubčim, veliko zanimanje, je s tega stališča torej povsem uspešna in jo tudi priporočamo. S. Mikuž.

Italijanski kulturni zavod v Ljubljani

Pri našem uredništvu je napravil svoj nastopni obisk novi profesor italijanskega jezika v Ljubljani prof. Alfredo Grillo ter imel ob tej priložnosti z našim urednikom kratek pogovor o kulturnem sodelovanju med našimi in italijanskimi kulturnimi delavci.

»Osnova vsakega kulturnega izmenjavanja in opajanja od katere koli strani je prav poznanje jezika. Zato se je v Ljubljani ustanovil Italijanski kulturni zavod (Istituto italiano di cultura), ki si je najel svoje prostore na Napoleonovem trgu (nasproti Križank), kjer bi naj še sčasoma razvilo tesno sodelovanje med našimi in vašimi kulturnimi delavci, in kjer bi se vaš človek lahko poučil o italijanski kulturi, in naš zopet o vaši. Ker je poznanje jezika osnova, na kateri je mogoče zidati dalje, zato bomo s 7. febr. pričeli s tečajem italijanskega jezika za začetnike pa tudi za tiste, ki se že v italijanski izpopolniti. Predaval bo poleg mene še prof. dr. Gasparini, ki je v Ljubljani že dobro poznan. Prišlo se je že precej kurzivstov, kar nas samo veseli.«

Na vmesno vprašanje, kako je z vpisi in pogoji, je gospod profesor Grillo odgovoril, da je čas za vpis še do 6. t. m. in sicer velja vpisnina za tečaj po trikrat na teden eno uro do konca junija 50 din. Potem pa je nadaljeval z načrtom Italijanskega kulturnega zavoda v Ljubljani.

»Za začetek bodo sedaj samo jezikovni tečaji. Upamo pa, da se bo zavod razvil v centralo medsebojnega kulturnega sodelovanja s pomočjo najrazličnejših načinov. Prvič bo tu šest lepo urejenih lokalov, kjer bo na razpolago italijanska knjižnica, najnovejše revije in časopisi. Tu bo predavalnica, kjer ne bodo predavali samo naši gosti, kulturni delavci, temveč tudi slovenski kulturni delavci v slovenski in tako posredovali našemu občinstvu svojo duhovno vsebino. Zavod bi skrbel za knjižne razstave, posredoval za umetniške razstave na obeh straneh, za umetniške nastope bodisi pevcev, virtuosov, igralcev in opernih ansamblov itd., skratka, posredoval za poznavanje tudi tako imenovane *visje kulture*. Praktičnim vajam bi služili kulturni sestanki in prijateljski večeri. Poudarjam pa, da zavodu gre izključno samo za kulturne vrednote in nobeno politično propagando, kakor bi kdo mogel imeti kakšne predsodke ali strah. Naš zavod je popolnoma samostojno telo, ki je sicer v ozkem stiku s konzulatom, toda se zanima samo za pospeševanje medsebojnega kulturnega zbljevanja kot poslednic med kulturnimi vrednotami dveh narodov. — To prosim, gospod urednik, še posebej poudarjate, če boste kaj pisali o Italijanskem kulturnem zavodu v Ljubljani, ki bo stopil v življenje ta mesec s svojimi jezikovnimi tečaji.«

Prof. Grillo razume dobro tudi slovensko ter bo z prof. Gasparinijem gotovo mnogo pripomogel k okrepljeni kulturni vezi med dvema narodoma, katerih usodi sta tako tesno povezani. Mi mu želimo mnogo uspeha.

Proslava 125-letnice rojstva ruskega pesnika Lermontova

V ponedeljek zvečer je ljubljanska Ruska matica priredila v Francoskem inštitutu in Narodnem domu literarni večer v proslavo 125-letnice rojstva velikega ruskega pesnika Mihajla Lermontova. Ob udeležbi najizbranejših članov ljubljanske ruske kolonije ter slovenskih prijateljev ruske kulture je začel in vodil večer univ. prof. dr. E. Spektorski, ki je v svojem globoko zasnovanem uvodnem govoru podal filozofski oris življenjske pesnikove podedbe in njegovega svetovnega nazora in religiozne osnove. Slavnosten govor je imel univ. docent Preobraženski, ki je podal rast Lermontova iz življenja in okolice ter narisal njegovo življenjsko pot in tragično usodo, ki je bila enaka Puškinovi. Razbral je njegovo pesniško delo ter organsko rast njegove romantične pesniške narave. Poudaril je nacionalni verski značaj njegove umetnosti, ki nima nič skupnega z ogorčenim protestom byronizma, kakor so še do nedavnega mislili tudi pri nas. Tako je Preobraženski približal pesniško in človeško podobo tega velikega ruskega pesnika tudi slovenskemu občinstvu. Za njim so učenci ruskega tečaja Ruske maticе, ki ga vodi S. Kun, v lepi ruski deklamirali Lermontovljeve pesmi »Domovina«, »Duma«, »Prenos Napoleonovih ostankov«. To pesem je v lepi ruski podala gđ. Zlata Hribarjeva. S tem se je Ruska matica lepo oddolžila spominu velikega ruskega pesnika Lermontova.

»Bogoslovni vestnik«, leto XIX, zv. 4. — Takoj z ustanovitvijo slovenske univerze se je ustanovila Bogoslovna akademija, ki je tudi stnila prejšnje slovenske bogoslovne revije v eno, znanstveno na višku stoječo revijo »Bogoslovni vestnik«, ki odsej predstavlja pred svetom slovenski bogoslovni znanost. Urejujeta jo sedaj bogoslovna profesorja dr. F. Ks. Lukman in dr. A. Odar. S pričetkom 4. zvezkom je končan XIX. letnik in prinaša naslednje pravice: na uvodnem mestu je razprava o *pravcu pravosti* dr. Janeza Kraljiča, v kateri je zgodovinsko razvojno podal eno najtežjih vprašanj iz filozofije pravosti, namreč o tem, kaj je pravec pravosti in zakaj je nekaj pravec. Mnenja o temu vprašanju so med sodobnimi filozofi različna: enemu je pravost zadnji cilj človekov, drugemu najvišje dobro, tretjemu

določena krepost, četrtemu vsaj stremljenje h kreposti itd. Kraljič je v svoji razpravi podal mnenja svetovnih filozofov o pravosti, začelši pri grških modrecih ter dalje preko cerkvenih očetov do sv. Tomaža ter vseh vodilnih poznejših filozofov do Vebra. Vse te posledke osvetljuje tudi z ugotovitvami ruskega velikega Solovjova. Vse ugotovitve komentira s svojimi kritičnimi opazkami ter kot rezultat podaja misel, da spada pravec v naravni red, kolikor se da spoznati z naravnim umom. Zadnji razlog pravosti pa je Bog in vse-mogočni božji um. — Prevajalec in kritični komentator cerkvenih očetov univ. prof. dr. F. Ks. Lukman je pri prevajanju Tetulijana naletel na več, še ne dovolj kritično razločljivih mest. Vsa ta mesta iz razprave »De paenitentia« je sedaj zbral ter jih osvetlil s svoje strani v razpravi »Pripombe k Tertulianovemu spisu De paenitentia«. S tem so glavne razprave zaključene. — V praktičnem delu piše univ. prof. dr. Potočnik o zlorabi zakona in sollicitatio, ki ima veliki pomen za dušno pastirstvo, kakor tudi naslednja njegova članka o previdnosti pri pospeševanju pogostnega sv. obhajila ter skrbi za tabernaklje. Duhovnemu vzgojitelju bo prišla tudi prav univ. prof. dr. Odarja razlaga, kako je treba umeti odlok, da so »opera omnia« kakaga leposlova na indeksu. Prof. Odar podaja misel tega cerkvenega zakona, potem pa pregled tistih romanopiscev, katerih vsa dela so na indeksu (iz 19. in 20. stol.). Praktično važno je, da prof. Odar potem ponatisne razlago francoskega znanstvenika L. Bethleema, ki imenoma navaja tiste romane, ki so pri teh pisateljih izrecno prepovedani (pri Balzacu n. pr. »Oče Goriot«), medtem ko drugi lahko bero odrasli (n. pr. Emilija Grandetova). Pri Dumasu niso n. pr. obsojeni, a vsebujejo nekatere zmote: znani romani »Trijne mušketirje«, »Grof Monte Christo«, »Vitez iz Rdeče hiše«, medtem ko lahko odrasli bero »Črni tulipan«. Nasprotno pa so vsa dela Maeterlinckova prepovedana, tudi Zolajeva, D'Annunziova, Stendhalova ali Anatola Francea. — Med pregledom bogoslovnega slovstva je ocenjeno več knjig v različnih jezikih, ki zanimajo bogoslovce.

Češkojohoslovanska revue, ž. 8, leto IX. — Na uvodnem mestu prinaša članek zagrebškega publicista in znanega slovanskega posrednika dr. L. Esiha: Kaj so dali Čehi in Slovaki Hrvatoma, prevod brošure, ki je pred leti izšla v hrvaščini. Vojteh Měrka iz Moravske Ostrave je napisal ob peldesletnici slovenskega pesnika Frana Albrechta lep članek (2 in pol strani), kjer pravi, da je Albrecht prinesel v slovensko literaturo barve, podobne francoski književnosti, kakor jih vidimo pri Verhaerenu. V njem čutimo prepletanje klasične umetnosti s simbolizmom in dekadenco. Nato poda vsebinsko prepletanje snovi v Albrechtovih pesmih ter ga analizira kot erotičnega pesnika, kot nacionalnega ter socialnega. Tu v zadnjem delu vidi njegove predhodnike v Verhaerenu pa tudi v Rusu Brjusovu ter ima veliko skupnega z ruskimi futuristi (to v socialnih pesmih življenja). Konča pa: »Fr. Albrecht ni prinesel s številom in obsežnostjo, temveč s polnostjo svojega dela obogatitve slovenske literature. Izbral je brazdo, iz katere so semena naslednjih pesnikov mogla vzrasti v močno drevo ter se odeti v polne in krasne plodovne cvetove.« Še posebej pa se ga spominja kot prevajalca iz češčine (Bezruč, Mrštyk, Baar). Predstavljene so tudi hrvaške pisateljice. Bogat je kritični del: poročila o jugoslovanski novi literaturi. Tako je J. Strakaty pozitivno ocenil homoseksualni roman Franceta Novšaka »Dečiki«, ki je zaslužil pozornost že zaradi izvirnosti snovi, ki je tudi v drugih literaturah nenavadna, da neznana (I). Prof. Páta omenja knjižno izdajo Meškovič Pri Hrastovih. Dr. O. Berkopec pa slovenski prevod Machovega Maja, kjer govori o prevodu: »Debeljak se je zavedal težke naloge, ki jo prevzema nase prevajalec Maja, tu če ima pri roki že en prevod (in morda prav zaradi tega?). Dve leti je delal in kakor smo videli iz njegovih člankov in primerov iz prevoda, je pridno študiral machovsko literaturo. Pri podrobnem razboru in primerjavi s predlogo se pokaže Debeljakova prevajateljska umetnost v polni sili, vendar pa na nekaterih mestih čutimo nekakšno neprimernost in prisiljenost, ki je nastala zaradi prevelike naslonjenosti na predlogo. Toda to je le malokje. Debeljakov verz je drugače gladek in skoraj ne čutiš, da bereš prevod.« Nato citira nek odlomek. O Malešovi opremi pa že v začetku pove, da je »izdana knjiga tako resnično luksuzno opremljena, da zveseli tudi češkega bibliofila. Mladi umetnik se je vživel v duh pesniške skladbe ter je nežno oblikoval tiste dele pesnitve, ki so ga kot slikarja najbolj razvneli. Za stranjo prevoda sledi stran ilustracije na japonskem papirju.« Iz ostalih beležk je zanimivo, da je znani ljubitelj našega morja Adolf Veselý spisal ep o Jadranskem morju v treh delih »V eter od morja«, v katerem govori najprej (Stražnik svetilnika) o tragični ljubezni ribarja, drug del (Klic morja) je vinogradniško-kapitanska idila, tretji (Sončni vrisk) pa kaže zedinjenje Jugoslavije in prijateljstvo z Bolgarijo. To delo bo od Holecovih dob največji epos o balkanskih Slovaneh. Nagrajeno je bilo tudi z nagrado Češke akademije. Ko bomo delo dobili v roke, bomo o njem več poročali, ker bo gotovo izredno zanimivo delo in nov dokaz češko-jugoslovanskega prijateljstva.

Milan Vukasovič je izdal na 80 straneh svoje karakteristične »Mislic«.

Smučarstvo v Zvezi fantovskih odsekov

Smuški šport je tako važna, tako koristna in tako priljubljena telesna vaja, da se je mladina vsega sveta z največjim zanimanjem oprijemlje. Zato dandanes skoraj ne dobimo mladinske organizacije, ki ne bi imela v svojem programu športa, v tem pa seveda tudi zimskega, pri katerem igra glavno vlogo smučanje. Samoočebni se razume, da je naša mladinska organizacija ZFO takoj ob svojem pričetku mislila na vse sodobne telesne vaje in da je prevzela v svoj obširni telesnovzgojni program tudi smučarski šport. Kaj pomeni smuški šport v telesnovzgojnem oziru, kaj pomeni smučarstvo v gospodarskem in tujkoprometnem pogledu in kakšne vrednosti je ta zimskešportna panoga v državnoobrambnem pogledu, menda vsakdo dobro ve in bi ne kazalo zato še posebej izgubljati besedi. Smučarstvo je športna panoga, katero moramo povsod upeljati, kjer je količjak zime, smuški šport je telesna panoga, katere se mora vsak mlad fant, vsako mlado dekle oprijeti, ki hoče dobro sebi, narodu in državi.

Zveza fantovskih odsekov ima v svojem programu telovadbo, ki je res glavni in najvažnejši del telesne vzgoje te mladinske organizacije; toda prav z isto vneto propagando med svojim članstvom druge športe, kakor lahko atletiko, pletanje, igre z žogo (zaenkrat odbojko) in zimski šport, zaenkrat še samo smučanje. Komaj je začela organizacija delovati in že je uvedla v svoje vrste vse one športe, s katerimi se bavi današnja mladina pri nas. In tako je seveda prevzela v svoj program tudi smučanje kot najvažnejšo in najlepšo zimskešportno panogo.

Smučarstvo pa pri ZFO ni ostalo samo na papirju, ker se tehnično vodstvo dobro zaveda, da so potrebne tekme, da so potrebni tečaji, ako naj se uveljavi ta šport, ako naj se mladina zanj za-interisira. Že v zimi 1937-38 je izvedla prve slovan-ske smučarske tekme in prve smučarske tekme ZFO na Črnem vrhu in Planici. Teh tekem se je udeležilo tudi zastopstvo češkega Orla.

Že takoj prve tekme so pokazale, da je padlo seme na rodovitna tla. Proti pričakovanju je bila velika udeležba tekmovalcev, proti pričakovanju lepe rezultate so dosegli posamezni tekmovalci. In to v obeh tekmah: v alpski in klasični kombinaciji ter v solo skokih. Pa tudi od strani gledalcev je bilo mnogo zanimanja, kar velja zlasti za zaključne skoke v Planici, kjer se je nabralo res veliko število prijateljev naše mladinske organizacije. Prve tekme so v vsakem pogledu uspele nad pričakovanje tekmovalcev in prirediteljev.

Druge tekme so se vršile v zimi 1938-39. Alpske discipline so bile zopet na Črnem vrhu, klasične pa na Mošnjanski planini nad Kropo. Pri teh tekmah je bil zopet lep napredek, zlasti kar se tiče mladih tekmovalcev, ki so se v prav lepem številu odzvali vabilu Zveze. Mladi rod prihaja v ospredje in izpodirja iz prvih vrst vse, ki se temeljito ne pripravijo za borbe na snežnih poljanah.

Letos pa Bohinj in Mojštranal

Za tretje tekme si je vodstvo izbralo klasična tla našega smuškega športa Bohinj in Mojštrano. V Bohinjski Bistrici se izvede v nedeljo 4. februarja tekmovalstvo v alpski kombinaciji (smuk in slalom) ter smuk starejših članov (nad 38 let starih), 10. in 11. februarja pa borbe v klasični kombinaciji (tek in skoki), solo-skoki ter tek tročlanskih štafet na progi 3×10 km. Program je kompleten in tudi pri-jave so tako množične, da lahko pričaku-jemo letos najlepši borb in najbrž tudi največjo udeležbo od strani tekmovalcev.

Mladi borci se zbirajo te dni v Bohinju in v Mojštrani. Na belih poljanah lepega Bohinja in v Dovjem-Mojštrani zbira ZFO svoje najboljše smučarske sile, ki bodo v plemeniti borbi merile svojo hitrost, pogum, spretnost na smučeh, na oni na-pravi, ki je omogočila človeku kretanje pozimi, na onem instrumentu, katerega je današnji svet tako navdušeno sprejel. Fantje naprej, navzgor! Brez tekem ni boja, brez boja ni zmage. Bog živi!

Ivo Kermavner.

Začetek smučarstva v Bohinju

Razumljivo je, da se je smučarstvo prej razvilo v krajih, kjer je zima najdaljša in kjer je običajno največ snega. Za Bohinjski kot pa je znan pregovor, da ima devet mesecev zime in tri mesece pa mrz. Snega pa pada navadno še v dolini in kar na metre. Izjemo se delala le zadnja leta.

Stari Bohinjci so se kar čudili, kako je to mogoče. Splošno je veljalo prepričanje, da se je zemlja nekoliko presukala. Letos pa, ko je padlo v dolini že meter in pol snega, pa je seveda prišla spet v svojo naravno lego.

Smučarstvo sega v Bohinju precej daleč nazaj. Že v preteklem stoletju so uporabljali smučilci lovci, ki so hodili po planinah za divjačino.

Seveda je bila takratna smučarska oprema še zelo primitivna. Precej zanimanja za smučarstvo,

Bohinjska Bistrica, torišče smuških tekem ZFO.

zlasti med mladino, je zaneslo v Bohinj v zimi od leta 1912-13 vojaštvo bivšega 27. pešpolka, takozv. »krompirjeveci«, ki so se vezbali na smučeh po Bohinjskih senočetih. To vojaštvo je imelo smučilce, že precej izpopolnjenе, le mesto današnjih dveh palic so imeli samo eno močno, meter in pol dolgo hriboveko palico.

Prav dobro se spominjam kako so se prekuca-vali in valili iz hribov v doline. Mesto današnjih pluznih zavojev in kristanij so pri spremembi smeri uporabljali takrat še najbolj poznani »Tebebenmarke«. Mladina, ki je videla to zabavo, si je seveda zaželela smučk. Nekateri starši so želiam mladine ustregli in ji oskrbeli precej današnjim podobne dilce. Otroci staršev, ki pa niso imeli toliko razume-vanja za tovrstni šport, so si pa pomagali sami, ka-kor je bilo paš mogoče. Samo, da je bilo spredaj malo kriva dilca, in na sredi pribit jermenček, da se je čevlji veaj malo pritrdil na dilco, pa je bilo veselje.

Razvoj smučarstva v Bohinju kakor tudi dru-god, je gotovo nekoliko zavrla svetovna vojna, si-car bi bil napredek smučarstva, zlasti kot športne panoge, dokaj hitrejši. Po vojni se je najprvo uve-ljavilo smučanje pri planincih, Bohinjske gore so v zimskem času, posebno ob nedeljah, stalno posečali na smučeh znani slovaneki prijatelji gora, med ka-terimi so bili tudi bratje Ravnikar iz Boh. Bistrice. Okoli leta 1920 pa so v Boh. Bistrici, blizu vojaškega pokopališča, zgradili prvo skakalnico v Jugoslaviji. Na tej skakalnici so bili takrat možni skoki do 15 metrov.

Od takrat dalje se je smučarstvo v Bohinju in polagoma drugod kot športna panoga razmahnilo. Danes ima Bohinj kar dve skakalnici: zgornja navedeno najstarejšo skakalnico pri nas, katere je letos preurejena in so na nji možni skoki do 30 metrov, in splošno znano »Hansenovo skakalnico, ki leži med vasjo Zlan in Polje.

Bohinj ima gotovo kot malokateri kraj vse po-goje za razvoj smučarstva. Škoda je le, da je tako oddaljen od Ljubljane, ali, da bi bile vsaj prometne zveze boljše.

Smučarske tekme SK Korotana

SK Korotan je izvedel v nedeljo svoje klub-sko prvenstvo v alpski kombinaciji za seniore in juniorje. Rezultati v smuke seniorev: Berlot B. 1 min. 4 sek., Hribar J. 1:54, Plevčak Zv. 1:14, Ga-brovšek L. 1:16. — Juniorji: Beranek Fr. 1:60, Gor-se 1:8, Žerjal S. 1:22. Prvak seniorev v alpski kom-binaciji je postal Berlot B. v času 1:51; juniorjev pa Beranek Fr. s časom 1:56.6.

V nedeljo, dne 4. februarja t. l. priredimo »tra-dicionalni smuk« iz Golovca k rakovski ribni-kom. Proga je lahka za vsakega povprečnega smu-čarja. Zato vabljivi vsi golovski smučarji. Člani kluba tekmujejo v konkurenci, vsi ostali pa izven konkurence. Prvi trije v konkurenci in prvo pla-sirani izven konkurence prejmejo »okusno«, času primerno darilo. Prijaviti se je vključno do sobo-te zvečer.

Velike skakalne tekme v Kamniku

Nastopili bodo naši najboljši skakalci iz Ljub-ljane in Gorenjske.

Kamnik, 31. januarja 1940.

SK Kamnik želi izrabiti letošnjo ugodno zimo, zato priredi v nedeljo 4. februarja ob 3 popoldne velike skakalne tekme, katere naj pokažejo velik napredek te krasne zimskešportne panoge. Nastopilo bo nad 20 skakalcev iz Ljubljane in Planice. Ta dan bo gotovo zbrana v Kamniku elita naših jugo-slovanskih skakalcev. Pričakuje se, da se bo na 4m tekmovalstvu dosegel skok do 40 metrov. Pa tudi SK Kamnik bo postavil v vrste tekmovalcev kar 7 tekmovalcev. Omembe je vredno, da se bo na tem tekmovalstvu pomerila med seboj naša najmlajša ska-kalna generacija v etarosti od 12 do 14 let.

Vstopnina je malenkostna. Za otroke in dijake po 2 din. za odrasle po 4 din, sedeži po 10 din.

Zanimanje za prireditve je veliko in je pričako-vati rekordnega obiska. V nedeljo torej vsi v Kam-niku na to veliko zimskešportno prireditev.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

SK Planina — lahkootletska sekcija. Zimski treningi lahkootletske sekcije bodo odslej samo v telovadnici na Stadionu, in sicer vsak torek ob pol 4 popoldne ter vsak petek ob pol 7 zvečer. V petek, na svečnico, odpade trening zaradi prazni-ka; prihodnji trening je torej v torek 6. februarja v stadionski telovadnici, ki bo odslej zopet redno zakurjena. Pozivamo vse atlete, da se treningov pod strokovnim vodstvom redno udeležujejo.

JZSZ (službeno) javlja vsem, ki so vložili proš-njo za sprejem v tečaj za smučarske tekmovalke na Pokljuki, da je isti zaradi tehničnih zaprek pre-ložen na čas od 11. februarja do 2. marca t. l.

ZFO

Praznik slovenskih fantov-smučarjev v Bohinju

Danes se zberejo v Bohinju smučarji, člani Zveze fantovskih odsekov v skupni trening, da se čim bolj pripravijo za tekme v alpski kombinaciji, ki bo v nedeljo, 4. februarja. Trening bo pod strokovnim nadzorstvom in ima namen seznaniti vse tekmovalce s tereni, na katerih se bodo vršile tekme.

Nedeljske tekme obetajo biti zelo zanimive, kajti prijavljenih je veliko število tekmovalcev, med katerimi so naši priznani mojstri. Borba bo huda, kajti konkurenca bo velika.

Kdor hoče videti lep šport, kdor hoče uživati svež gorski zrak in praktično preizkusiti lepoto bele opojnosti, naj pride v nedeljo v Bohinj. Bohinj vabi in kliče! V nedeljo vsi v Bohinji!

Zimski trening lahkootletov

Zimski trening lahkootletov bo odslej samo v telovadnici na Stadionu, in sicer vsak torek ob pol 4 popoldne ter vsak petek ob pol 7 zvečer. Prihodnji trening bo zaradi svečnice šele v torek 6. februarja. Trening bo pod strokovnim vodstvom. Pozivamo vsi lahkootlete, da se treningov zanes-ljivo udeležujejo.

Okrožje FO Kranj razpisuje tekme v teku na 15 km za člane in na 5 km za mladce. Tekme se bodo vršile v nedeljo 4. februarja ob 10 dopoldne v Predvoru nad Kranjem. Najboljši tekmovalce prejme pokal, ki ga je daroval industrialec g. Za-bret Josko iz Britofa pri Kranju. Prijave za tek-movanje sprejema tajništvo okrožja.

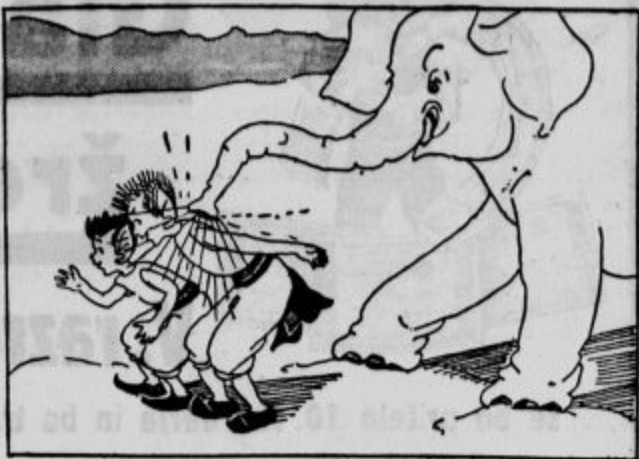
ZDK

Vaditeljska telovadba v ponedeljek, 5. febru-erja odpade.

»Troški kotiček«

SLON SAMBO

(265) »Zdaj pa prejmita tudi vidva svoje plačilo,« je rekel Sambo. »Okrenita se, takole, s hrbtom proti meni!« Tedajci je spet zabrnelo po ušesih, skoraj bi ju bil Sambo odpihnil na tla, tako močno je pihal, in kar zabaval se je s tem.

(266) »Zdaj pa pojdita po vode za druge živali,« je dejal Sambo. In medtem ko sta fanta stekla, kot bi gorelo za njima, sta čutila, kako se jima ušesa bolj in bolj manjšajo. »Ozdravljena sva, rešena sva!« sta veselo vzklikala, ko sta pritekla v palačo. »Zdaj pa urno k sultanu, da mu poveva to veliko novico!« Niti pomislila nista, da ju sultan ne bo mogel več razumeti, ker ni bil še sam ozdravljen.

Razpis

Občina Ambrus, okraj Novo mesto, razpisuje pragmatično mesto

občinskega tajnika

Pogoji: Praksa v občinski službi ali tajniški izpit ali spregled.

Pravilno kolkovane in opremljene prošnje z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o občinskih uslužbencih je vložiti v roku 30 dni po objavi tega razpisa v Službenem listu pri tej občini.

Uprava občine Ambrus, dne 28. januarja 1940.

Razpis

Občina Trebelno, okraj Krško, razpisuje mesto

občinskega tajnika in blagajnika

Pogoji za sprejem: štiri razredi srednje šole, vsaj triletna praksa v obč. službi, odslužen vojaški rok in kavcija 5000 din.

Pravilno kolkovane prošnje, opremljene z listinami po čl. 7. in 8. uredbe o obč. uslužbencih, je vložiti do 28. febr. 1940 pri tej občini.

Občina Trebelno, okraj Krško, dne 28. januarja 1940.

Rajhenburg

Družabni večer prostovoljne gas. čete bo tudi letos na svečnico ob 6 zvečer v prostorih restavracije Jug in ne v postnem času, kot je poročalo »Jutro«. Vse prijatelje gasilstva na to domačo prireditve vabimo.

Zvočni kino v Rajhenburgu predvaja na svečnico, 2. februarja in v nedeljo, dne 4. februarja krasen film »Čuvarji Indije«.

Prodaja lesa

Parna žaga »Gorjanci«, d. z. o. z. v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6, prodaja iz svojega gozda na Gorjancih, na panju, okoli 10.500 m³ smrekovega žagarskega in tramskega lesa, 8200 m³ bukovega lesa za hlode in 39.000 prn lesa za bukova drva. — V našem odda tudi žago na Gorjancih. — V poštev pridejo interesi, ki kupijo celotno množino lesa.

Veliko industrijsko podjetje v Sloveniji sprejme takoj

strojnega inženirja

za vsa v strojno stroko spadajoča dela. Mlajši reflektanti s prakso naj pošljejo pismene poudbe s popisom dosedanjega delovanja, osebnimi podatki itd. v upravo »Slov.« pod značko »Strojni inženir« št. 1297.

Svečnica v zgodovini

Po Mozesovi postavi je bila sleherna judovska mati, ki je rodila moško dete, sedem dni nečista, in še nadaljnjih 33 dni se ni smela udeleževati službe božje. Ko je minilo teh predpisanih 40 dni, potem je morala oditi mati v tempelj in se s kako žrtvijo očistiti. Bogatašnje so darovale jagnje in goloba, revne pa par golobčkov.

Tudi Marija se je pokorila tej postavi. Sicer se nanjo, blagoslovljeno in milosti polno, niso našale besede: »Glej, v grehah me je spočela mati (Pa. 50, 7). Vendar se je Ona, zmeraj čista, ponižno pokorila splošni zapovedi S prvorojencem v naročju se čez 40 dni po božiču odpravi s svojim svetim ženinom v sveto mesto.

Castiljiv starček, razsvetljen po Svetem Duhu, pobožni Simeon, pričakuje med stebriščem sveto Dete. »Bil je pravičen in bogaboječ in je čakal tolažbe Izraelcev, in Sveti Duh je bil z njim« (Luk. 2, 25). Opri na razodetje božje, »da ne bo prej zagledal smrti, preden ne bo videl Gospodovega maziljenca« (Luk. 2, 26), je več desetletij hrepenel po Odršeniku in ga pričakoval. Zdaj pa se mu za svetli pozen, blažen božič. Veselje je presunilo pobožnega starčka, ko je dolgožajenega Mesijo držal v naročju. Kot zahvala in veselje se je sprostito z njegovih ustnic: »Zdaj pa, Gospod, pusti, da tvoj hlapec v miru gre oddot. Zakaj, moje oči so videle odrešenika sveta, ki si ga ti pripravil pred obličjem vseh narodov. Luč za razsvetljenje narodov in za poveljčanje svojega ljudstva Izraela« (Luk. 2, 29—32).

»Luč za razsvetljenje narodov«. Že preroki so gledali Mesijo v podobi luči. »Ljudstvo, ki roma v temi,« pravi Izaija (9, 2), »vidi veliko luč. Prebivalcem pokrajine smrtnih senc se odpira luč... Glej, napravil sem te za luč poganov, da prineseš moje odrešenje do vseh meja zemlje« (49, 6). Zveličar sam je privzel podobo preroka in podobo Simeona in se razodel kot luč sveta. »Jaz sem luč sveta. Kdor gre za menoj, ne hodi v temi, marveč bo imel luč življenja« (Jan. 8, 12). Resnično, on je bil »resnična luč, ki razsvetljuje vse ljudi, ki pridejo na ta svet« (Jan. 1, 9). Ni čudno, da kristjani, ki se radi nazivajo »razsvetljeni«, že od nekdaj obhajajo tisti dan, na katerega se je Bog po Simeonu slovesno razglasil kot luč narodov, v veselju in hvaležnosti.

Kristus, luč narodov — ta misel se je v liturgiji službe božje na svečnico čim bolj razvila. Do 4. stoletja naprej moremo zasledovati ta praznik. Prvo vest o obhajanju svečnice smo dobili po ustnem izročilu pobožne kristjanke, ki je v 4. stoletju romala iz Francije v Sveto deželo. Videla je ondi obhajanje praznika, česar v njeni domovini niso še poznali. Na 40. dan po rojstvu Gospodovem je ljudstvo v Jeruzalemu v slovesni procesiji romalo v cerkev Vstajenja. Ondi so brali evangelij o prikazovanju Jezusa v templju, na koncu pa je bila pridiga. Iz Jeruzalema se je praznik prikazovanja Jezusa ali Marijinega očiščenja razširil po vsem svetu.

Ta praznik je postal za Rim posebnega pomena. Tu so v prvih 12 dneh februarja pogani obhajali vsakoletni očiščevalni praznik. Ponoči so imeli s plamenicami sprevede v zadostje vseh pregreškov prejšnjega leta. Namesto tega poganskega očiščenja je Cerkev uvedla praznik Ma-

rijinega očiščenja. Namesto obhoda s plamenicami, so imeli kristjani slovesno procesijo po cestah večnega mesta, pri čemer so nosili goreče sveče. Od te procesije s svečami je nastalo kasnejše ime praznika: svečnica. Šele v 11. stoletju se je udomačila navada, da so dali sveče blagoslovit nalašč za ta praznik. Te posvečene sveče so bile v prejšnjih časih v veliki časti. Sleherna hiša je morala imeti o svečnici svojo svečo. Kadar je bila nevihta ali če so kužne bolezni ogražale življenje; če se je bližala zadnja ura in je prišel duhovnik s sveto popotnico; če so satanske sile ogražale srečo hiše; potem so v veri in zaupanju prižgali svečo, ki je bila o svečnici blagoslovljena. Saj je bila simbol Jezusa Kristusa, ki je Luč vseh narodov.

Kranj

Dramatski odsek Prosvetnega društva igra danes ob 4 popoldne in v soboto ob 8 zvečer komedijo »Pri belem konjčku«.

Kino »Martinski dom« predvaja danes ob 3 in 7 »Snežulčica«, ob 5 in 9 »Poslednja zapoved«. V soboto ob pol 9 »Snežulčica«, ob 10.15 »Poslednja zapoved«. V nedeljo ob 10.30 »Snežulčica«, ob 3 in 7 popoldne »Poslednja zapoved«, ob 5 in 9 zvečer »Snežulčica«.

Krško

Prosvetno društvo v Krškem uprizaro danes popoldne ob 3 v prosvetni dvorani veseloigro v treh dejanjih »Gospodica kmetijca«. Med odmori igra društveni šramel. Vsi prijatelji smeja in zabave vabljeni.

Dobrepolje

Danes ob 3 popoldne bo priredila v Jakličevem domu igralska družina iz Zalne Meškovo dramo »Pri Hrastovih«. Ker bodo pustili igralci iz Zalne polovice dobička za Jakličev dom, ste vljudno vabljeni domačini in okoličani.

Po kratki bolezni nas je zapustila naša ljuba, dobra mati, babica

ŠINKO JOŽEFA

soproga orož. narednika v pok.

Pogreb bo 2. februarja ob 15.15 v Rušah.

Maribor, Ruše, Ljubljana, Neumarkt, dne 1. februarja 1940.

Jakob, soprog; s. Osvalda Just, por. Lederhaas, učiteljci; Josipina, por. Šesko, hčerke; Šesko Ivan, sol. uprav. in Josip Lederhaas, carinik, zeta; Milan, Marija, Josip, vnuki.

Zahvala

Ob pretežkem slovesu od našega ljubljenega soproga, očka, brata, zeta, svaka in strica

prof. dr. Pavla Grošlja

se prisrčno zahvaljujemo vsem, ki so nam s tolažilnimi besedami lajšali naše neizmerno gorje, spremili nepozabnega pokojnika na njegovi zadnji poti, mu obsuli prezgodnjo krsto s cvetjem ali kakor koli počastili njegov svetel spomin. Posebno zahvalo pa smo dolžni zastopniku zagrebškega vseučilišča g. univ. prof. dr. Borisu Zarniku za prijateljske obiske v pokojnikovih najtežjih dneh in za izbrano lepe besede v poslednje slovo, dalje rektorju ljubljanske univerze g. univ. prof. dr. Matiji Slaviču, ravnatelju mestne ženske realne gimnazije g. dr. Ant. Bajcu in zastopniku Prirodoslovnega društva g. univ. prof. dr. Aliji Koširju, ki so se tako sočutno in spoštljivo poslovlili od pokojnika, ter Orkestralnemu društvu Glasbene Matice za globoko občuteno žalostinko.

V Ljubljani, 2. februarja 1940.

Davorina in Vid Grošelj z ostalim sorodstvom

Zahvala

Vsem, ki so ob smrti naše drage

matere

sočustvovali z nami in spremili pokojnico na njeno zadnji poti, izrekamo prisrčno zahvalo. Prav posebej pa velja zahvala preč. g. Lovru Sedeju, vizitatorju lazaretov in gg. lazaretom za vodstvo pogreba, g. zdravniku dr. Volavšku, ki je pokojni materi lajšal bolečine, č. sestram usmiljenkam, ki so ji stregle ter za njo molile, in preč. gg. duhovnikom, ki so se je spomnili pri sv. daritvi in v molitvah. Bog povrnil!

Ljubljana, 1. februarja 1940.

Dr. Alojzij Odar za žalujoče.

Jakob K. Heeri

Berninski kralj

Roman s švicarskega pogorja

»Tako pravijo ljudje, pa pravijo še več,« odvrne stari osiveli možiček, žugaje z dvignjenim kazalcem in s skrivnostnim obrazom. »Kamogaskarji smejo vse tvegati, tvegajo vse, morajo pa tepsti tiste, ki jih najbolj ljubijo...«

Strah prevzame četico, da umolkne in dospe v Samaden.

2

Tržič je slavnostno živ. Med starimi zidanimi hišami, ki tvorijo nekaj uličice, se prerivajo ljudje. Bistri otroci gledajo iz malih, globokih oken, ki dajejo s svojimi četrtnokroglimi zidanimi pečnicami, molčečimi daleč iz sten, ter s starimi slikarji in napisi engadinskim vasem njihov svojevrsen pečat, in udeleženci narodnega zbora se zgrinjajo na trg pred Plantovo hišo.

Ob oknih lepe, vendar preproste Plantove palače, katere največji okras so umetniški križi iz kovanega železa, stoje v slavnostno rožastih oblekah tiste časa najlepša dekleta Gornjega Engadina, dekleta, s tistimi izrazitimi obrazi in temnimi očmi, kakršne pristajajo ženskam ljudstveca, ki izvaja svoj rod neposredno od starih Rimljanov.

Tedaj pride župnik Tass se Cilgijo Premont v sobano in odide. Cilgija se ljubko prikloni in pozdravi tako dekleta, ki so ji namenjena za tovarišice; potem stopi k oknu in se zagleda v gnečo na trgu.

»Kako je ponosna,« si šepčejo mladenke in pogledi jim uha-jajo k tujki.

»Doma je!« To je edina misel, ki prevzema Cilgijo, odkar je govorila z Markom Paltramom. Sohi podobna sloni ob oknu, svetlojav venec klasja ji krasi glavo liki šapelj, mlade lahnozbočene prsi dihaajo mirno, njena vitka postava razodeva pridržano moč ter skromno plemenitost, in lepe rjave oči pod dolgimi vekami gledajo na znotraj, kakor bi sanjala.

Dekleta imajo prav: ponosna je in lepa in nasmejana čila, tako v resnici prirodno zdrava, da ne razumeš prav, kako more tako strmeti pred sebo.

Misli na priznanje, ki ga je obljubila stricu župniku. Skrivnost,

ki jo je prinesla s seboj v župnišče, jo muči. Kako čudno vendar je stopil Marko Paltram v njeno življenje!

Tedaj zagrmijo pri starosivi cerkvi Sv. Petra na pobočju za Samadenom topiči, odjeknejo od stren Muotte Muraglia, in po ulici se začne pomikati spreved kot uvod v narodno veče. Spredej jaha birit v dolgem dvobravnem plašču z bündnerskim grbom, kozorogom v skoku, na prsih. V primerni razdalji sledita za njim stari in novi deželni sodnik z meči ob boku in rogli na glavi. Za njima jezdi sam zase deželnosodni pisar in opira s srebrom okovano deželno knjigo na sedelnji glavč. Nato koraka pešec, kaj mrk pajdaš, ki nese v mišičasti pesti navpično dolg, dvorezen, krvoželjen meč. To je Domino Cla, ki pri Beversu na travniku ob Innu izvršuje sodbe iz življenja v smrt. Sledijo na konjih trinajsteri sodini v temnih oblekah in za njimi po dva in dva mladi in stari jezdeci.

Nekaj mladeničev se odkrije in pozdravi Cilgijo, in ona jim ljubko pokima. Bivši gojenci v a Portinem zavodu so: dolgi Lucij Planta iz Samadene, preudarni Andrej Saratz iz Pontresine in Fortunat Lorsa iz St. Moritza, pogumna ognjevit duša.

Eden pa ne pozdravi, Konradin Flugli, sin novega deželnega sodnika, in Cilgija se veselo našoti.

»Seveda pesnik, očeta slavijo, on pa sedi na konju kakor krojač — čakaj, ti skrivni engadinski Tassol«.

Za četo na konjih, ki se počasi izgublja za trškimi hišami, se pomikajo vozarji, skupina starejših dobrodušnih gospodov, ki so vzeli žene in hčerke k sebi na koleslje, in končno pešci, med katerimi capazi Cilgija tudi Marka Paltrama.

Ozdravi mu in zardi.

V vsem bi utegnili biti udeležencev spreveda, ki nosijo svetlormene dokolenke iz jelenjega usnja in napol visoke klobuke, nekaj sto mož; selsko elegantni plemiči, ki si laste dvoroželj in meč, ponosni gospodski kmetje, bogati trgovci, mnogi, ki se jim pozna, da so videli tuje dežele, in domorašče ljudstvo tovarnikov, potoj, planšarjev in malih kmetov, ki nosijo vsi v nasprotju z obrito gospodo brke in brado. In z juga žareča srebrna bleščava Bernine, ki gleda razodevno kakor otrok izza vseh hišnih oglov ter blagoslovlja to preprosto ljudsko slavo.

Toda v Cilgiji živi iz njenih otroških dni spomin na pestrejšo podobe laškega življenja, na veselejše zvoke toplejše ljudske duše: tu pa, v domovini njene matere, je vse tako resno in dostojanstveno, tako preprosto in trdno.

»Kako bi sodil to strogi narod, ako bi vedel, kaj se je dogodilo v Fetanu?«

Na zborovališču narodnega večja, kjer je ostalo naposled samo še nekaj malo gruč zijaletih radovedcev, uzre Cilgija staro grdo babo, ki hodi med ljudmi in ponuja pohajkovalcem kozje kraguljčke in kravje zvonce. To je mati ciganskega vozarja in zvonarja Pejdera Golzija, vedeževalka z glavo brez mesa — živa smrt. Tudi ona spominja Cilgijo na Fetan. Ali bi bila mogla ravnati tam drugače, kakor je ravnala? Saj bo do zadnje ure vesela, da je otela mlado življenje in vrnila materi sina. Pride, kar pride, nosila bo odgovornost!

Negibno stoji in premišlja. V spomin ji vstaja od sonca obsijana vasica Fetan, ki se dviga napol še na zemlji, napol že v oblakih na gorskem pomolu Gornjega Engadina in gleda v globoko tesen, po kateri se vije srebrnoluskinasta kača Inn. V a Portinem zavodu je ostalo le malo gojencev, vse druge je vojna razkropila po domovih. Zbrani so — bilo je v začetku preteklega tedna — v redkem borovem in brezovem gozdiču okoli pottega dekana in prislukujejo daljni bitki, ki divja že od sinoči in zgodaj davi niže ob Innu v okolici Martinsbrucka in Finstermünza. Ždi se, da prihaja zamolkli grom topov iz zemlje same, in po tem, kakor se obrača veter, se sliši tudi pokanje pušk, liki šum toče. Gojenci legajo z ušesi na zemljo, da bi presodili, ali se bitka približuje ali oddaljuje. Pa ne morejo uganiti. Kdaj pa kdaj pridvi po cesti francoski brzi sel. Jezdec zahteva vode, nič ne odgovarja, preklinja samo Avstrijce, Boga in svet. Končno si gojenci izprosi, da smejo oditi proti Remüsü, da poizvedo, ako mogoče, kako poteka bitka.

Tedaj pride od druge strani, od Steinsberga, samotni potnik, pozdravi in vpraša a Porto: »Ali ste vi gospod dekan?« Izroči mu dve pismi. Prvo razradosti častitega človekoljuba do omame. »Poglej, Cilgija, kaj mi piše slavn gospod Henrik Pestalozzi iz Züricha: »Blagoslavljaj me in poljubljaj. Ti engadinski angel varuh. Cilgija, to je nebeska mana v hudih stiskah današnjih dni! Postreži slu z okrepčilem!« Marko Paltram — on je prinesel pismi — pravi razodnalo: »Preberite tudi drugo pismo, gospod dekan!« Ta stori tako in se hudo prestraši: »Konradinovega očeta so prijeli. Pripraviti moram na to reveža, jutri ga odvedem sam k materi! Cilgija, ako bom dobil konja, pojdeš z nama, v Gornjem Engadinu boš tudi bolj na varnem!« In častivredni človekoljub pohiti za gojenci.

Sama z Markom Paltramom. S ponjavo nadkrit voz se približje naproti. Vlečeta ga močan črn možak in ženska, ki jo obliava znoj, onale suha starka z mrtvaško glavo gleda spredaj, zamazani otroci se ozirajo ob straneh izpod ponjave in eden izmed tega drobiža zavpije: »Mati, mleka, tam je mleko!« Voz obstane in možak zakolne: »Hudič vzemi vse skupaj, dalje ne gremo!«

Z vseh krajev sveta
novosti in norosti
poslušajte z našim **RADIO APARATOM**
Tehnik Banjal, Ljubljana, Miklošičeva 20

Mali oglasi

V malih oglasih volja vsaka beseda 1 din; ščitovanjski oglasi 2 din. Debelo tiskane naslovne besede se računajo dvojno. Najmanjši anekdotični oglas 15 din. - Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. - Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolišna, 3 mm visoka črna vrstica po 3 din. - Za pismene odgovore glede malih oglasov treh priložiti snemka.

Službe iščejo

Hlapec ali delavec

vajen vsakega dela, pošten, nekadiček, išče službo v Ljubljani. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1334.

Pomočnik

mesarski in prekaževalski želi s 15. februarjem prenesti službo. Ponudbe v upravo »Slov.« v Mariboru pod »Sposoben 212«.

Absolventka

dvorazredne trg. šole 20. nastopiti mesto kot pisarniška moč ali kot blagajničarka. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna«.

Dekle

s 3. razredi mešč. šole išče primerno zaposlitev kot pomoč gospodinj ali kot sobarica ali kaj podobnega. Naslov v vseh poslovalnicah »Slov.« pod št. 1397.

Vajenci

Učenca

za pekovo obrt sprejme Josip Skof, pekarna, Gustanj.

Mlinarskega vajenca

z meščansko šolo, starega najmanj 17 let, zdravega, močnega. Sprejem v dveletno učenje. Oskrba v hiši, plača po dogovoru. Naslov v upravi »Slov.« pod šifro »Poštene 1348«.

Službo dobe

Prvovrstno krojiljo

za triko perilo sprejme »Lana«, Gregorčičeva 5.

Krojaškega pomočnika
za damsko delo, sprejme modni salon Aleš Rok, št. Vid.

Dekle

dobro računarico, močno, pošteno, za vsa dela - sprejme: Perutninarstvo »Niko«, št. Vid nad Lj.

Kuharica

ki opravi vsa hišna dela, dobi stalno, dobro plačano službo. Predstaviti se: Drogerija »Hermes«, Miklošičeva 30.

Trgovsko pomočnico

specijalne stroke, spretne pakiranje, samo prvovrstno moč, sprejemimo. Oferte z referencami v upravo »Slov.« pod »Zanesljiva« št. 1387.

Kuharico

varčno in pošteno, za kuhinjo kmetijskih poslov oz. kmetoske gospodinjstvo - sprejemimo. Plača dobra, službo stalna. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Poštena« št. 1260.

Uradnika

z dovršeno trgovsko akademijo ali dvorazredno trgovsko šolo, sprejemimo v službo. V postev pridejo le moški prosilci. Prošnje do 10. februarja 1940 na Ljudsko posojilnico v Ljubljani.

Kuharico

veščo dobre kuhe in ostalih gospodinjstkih del - sprejme kot samostojnega gospodinjstva družina štirih članov. Nastop 15. febr. t. l. Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Poštenost in čistost« št. 1280.

Dekle

vajeno vrtnih del in v pomoč v kuhinji - se sprejme. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Pošteno dekle« št. 1403.

Služkinja

za vsa hišna dela, ki zna tudi kuhati, se sprejme takoj. Štefan Turk, Celje, Sp. Hudinja 71.

Revno dekle

ali starejšo žensko, sprejemimo k dvema otrokoma. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1307.

Pomočnico

dobro, zanesljivo, starejšo, sprejemimo v tečo trgovino z mešanim blagom na deželi. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1350.

Urskega pomočnika

vojarske prostega, s kompletnim orodjem, takoj sprejme A. Janko, urar, Maribor, Jurčičeva št. 8.

Šteparico

dobro izurjeno, in vajeno, takoj sprejemimo. Vsa oskrba v hiši. Ivan Jazbec, čevljarstvo, Sebenje št. 37, p. Križe, Gorenj.

Trgovsko pomočnico

katera bi pomagala nekaj pri gospodinjstvu - sprejemimo. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pomočnica« št. 1295.

Perfektne sobarice

popolnoma izveščane, ki zna šivati, likati in servirati, se proti dobri plači takoj sprejme v fino hišo. Ponudbe v upravo »Slov.« pod šifro »Ljubljana 127« št. 1250.

Pouk

Vida Hribar-Jerajeva

violinistka, Oli Jeraj, čelista, poučujeta privatno. Gradisce 7-I. - Prijave vsak četrtek in ponedeljek od pol 3 naprej. - Večletna praksa, uspeh zamenjen, cene nizke.

Oblastv, koncesionirana

šoferska šola

za poklicne šoferje in amaterje

I. Gabersček

bivši komisar za šoferske izpite
Kolodvorska ulica št. 43
Telefon 28-28

Denar

Kompanjona (-ko)

s 25.000 din sprejemim za prvovrstno tvornico. Zasluge mesečno 5000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sigurno« št. 1390.

Hranilne knjižice

3% obveznice

in druge vrednostne papirje kupuje in plača najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR

Aleksandrova cesta 40

Starejša gospodična

prosi nujno 20-40.000 din posojila proti prv. vknjižbi na pol milijona vredno hišo v Ljubljani. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Sigurna varnost« št. 1364.

Kupimo

Knjigo »Via Mala«

dobro ohranjeno, kupim. Naslov v podružnici »Slov.« v Celju.

Starinsko sobno peč

večjo, kupim. Cenj. ponudbe na tehnično pisarno, Gaševa ulica, Ljubljana, telefon 36-36.

Bukova drva

za kurjavo, sveža, in bukovne hlode, kupujemo v vsaki količini. - Ponudbe na I. Meštrovič, Zagreb, Zrinjevac 15, tel. 23-612.

Prodamo

Fizol za kuho

dobite poceni pri Sever et Komp., Gosposvetska cesta 5. (1)

Specerijsko trgovino

prodam. Ponudbe v upr. »Slov.« pod »Februar« št. 1334.

Smuči

kompletne s palicami za otroke 150 D. za odrasle od Din 195- do 400- dobite pri

Banjal, Ljubljana

Miklošičeva cesta 20

Suha bukova drva

800 m³, prodam. Štrukelj, Sp. Loke, p. Lukovica.

Mesarski inventar

naprodaj. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1368.

Dva pisalna stroja

rabljena, poceni prodam. A. Knez, Večna pot 41, Ljubljana.

Pisalni stroj

zelo dobro ohranjen, prodam za 750 din. - Cizel, Kotnikova 21-II.

Žaganje

2-3000 kg mesečno dajem celoletnemu reflektantu. - Cena po dogovoru. Moste, Zaloška 102.

Krojčiči!

Lokal z delavnico in inventarjem, ugodno prodam. Dobro vpeljano. - Rožna dolina, Cesta X. št. 10.

Premog

koks, drva nudi

I. Pogačnik

Ljubljana, Bohoričeva 5

telefon 20-59

Postrežba brezplačna

Dva šivalna stroja

»Singer« ženski in krojaški, novejši vrste, prodam. Jekovec, Studence št. 26, D. M. v Polju.

Kavne mlinčke

električne (»Mahlkönig«), več komadov, zelo poceni prodam. Ludvik Ileršič, Ljubljana, Rimska 13.

Damske smuči

dobro ohranjene, in damske smučarske hlače (za manjšo postavu) prodam. Rožna dolina, Cesta IX. št. 29.

Šivalne stroje »Anker«

za gospodinjstvo, šivlje in krojače, cikcak, tudi z dvema iglama, malo rabljena Veritas, Central, Bobbin, prodaja Triglav, Resljeva 16.

Jajca

štajerska, vsak dan sveža, na drobno in debelo, dobite v trgovini deželnih pridelkov Mira Čuček, Sv. Petra cesta 13. Telefon št. 42-25.

Glasba

Gramofone in plošče najugodnejše kupite pri »Tehnik« Banjal, Ljubljana, Miklošičeva c. 20.

Tega ne more nikdo Poljubne najnovejšo ploščo samo no Din 35«. Zahtevajte seznam.

Elektrotone
PASAŽA NEBOTIČNIKA

(Pohištvo)

Vsakovrstno pohištvo

dobavlja se vedno po starih cenah v moderni in solidni izdelavi trdka

»OPRAVA«

Celovška cesta 50. Sprejemajo se naročila.

STROJI

Debelinski skobeljnik

(Dickenhobelm.), ca. 40 centimetrov širine, rabljen, dobro ohranjen - kupimo. Ponudbe na Remec & Co., Kamnik.

Parni stroj

150/300 ks. ali lokomobil. Dinamo in elektromotor istosmernega toka kupim. Informacije honoriram. - Perles, Ostjekl.

Mešalni stroj za beton

rabljen, a dobro ohranjen, 150 elektro pogon, ter dva mala mešalna stroja na ročni pogon - kupim. Prevzem in plačilo takoj. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Stroj« P št. 1344.

Radio

Philips radio aparat

4+1, prodam po zelo nizki ceni. Naslov v upr. »Slov.« pod št. 1362.

Seibt super radio aparati

Dospela je večja pošiljka po zelo nizkih cenah z 10% rabata. Tudi dva angleška radio aparata, petceva po 2000 din napredaj pri Ludvik Ileršič, Ljubljana, Rimska 13.

Radio aparat Telefunken

moderen, malo rabljen - napredaj pri A B C, Ljubljana, Medvedova cesta 8, poleg kolodvora Šiška.

Radio

nov, prodam zaradi smrti nega primera. Ponudbe v podr. »Slov.« v Celju pod »Radio« 1399.

Auto-motor

Tovorni avto

poltovorni avto in novi mali osebni, za vsako ceno naprodaj. Cizel, Kotnikova 21-II.

Razno

Najcenejši zajtrk

za večerjo mlečno hrano po naročilu - v mlekarni »Drama«, Erjavčeva 2.

Prometna knjižica

od kolesa evrd. št. 42773 se je izgubila od Teharja do Celja. Vrniti v podr. »Slovenca« v Celju.

Važno za prašičerejo!

Vsakemu, ki redi prašiče, pošiljam brezplačno zavitek in navodilo »Mašteline«. Pišite na naslov: Ivan Magdalenc, Rače, r

Vnajem

ODDAJO:

Pisarniške prostore moderno urejene, telefon, plin, elektrika, v sredini mesta, oddamo takoj. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Pisarna« št. 1400.

SOBE

ODDAJO:

Soba s hrano ali brez, oddam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1333.

Glavno žrebanje V. razreda 39. kola

se bo pričelo 10. februarja in bo trajalo do 7. marca 1940

V tem zaključnem žrebanju bo možnost dana vsem, ki kupujejo srečke državne razredne loterije, da lahko upajo na velike dobitke.

Med 57 milijoni din, katere bo izplačala državna razredna loterija, morate tudi Vi zadeti kak večji dobiček.

Srečke si nabavite čimprej v glavni kolekturi

,Vrelec sreče'

tam imate na izbiro številke raznih serij.

Znano je, da je žrebanje V. razreda zelo važno in se zato srečke tega razreda pošiljajo izključno samo proti predplačilu. Po pravilih državne razredne loterije se srečke V. razreda obnavljajo najkasneje 5 dni pred žrebanjem.

Onim, ki pa kupujejo srečke v V. razredu na novo, so jim na razpolago še tudi med žrebanjem dokler traja zalog.

Priporoča se Vam glavna kolektura državne razredne loterije

,Vrelec sreče' Alojzij Planinšek Ljubljana, Beethovnova 14

ki Vas bo v vsakem pogledu postregla točno strogo solidno in kulantno.

Cene srečk: 1/1 din 1000- 1/2 din 500- 1/4 din 250-

Porestva

Lep gozd za sečnjo

2 ha, na prometnem kraju, prodam. - Naslov v vseh poslovalnicah »Slov.« pod št. 1285.

Stavbišča in njive

med Stadionom in Stožicami, ugodno prodam. - Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Tako« št. 1404.

Varno naložen denar

Naprodaj tri parcele. - Ugodni plačilni pogoji. Posredovalci izključeni. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 1340.

»Realiteta«

pisarna za nakup in prodajo nepremičnin LJUBLJANA Prešernova ulica 54-I. Tel. 44-20. - »Hotel Slon« Vsa naročila izvršimo točno, hitro in solidno. Prepišite si naslov!

Stanovanja

ISCEJO:

Za maj

iščem komfortno dvo- ali trisobno stanovanje. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Udobno« 1389.

Trisobno stanovanje

komfortno, išče za takoj ali najkasneje do 1. maja starejši zakonski par brez otrok. - Ponudbe v knjigarno Kleinmayr & Bamberg, Miklošičeva 16.

ODDAJO:

Trisobno stanovanje

v I. nadstropju, oddam v Riharjevi ulici 1. Mirje.

Stanovanje

sončno, tri sobe, kabinet, pritlikline, na Cesti 29. oktobra, oddam s 1. marcem. Informacije v pisarni dr. Mije Frijan-Jernejčič, Miklošičeva cesta 4-I., telefon 30-19.

Čitajte »Slovenca«

Zahvala

Vsem, ki so se nas kakor koli spomnili ob izgubi našega očeta gospoda

Jakoba Ledra

nadzornika proge v pok.,

se prav iskreno zahvaljujemo. Posebej pa velja zahvala č. gg. duhovnikom, godbi in pevskemu zboru društva »Sloge« za žalostinke, ravnanje, učiteljstvu in gojencem gluho-nemnice za spremstvo, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so dragega pokojnika spremlili na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, 1. februarja 1940.

DRUŽINE LEDER, ZUPANČIČ.

Izdihnil je danes ob 8. zjutraj svojo blago dušo v 83 letu naš ljubi soprog, dobri oče, stari oče, brat, tast in stric gospod

Franc Trost

učitelj v pokoju

previden s sv. zakramenti za umirajoče. Dragega pokojnika bomo spremlili k večnemu počitku v soboto, dne 3. februarja 1940 ob 2. popoldne iz hiše žalosti, Lepi pot št. 15 na pokopališče Vič.

V Ljubljani, dne 1. februarja 1940.

MARJANA, soproga; TINCA, sestra; ANGELA, hči; FRANC, MIRKO, TONE, IVAN, sinovi. In ostalo sorodstvo.